

197.

Na osnovu člana 34 stav 5 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 54/16) Vlada Crne Gore na sjednici od 29. decembra 2021. godine, donijela je

ODLUKU O PROGLAŠAVANJU ZAŠTIĆENOG PODRUČJA PARK PRIRODE "STARI ULCINJ"

Predmet

Član 1

Morski akvatorijum i obala na dijelu opštine Bar (katastarska opština Kunje) i opštine Ulcinj (katastarske opštine Kruče, Krute ulcinjske i Ulcinj) proglašava se zaštićenim područjem od nacionalnog značaja pod nazivom Park prirode "Stari Ulcinj".

Kategorija Parka prirode "Stari Ulcinj"

Član 2

Park prirode "Stari Ulcinj" predstavlja integrisano obalno i morsko zaštićeno područje koje se svrstava u IV kategoriju zaštićenih područja u koju spadaju područja u kojima su zaštićene divlje vrste biljaka i životinja i njihova staništa u kojima se upravlja radi njihove zaštite.

Granice

Član 3

(1) Ukupna površina Parka prirode "Stari Ulcinj" iznosi 9291601 m² (929,16 ha), od čega 796783 m² (79,68 ha) u II zoni zaštite, a u III zoni 8477844 m² (847,78 ha), od čega 8307479 m² (830,74 ha) pripada morskoj, a 170365 m² (17,03 ha) kopnenoj cjelini, a koji u cjelosti, u pogledu svojinsko pravnih odnosa, čine vlasništvo Države Crne Gore, odnosno opštine Bar i Ulcinj, i to u obimu prava svojine 1/1- Država Crna Gora, na katastarskim parcelama:

- Opština Bar, KO Kunje: katastarska parcela 4292/1 (dio)
- Opština Ulcinj, KO Kruče: katastarske parcele 1095/1, 10009, 807 1036/1 (dio) (potok), 997 i 1017
- Opština Ulcinj, KO Krute ulcinjske: katastarska parcela 933 i
- Opština Ulcinj, KO Ulcinj: katastarska parcela 7891

(2) Ukupna dužina granice Parka prirode "Stari Ulcinj" iznosi 17,62 km.

(3) Opis granica, zaštitne zone i spisak katastarskih parcela zaštićenog područja po režimima zaštite dat je u Prilogu 1.

(4) Grafički prikaz granica zaštićenog područja i zaštitnih zona dat je u Prilogu 2.

(5) Prilozi 1 i 2 čine sastavni dio ove odluke.

Opis osnovnih ciljnih vrijednosti

Član 4

(1) Područje Parka prirode "Stari Ulcinj" predstavlja integrisano obalno i morsko zaštićeno područje koje se prostire od južne strane Karastanovog rta na sjeveru, do sjevernog kraja plaže Valdanos na jugu, u kome se štite zaštićene i ekološki značajne morske i obalne vrste i staništa.

(2) Od prirodnih vrijednosti Parka prirode "Stari Ulcinj", kao ciljne za zaštitu u morskom dijelu se izdvajaju sljedeća staništa i vrste visoke reprezentativnosti:

1) staništa:

- biocenoze naselja morske trave (*Posidonia oceanica*), naročito u uvali Kruče, okolini ostrva Stari Ulcinj i sjevernije;

- koraligene biocenoze, i to: infralitoralne enklave u djelovima procjepa i šupljina gdje nedostaje veća količina svjetlosti, na prelazu u cirkalitoralnu koraligensku biocenuzu i

cirkalitoralne na stjenovitoj podlozi od rta Rep ka unutrašnjosti uvale Valdanos, uključujući facijes sa zaštićenom vrstom sundera *Axinella cannabina*;

- infalitoralne asocijacije više ekološki značajnih vrsta u uvali Kruče, i to: čvoraste morske rese (*Cymodocea nodosa*), zelene morske alge *Dasycladus vermicularis*, smeđe morske alge *Cystoseira compressa*, uključujući velike kolonije endemičnog kamenog korala *Cladocora caespitosa* na jugo-istočnom dijelu uvale Kruče, na 10m dubine, te asocijacije zelenih filamentoznih algi *Flabellia petiolata* i *Peyssonnelia squamaria* na više manjih lokacija, a najviše na rtu Rep ka uvali Valdanos;

- polupotopljene pećine, naročito u uvali Valdanos i Kruče;

2) vrste koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima, uključujući naročito sljedeće vrste: *Cymodocea nodosa*, *Cystoseira amentacea*, *Cladocora caespitosa*, *Axinella canabina*, *Spongia lamella*, *Paliurus elephas*, *Tonna galea* i druge.

(3) U kopnenom dijelu se kao ciljne za zaštitu izdvajaju sljedeća staništa visoke reprezentativnosti:

- mediteranska stjenovita obala obrasle endemičnim vrstama roda *Limonium*; i

- šume crnike (*Quercus ilex*).

(4) Prostor Parka prirode "Stari Ulcinj" stavlja se pod zaštitu radi stvaranja uslova za opstanak i dugoročnu zaštitu velikog broja vrsta i staništa značajnih za zaštitu.

Zaštita i razvoj

Član 5

(1) Park prirode "Stari Ulcinj" proglašava se zaštićenim područjem radi:

1) sprovođenja adekvatnih mjera očuvanja i zaštite vrsta i staništa značajnih za zaštitu i održivog - kontrolisanog korišćenja bioloških resursa;

2) očuvanja i unapređivanja biološke (genetičke, specijske, ekosistemske) raznovrsnosti posebno prepoznatih vrsta i staništa značajnih za zaštitu;

3) očuvanja prirodnih svojstava morskog ekosistema;

4) sprečavanja štetnih aktivnosti koje mogu ugroziti posebne ili značajne komponente biodiverziteta.

(2) Razvoj Parka prirode "Stari Ulcinj" zasniva se na:

1) usklađivanju ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa definisanim režimima, odnosno stepenima zaštite;

2) održivom, odnosno racionalnom korišćenju prirodnih vrijednosti i resursa radi njihovog trajnog očuvanja.

(3) Zaštita i razvoj Parka prirode "Stari Ulcinj" omogućiće se naročito kroz sprovođenje postupaka izdavanja:

1) akta o uslovima i smjericama zaštite prirode; i

2) dozvole za obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom području prirode.

(4) Za sprovođenje postupaka iz stava 3 ovog člana primjenjivaće se smjernice i uslovi dati Studijom zaštite parka prirode "Stari Ulcinj".

Zone zaštite

Član 6

(1) U Parku prirode "Stari Ulcinj" određuju se dvije zone zaštite:

1) II (druga) zona zaštite:

- okolina ostrva Stari Ulcinj sa krajnjim zapadnim dijelom Hladne uvale i sjevernom stranom uvale Kruče;

- priobalna zona Mavrijana od Rta Mavrijan do sjevernog kraja plaže Valdanos obuhvatajući Rt Rep, uvalu Latova njiva, uvalu Udovica i uvalu Vučija jama;

2) III (treća) zona zaštite:

- u kopnenom dijelu, prati obalnu liniju obuhvatajući morske klifove, stijene i padine velikog nagiba na potezu od Karastanovog rta do plaže Valdanos;

- u morskom dijelu, koja obuhvata akvatorijum između obalne linije i administrativne granice zaštićenog područja koja je na udaljenosti od oko 1NM, isključujući prostorne cjeline iz stava 1 tačka 1 ovog člana.

(2) U zaštićenom području primjenjuju se režimi zaštite II i III stepena.

(3) Zaštitni pojas zaštićenog područja Park prirode „Stari Ulcinj“ formira se u kopnenom dijelu kao priobalni pojas (zona) čija je unutrašnja granica udaljena 500 m linearno u odnosu na administrativnu granicu zaštićenog područja.

(4) Režim zaštite II stepena - aktivna zaštita, obuhvata moguće intervencije radi restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja stanja zaštićenog područja, kontrolisano korišćenje prirodnih resursa, bez posljedica na primarne vrijednosti prirodnih staništa, populacija i ekosistema.

(5) Dozvoljene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena su:

1) privredni i sportsko rekreativni ribolov plutajućim parangalima i udičarskim alatima koji nemaju dodir sa morskim dnom i ne oštećuju vrste i staništa na morskom dnu, a u skladu sa uslovima iz ribolovnih dozvola, dajući prednost nosiocima dozvola za privredni ribolov;

2) postavljanje i korišćenje podvodnih ronilačkih staza za interpretaciju prirode – maksimalno dvije staze u izdvojenim djelovima II zone zaštite koji će se odrediti na osnovu odgovarajuće stručne osnove;

3) kontrolisana naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa;

4) kontrolisana posjeta u obrazovne, rekreativne i turističke svrhe, isključivo u dijelu II zone zaštite koji će se odrediti na osnovu odgovarajuće stručne osnove;

5) zaštitne, sanacione i druge neophodne mjere za potrebe zaštite područja;

6) sprovođenje posebnih interventnih mjera na zaštiti morskog ekosistema.

(6) Zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite II stepena su:

1) ribolov, izuzev ribolova plutajućim parangalima i udičarskim alatima koji nemaju dodir sa morskim dnom i ne oštećuju vrste i staništa na morskom dnu, u skladu sa uslovima iz ribolovnih dozvola, dajući prednost nosiocima dozvola za privredni ribolov;

2) korišćenje prirodnih resursa;

3) sidrenje plovila;

4) kretanje plovila na motorni pogon brzinom većom od deset čvorova, osim službenih plovila upravljača i nadležnih službi za kontrolu aktivnosti na moru;

5) marikultura;

6) postavljanje ili izgradnja objekata;

7) promjena namjene površina;

8) rastjerivanje, hvatanje, uznemiravanje i ubijanje životinjskih i biljnih vrsta;

9) naseljavanje alohtonih i invazivnih vrsta;

10) preduzimanje radova koji bi mogli da dovedu do oštećenja vrsta i staništa i arheoloških vrijednosti;

11) upotreba materija koje mogu da ugroze vitalnost i temeljne prirodne vrijednosti morskog ekosistema;

12) slučajno ili namjerno odlaganje ili odbacivanje komunalnog i drugog otpada;

13) oštećenje podmorskih geoloških i geomorfoloških vrijednosti;

14) osiromašenje prirodnog fonda divljih vrsta;

15) zagađenje ili ugrožavanje mora.

(7) Režim zaštite III stepena - održivo korišćenje, obuhvata selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa, koje omogućava funkcionalno-ekološko povezivanje i integritet zaštićenog područja.

(8) Dozvoljene aktivnosti pod režimom zaštite III stepena su:

1) privredni i sportsko-rekreativni ribolov, u skladu sa propisima koji regulišu morsko ribarstvo, do sticanja uslova za uvođenje ograničenja, na osnovu naučnih podataka ciljanog istraživanja resursa ribarstva u zaštićenom području koja će se definisati u planu upravljanja zaštićenog područja, ribolovnim dozvolama i propisima za oblast morskog ribarstva;

2) kretanje i zaustavljanje plovila na motorni pogon;

3) uređenje i korišćenje pješačkih i rekreativnih staza na kopnu;

4) kontrolisano postavljanje i izgradnja jednog avanturističkog parka, jedne uzletne i jedne sletne tačke (zone) za paraglajding;

5) intervencije radi restauracije, revitalizacije i unapređenja zaštićenog područja;

6) naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa;

7) sprovođenje zaštitnih i sanacionih mjera;

8) interventne mjere na zaštiti ekosistema u slučaju elementarnih nepogoda i udesa.

(9) Zabranjene aktivnosti pod režimom zaštite III stepena su:

1) postavljanje ili izgradnja objekata koji zagađuju, oštećuju ili ugrožavaju morski i obalni ekosistem, prirodna staništa i vrste;

2) promjena namjene površina;

3) rastjerivanje, hvatanje, uznemiravanje i ubijanje životinjskih vrsta;

4) naseljavanje alohtonih vrsta.

(10) Dozvoljene aktivnosti u zaštitnom pojasu su:

1) izgradnja objekata u skladu sa važećom prostorno-planskom dokumentacijom uz primjenu uslova i smjernica zaštite prirode, kao i mjera za zaštitu životne sredine koja je vezana za prostorno-plansku i projektnu dokumentaciju, a sprovode se kroz postupke strateške procjene uticaja i procjene uticaja na životnu sredinu;

2) izgradnja sistema za sakupljanje, odnosno odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda, uz ukidanje korišćenja septičkih jama i upojnih bunara;

3) razvoj aktivnosti i projekata agro-eko turizma sa izgradnjom objekata malog smještajnog kapaciteta, radi očuvanja prostora, u zonama koje su definisane odgovarajućim planskim dokumentom.

(11) Zabranjene aktivnosti u zaštitnom pojasu su:

1) izgradnja objekata koji svojim otpadnim vodama zagađuju podzemne i površinske vode ili je efikasnost njihovog sistema za prečišćavanje ispod zakonom propisanih standarda i parametara kvaliteta;

2) izgradnja objekata i obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti kojima se otpadne vode ispuštaju bez prečišćavanja u podzemlje (septičke jame i bunare);

3) izgradnja objekata koji dovode do značajne degradacije prirodnih staništa.

Mjere zaštite

Član 7

(1) Na teritoriji Parka prirode "Stari Ulcinj" zabranjeno je:

1) sakupljanje, uništavanje i promet zaštićenih vrsta biljaka i životinja;

2) hvatanje, odnosno ubijanje, uznemiravanje morskih i drugih vrsta životinja, uništavanje ili izmiještanje gnijezda ili legla i jaja, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije, hibernacije;

3) unošenje alohtonih vrsta biljaka, životinja i gljiva;

4) branje, sakupljanje i korišćenje nezaštićenih vrsta biljaka, u mjeri u kojoj se može ugroziti brojnost njihovih populacija;

5) aktivnosti iz člana 6 st. 6 i 9 ove odluke.

(2) Zaštita ekosistema ostvaruje se sprovođenjem mjera očuvanja njihovog sastava, strukture i funkcije, kao i biotičke i abiotičke komponente.

(3) Zaštita predjela vrši se sprovođenjem mjera kojima se sprečavaju neželjene promjene i degradacija prirodnih, prirodni bliskih ili stvorenih obilježja.

(4) Radnje, aktivnosti i obavljanje djelatnosti planiraju se i vrše na način da se izbjegnu ili svedu na najmanju mjeru uticaji koji bi doveli do ugrožavanja i oštećenja postojećih prirodnih vrijednosti zaštićenog područja.

(5) Planiranje i projektovanje novih privremenih i trajnih građevinskih objekata, korišćenja prirodnih resursa (rudarstvo, energetika, saobraćaj, pomorstvo, vodoprivreda, poljoprivreda, šumarstvo, lovstvo, ribarstvo, turizam), kao i radnji, aktivnosti i djelatnosti na području Parka prirode "Stari Ulcinj" sprovodi se na osnovu obezbijedenih smjernica i uslova zaštite prirode koje izdaje organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

(6) Radi sprečavanja negativnih posljedica od rješenja u prostornim i razvojnim planovima i projektima primjenjuju se posebni uslovi, zabrane i ograničenja zaštite prirode koji su vezani za planiranje – izbor lokacija i definisanje vrsta i kapaciteta privremenih građevinskih objekata u zoni zaštićenog područja i njegovom okruženju (zaštitni pojas), a odnose se na:

1) izbor mikro lokacija novih građevinskih objekata van zone zaštićenog područja, uzimajući u obzir njegove granice i zone zaštite;

2) gradnju objekata u zaštitnom pojasu koji zbog svojih karakteristika (način izgradnje, vrsta, veličina, odnosno kapacitet, tehnologija) mogu da oštete (fizički, zagađivanjem ili na drugi način) ili imaju posredan negativan uticaj na prirodne vrijednosti zaštićenog područja;

3) izbjegavanje lociranja novih privremenih objekata koji zagađuju okolinu pored stalnih i povremenih vodenih tokova, odnosno lokacija koje su hidrološki povezane sa zaštićenim područjem.

Upravljač, plan upravljanja i godišnji plan upravljanja

Član 8

(1) Parkom prirode "Stari Ulcinj" upravljaće Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore (u daljem tekstu: upravljač) u skladu sa zakonom.

(2) Očuvanje, unapređenje i održivo korišćenje prirodnih resursa Parka prirode "Stari Ulcinj" sprovodi se prema planu upravljanja koji sadrži elemente za upravljanje Parkom prirode utvrđene Zakonom o zaštiti prirode.

(3) Plan upravljanja sprovodi se na osnovu godišnjeg programa upravljanja koji donosi upravljač.

Akt o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 9

(1) Upravljač je dužan da obezbijedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodnog dobra u skladu sa aktom o unutrašnjem redu i službi zaštite.

(2) Aktom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite, a naročito:

1) način i uslovi ponašanja posjetilaca i korisnika prostora pri kretanju, plovidbi, boravku i obavljanju poslova u Parku prirode "Stari Ulcinj";

2) lokaliteti i površine u kojima se ograničava plovidba i kretanje, odnosno zabranjuje ili ograničava obavljanje određenih radnji;

3) vrste i staništa, kao i druge prirodne vrijednosti koje je zabranjeno uništavati i oštećivati;

4) morski organizmi čije je korišćenje, odnosno branje i sakupljanje ograničeno, kao i način i uslovi obavljanja tih radnji;

5) način saradnje sa fizičkim licima, preduzetnicima i pravnim licima koja po različitom osnovu koriste ili su zainteresovana za korišćenje prirodnih resursa i prostora;

6) uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja, monitoringa i obrazovnih aktivnosti;

7) sprovođenje mjera radi očuvanja i održavanja zaštićenog prirodnog dobra, kao i vremensko trajanje tih mjera.

(3) Pravila iz stava 2 ovog člana i druge neophodne informacije za sprovođenje režima zaštite, upravljač je dužan da javno oglasi i učini dostupnim posjetiocima i korisnicima.

Finansiranje

Član 10

Sredstva za rad upravljača Parka prirode "Stari Ulcinj" obezbjeđuju se u skladu sa zakonom.

Rok za donošenje plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja

Član 11

(1) Plan upravljanja iz člana 8 stav 2 ove odluke donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

(2) Godišnji program upravljanja donijeće se u roku od tri mjeseca od dana donošenja plana upravljanja iz stava 1 ovog člana.

Obilježavanje granica

Član 12

Upravljač će obilježiti granice Parka prirode "Stari Ulcinj" u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Rok za donošenje pravilnika o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 13

Upravljač je dužan da donese akt o unutrašnjem redu i službi zaštite u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Stupanje na snagu

Član 14

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-7082/2

Podgorica, 29. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,

prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

**OPIS GRANICA, ZAŠTITNE ZONE I SPISAK KATASTARSKIH PARCELA
ZAŠTIĆENOG PODRUČJA PO REŽIMIMA ZAŠTITE**

Granica integrisanog obalnog i morskog zaštićenog područja "Stari Ulcinj" sa koordinatama i katastarskim parcelama

Granica integrisanog obalnog i morskog zaštićenog područja „Stari Ulcinj“ kreće od južne strane Karastanovog rta na sjeveru, od tačke sa koordinatama 6595349,52 i 4650815,62 na k.p. 4292/1 KO Kunje odakle presijecajući navedenu k.p. izlazi na istočnu stranu te katastarske parcela na tačku sa koordinatama 659371,41 i 4650812,83 , odakle skreće u pravcu juga prateći istočnu ivicu k.p.4292/1 KO Kunje ;1095/1, 10009, 807 KO Kruče, dio k.p. 1036/1(potok)kojeg presijeca na tačkama sa koordinatama 6595772,04 i 4649246,21; 6595770,66 i 4649243,44, nakon čega granica nastavlja u pravcu juga istočnim ivicama k.p. 997, 1017 u KO Kruče, 933 u KO Krute Ulcinjske i 7891 u KO Ulcinj koju presijeca na tačku sa koordinatama 6596647,23 i 4646723,41; 6596648,25 i 4646721,95. Sa ove tačke granica nastavlja obalnom linijom u pravcu jugozapada kratko obalom do tačke sa koordinatama 6596640,25 i 4646713,70 na k.p. 7891 KO Ulcinj sa koje granica nastavlja morskim putem u pravcu zapada do tačke sa koordinatama 6594883,60 i 4646249,35 koja se nalazi na udaljenosti od oko 1 nautičke milje (NM) odakle granica nastavlja u pravcu sjeverozapada do tačke sa koordinatama 6592958,09 i 4646717,94 na kojij se lomi u pravcu sjevera i ide do tačke sa koordinatama 6593162,93 i 465893,79 sa koje se lomi u pravcu istoka ka obali i preko tačke sa koordinatama 6595223,19 i 4650839,09 izlazi na početak granične linije na obali na k.p. 4292/1 KO Kunje na tački sa koordinatama 6595349,52 i 4650815,62.

Zaštićenom području Park prirode "Stari Ulcinj" pripadaju sljedeće katastarske parcele:

Opština Bar

KO Kunje: katastarska parcela 4292/1 (dio)

Opština Ulcinj,

KO Kruče: katastarske parcele 1095/1, 10009, 807 1036/1 (dio) (potok), 997 i 1017

KO Krute ulcinjske: katastarska parcela 933 i

KO Ulcinj: katastarska parcela 7891

Ukupna dužina (administrativne) granice integrisanog obalnog i morskog zaštićenog područja „Stari Ulcinj“ iznosi: 17622 m (17,62 km).

Površina zaštićenog područja „Stari Ulcinj“ iznosi: 9291601 m² (929,16 ha).

Opis zona zaštite sa spiskom pripadajućih parcela

Zona sa režimom zaštite II stepena (= II zona zaštite) izdvojena je u morskome dijelu zaštićenog područja i prostire se u sljedećim prostornim cjelinama (geografskim područjima - zonama):

1. okolina ostrva Stari Ulcinj sa krajnjim zapadnim dijelom Hladne uvale i sjevernom stranom uvale Kruče,
2. priobalna zona Mavrijana od Rta Mavrijan do sjevernog kraja plaže Valdanos obuhvatajući Rt Rep, uvalu Latova njiva, uvalu Udovica i uvalu Vučija jama.

Granica prve prostorne cjeline Okolina ostrva Stari Ulcinj sa krajnjim zapadnim dijelom Hladne uvale i sjevernom stranom uvale počinje sa obalne linije, sa k.p. 1095/1 KO Kruče sa tačke sa koordinatama 6595329,02 i 4650533,46 i ide morskim putem u pravcu zapada do tačke sa koordinatama 6594460,34 i 4650663,66 sa koje skreće u pravcu juga i jugoistoka preko tačaka sa koordinatama 6594453,83 i 4650457,22, 6594812,05 i 4650358,22, 6595160,26 i 4649776,36 do tačke sa koordinatama 6595734,64 i 4649830,57 sa koje skreće u pravcu sjeverozapada linijom koja je udaljena 50 m od obalne linije do tačke sa koordinatama 6594988,57 i 4650242,60 sa koje skreće

u pravcu sjeveroistoka i izlazi na obalnu liniju na tački sa koordinatama 6595037,67 i 4650258,54, na k.p. 1095/1 KO Kruče, sa koje granica nastavlja obalnom linjom u pravcu sjevera i sjeveroistoka zapadnom granicom k.p. 1095/1 KO Kruče do početne tačke prve prostorne cjeline II zone zaštite koja ima koordinate 6595329,02 i 4650533,46. II (druga) zona zaštite u ovoj prostornoj cjelini ne obuhvata ostrvo Stari Ulcinj.

Granica druge prostorne cjeline: Priobalna zona Mavrijana od Rta Mavrijan do sjevernog kraja plaže Valdanos obuhvatajući Rt Rep, uvalu Latova njiva, uvalu Udovica i uvalu Vučija jama počinje sa Rta Mavrijan sa obalne linije, sa k.p. 1017 KO Kruče, sa tačke sa koordinatama 6594945,97 i 4649020,30 i ide morskim putem u pravcu jugozapada do tačke sa koordinatama 65946472,21 i 4648779,78 odakle skreće u pravcu jugoistoka do tačke sa koordinatama 65955341,65 i 4647491,98 pa potom do tačke sa koordinatama 65958973,29 i 4647014,97 sa koje granica skreće u pravcu sjeveroistoka do obalne linije na tački koja ima koordinate 65960003,04 i 4647128,60, a nalazi se na k.p. 933 KO Krute Ulcinjske, sa koje granica skreće obalnom linijom u pravcu sjeverozapada zapadnom granicom k.p. 933 KO Krute Ulcinjske i k.p. 1017 KO Kruče do početne tačke druge prostorne cjeline II zone zaštite koja ima koordinate 6594945,97 i 4649020,30. Ukupna dužina granice zone sa režimom zaštite II stepena u 2 gore navedene prostorne cjeline iznosi: 12873 m (52111 + 7662).

Ukupna površina zona sa režimom zaštite II stepena u 2 gore navedene prostorne cjeline: iznosi: 796783 m² (79,68 ha) (356843 + 439940).

Zona sa režimom zaštite II stepena (= II zona zaštite) pored morskog dijela uključuje i pećine koje nijesu geodetski snimljene radi čega su njihove lokacije uključene u pripadajući dio obalne linije II zone zaštite.

Opis granica zone zaštite III stepena

Dio zaštićenog područja koji je izdvojen u zonu režimom zaštite III stepena (= III zona zaštite) čine dvije cjeline: kopnena i morska.

Granica kopnene cjelina sa režimom zaštite III stepena (= III zona zaštite) prati obalnu liniju obuhvatajući morske klifove, ali i stijene i padine velikog nagiba, sa koje skreće u pravcu zapada i sjeverozapada obalnom linijom preko istočne strane k.p. 7891 KO.Ulcinj; k.p. 933 KO Krute Ulcinjske; k.p. 1017, k.p. 997, k.p. 807, k.p. 1009 i k.p. 1095/1 sve u KO Kruče; i k.p. 4292/1 KO Kunje opština Bar, do početne tačke koja se nalazi na tački sa koordinatama 6595349,52 i 4650815,62.

Kopnenoj cjelini zone sa režimom zaštite III stepena (= III zona zaštite) pripadaju sljedeće katastarske parcele: k.p. 7891 KO.Ulcinj, k.p. 933 KO.Krute Ulcinjske, k.p. 1017, 997, 807, 1009 i 1095/1 sve u KO Kruče i k.p. 4292/1 KO Kunje.

Granica morske cjeline sa režimom zaštite III stepena (= III zona zaštite) obuhvata akvatorijum između obalne linije i administrativne granice zaštićenog područja na udaljenosti od oko 1NM, isključujući gore navedene 2 cjeline / lokacije koje su izdvojene u II zonu zaštite (1. Okolina ostrva Stari Ulcinj sa krajnjim zapadnim dijelom Hladne uvale i sjevernom stranom uvale Kruče i 2. Priobalna zona Mavrijana od Rta Mavrijan do sjevernog kraja plaže Valdanos obuhvatajući Rt Rep, uvalu Latova njiva, uvalu Udovica i uvalu Vučija jama), a čiji je opis granica dat prethodno.

Granica morske cjeline sa režimom zaštite III stepena (= III zona zaštite) počinje sa obalne linije, sa tačke sa koordinatama 6595349,52 i 4650815,62 na istočnoj strani k.p. 4292/1 KO Kunje, sa koje granica ide u pravcu juga zapadnom granicom k.p. 4292/1 i k.p. 1095/1 obije u KO Kunje u Hladnoj uvali do tačke sa koordinatama 6595329,02 i 4650533,46 na k.p. 1095/1 KO Kruče sa koje nastavlja morskim putem u pravcu zapada do tačke sa koordinatama 6594460,34 i 4650663,66 sa koje skreće u pravcu juga i jugoistoka preko tačkaka sa koordinatama 6594453,83 i 4650457,22, 6594812,05 i 4650358,22, 6595160,26 i 4649776,36 do tačke sa koordinatama 6595734,64 i 4649830,57 sa koje skreće u pravcu sjeverozapada linijom koja je udaljena 50 m od obalne linije do tačke sa koordinatama 6594988,57 i 4650242,60 sa koje skreće u pravcu sjeveroistoka i izlazi na obalnu liniju na tački sa koordinatama 6595037,67 i 4650258,54, na k.p. 1095/1 KO Kruče, sa koje

granica nastavlja obalnom linijom u pravcu jugoistoka, a potom i jugozapada, zapadnom granicom k.p. 1095/1, 10009, 807, 1036/1, 997 i 1017 sve u KO Kruče, da bi sa tačke sa koordinatama 6594945,97 i 4649020,30 na obalnoj liniji na k.p. 1017 KO Kruče nastavila morskim putem u pravcu jugozapada do tačke sa koordinatama 65946472,21 i 4648779,78 odakle skreće u pravcu jugoistoka do tačke sa koordinatama 65955341,65 i 4647491,98 pa potom do tačke sa koordinatama 65958973,29 i 4647014,97 sa koje granica skreće u pravcu sjeveroistoka do obalne linije na tački koja ima koordinate 65960003,04 i 4647128,60, a nalazi se na k.p. 933 KO Krute Ulcinjske, sa koje granica skreće obalnom linijom u pravcu jugoistoka zapadnom granicom k.p. 933 KO Krute Ulcinjske i k.p. 7891 KO Ulcinj do tačke sa koordinatama 6596640,25 i 4646713,40 na k.p. 7891 KO Ulcinj odakle granica nastavlja morskim putem u pravcu jugozapada preko tačke sa koordinatama 6596344,51 i 4646592,17 do tačke sa koordinatama 6594883,60 i 4646292,35 na kojoj granica skreće u pravcu sjeverozapada i sjevera preko tačke sa koordinatama 65992958,09 i 4648717,94 do tačke sa koordinatama 6593162,93 i 4650893,79 na kojoj granica skreće u pravcu istoka preko tačke sa koordinatama 6595223,19 i 4650839,09 do početne tačke granice morske cjeline III zone zaštite sa koordinatama 6595349,52 i 4650815,62 na istočnoj strani k.p. 4292/1 KO Kunje.

Ukupna dužina granice zone sa režimom zaštite III stepena u iznosi: 38954 m od čega 20631 m pripada morskoj a 18323 m kopnenoj cjelini, računajući njihovu (zajedničku) obalnu liniju u na obalnj liniji.

Ukupna površina zona sa režimom zaštite III stepena iznosi: 8477844 m² odnosno 847,78 ha, od čega 8307479 m² (830,74 ha) pripada morskoj a 170365 m² (17,03 ha) kopnenoj cjelini.

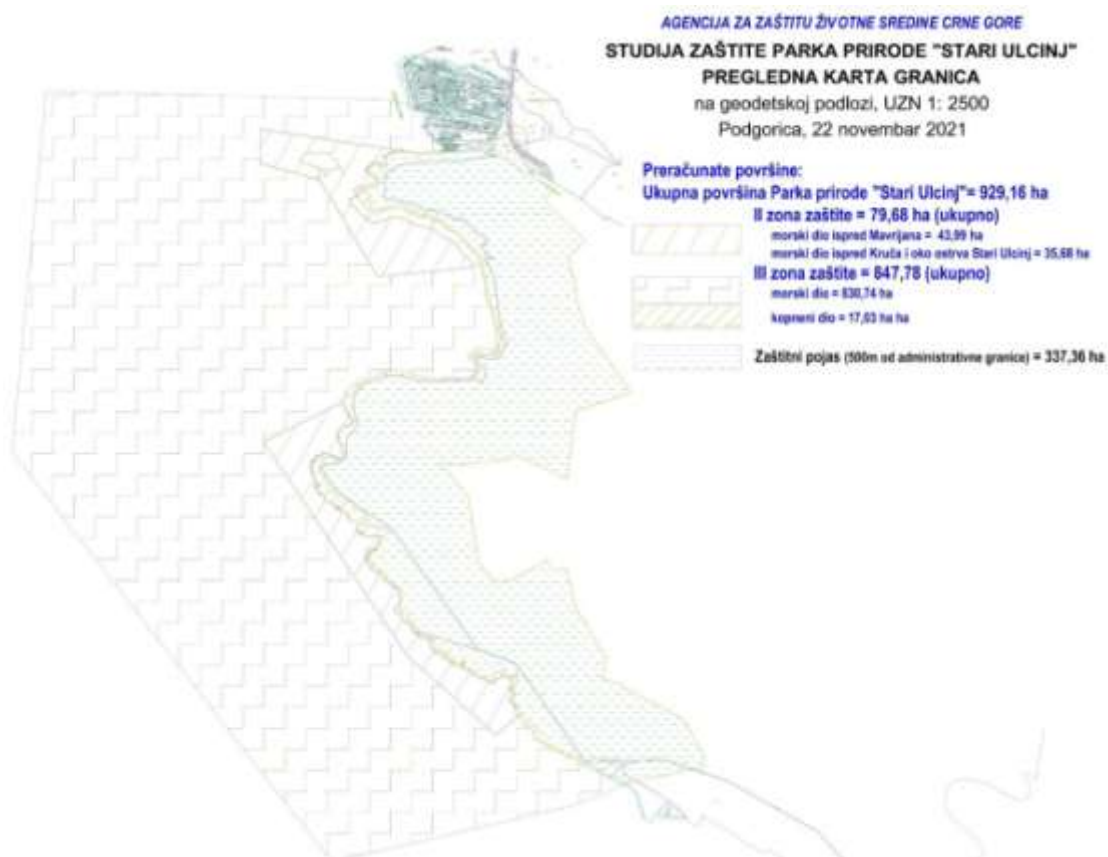
Opis granica zaštitnog pojasa

Zaštitni pojas zaštićenog područja se formira u kopnenom dijelu u obuhvatu koji je udaljen 500 m linearno u odnosu na administrativnu granicu zaštićenog područja uz prilagođavanje njegove konturne linije postojećim naseljima/izgrađenim površinama.

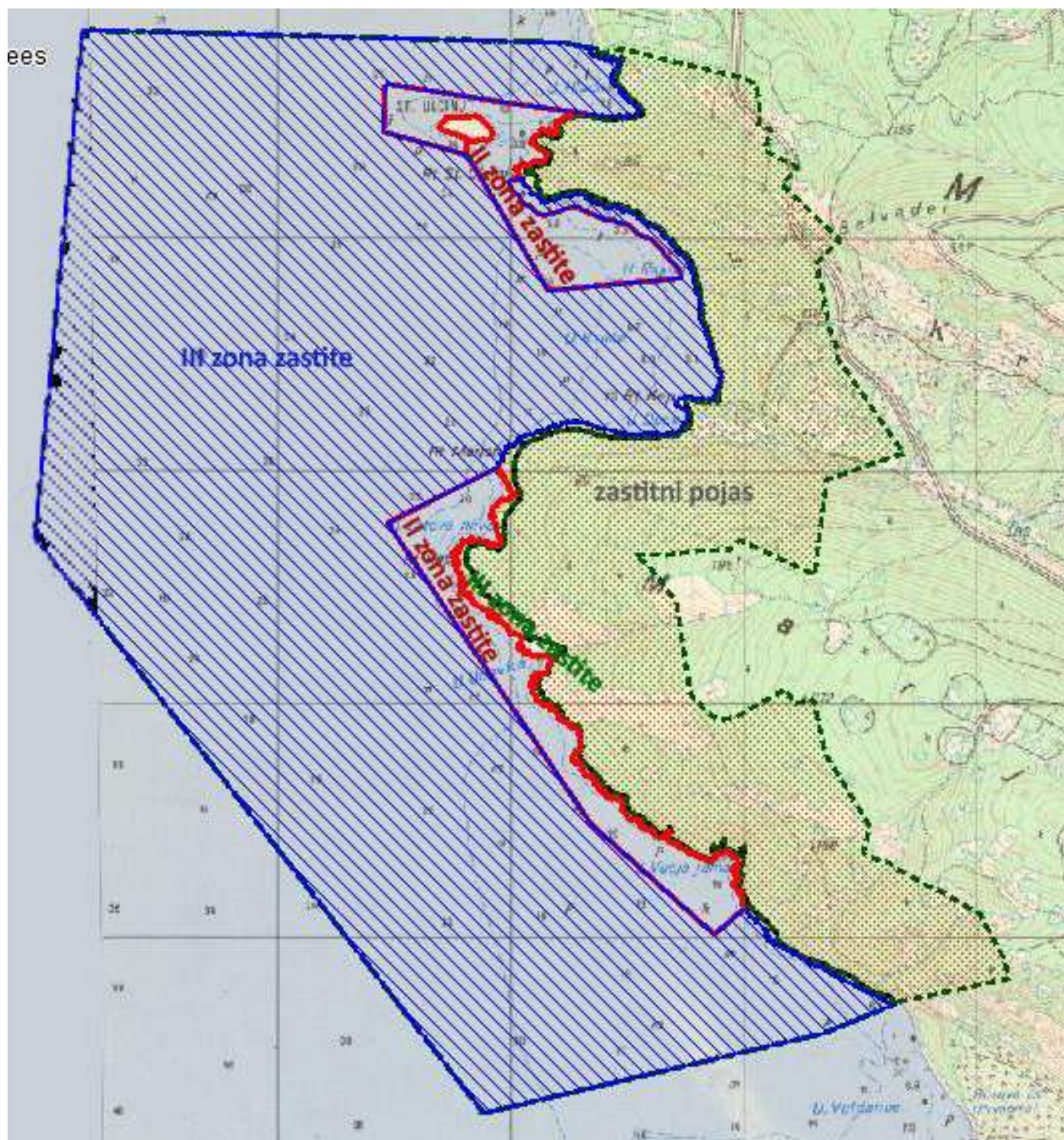
Površina zaštitnog pojasa iznosi 337,36 ha.

GRAFIČKI PRIKAZ GRANICA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA I ZAŠTITNIH ZONA INTEGRISANOG OBALNOG I MORSKOG ZAŠTIĆENOG PODRUČJA “Stari Ulcinj”

a) *Pojednostavljeni kartografski prikaz granica i zona zaštite integrisanog obalnog i morskog zaštićenog područja “Stari Ulcinj” na geodetskoj podlozi*

b) *Pojednostavljeni kartografski prikaz granica i zona zaštite integrisanog obalnog i morskog zaštićenog područja "Stari Ulcinj" na topografskoj podlozi (TK 1: 25000, VGI)*

198.

Na osnovu člana 17 Zakona o crnogorskom državljanstvu („Službeni list CG”, br. 13/08, 40/10, 28/11, 46/11, 20/14, 54/16 i 73/19) Vlada Crne Gore je 4. februara 2022. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O KRITERIJUMIMA ZA UTVRĐIVANJE USLOVA ZA STICANJE
CRNOGORSKOG DRŽAVLJANSTVA PRIJEMOM

Član 1

U Odluci o kriterijumima za utvrđivanje uslova za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom („Službeni list CG”, br. 47/08, 80/08, 30/10 i 56/12) u članu 2 stav 1 alineja 2 mijenja se i glasi:

„- odobren stalni boravak i/ili odobren privremeni boravak u skladu sa zakonom kojim se uređuje boravak stranaca u Crnoj Gori;”.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 04-1804

Podgorica, 4. februara 2022. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

199.

Na osnovu člana 31 stav 4 Zakona o elektronskoj upravi („Službeni list CG”, broj 72/19), Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, donijelo je

**PRAVILNIK
O NAČINU VRŠENJA REVIZIJE INFORMACIONIH
SISTEMA ORGANA DRŽAVNE UPRAVE**

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način vršenja revizije informacionih sistema kojima upravljaju organi državne uprave.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) informacioni sistem je integrisani skup informaciono-komunikacionih tehnologija neophodnih za sakupljanje, snimanje, čuvanje, obradu i prenošenje podataka i dokumenata u elektronskom obliku;
- 2) revizor je zaposleni u organu državne uprave nadležnom za razvoj informacionog društva i elektronske uprave, koji vrši poslove revizije informacionih sistema;
- 3) rukovodilac revizije je zaposleni u organu državne uprave nadležnom za razvoj informacionog društva i elektronske uprave, koji rukovodi i koordinira radom revizora;
- 4) subjekat revizije je organ državne uprave koji upravlja informacionim sistemom čija se revizija vrši.

Godišnji plan revizije informacionih sistema

Član 4

Revizija iz člana 1 ovog pravilnika vrši se na osnovu godišnjeg plana revizije informacionih sistema kojima upravljaju organi državne uprave, koji na predlog rukovodioca revizije donosi ministar javne uprave, digitalnog društva i medija, do kraja tekuće godine, za narednu godinu.

Plan iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) početnu procjenu rizika za svaki informacioni sistem kojim upravlja određeni organ državne uprave (u daljem tekstu: određeni informacioni sistem), pojedinačno;
- 2) spisak određenih informacionih sistema čija će se revizija vršiti u godini za koju se izrađuje plan;
- 3) procjenu revizorskih kapaciteta (broj radnih dana u godini, broj radnih dana predviđenih za obuku revizora, broj radnih dana predviđenih za praćenje datih preporuka, broj revizora i dr.).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako se za tim ukaže potreba, revizija određenog informacionog sistema može se vršiti i na osnovu posebnog zahtjeva ministra javne uprave, digitalnog društva i medija.

Nalog i obavještenje

Član 5

Rukovodilac revizije, na osnovu godišnjeg plana ili zahtjeva iz člana 4 ovog pravilnika, izdaje revizoru nalog za vršenje revizije određenog informacionog sistema.

Nakon dobijenog naloga iz stava 1 ovog člana, revizor sačinjava obavještenje o planiranoj reviziji određenog informacionog sistema i dostavlja ga odgovornom licu subjekta revizije, najmanje sedam dana prije početka vršenja revizije.

Plan i program revizije određenog informacionog sistema

Član 6

Nakon dostavljanja obavještenja iz člana 5 stav 2 ovog pravilnika, revizor sačinjava plan revizije određenog informacionog sistema, koji sadrži: podatke o subjektu revizije, naziv informacionog sistema čija se revizija vrši, predmet i cilj revizije, planirano vrijeme trajanja revizije, ime i prezime revizora, procjenu rizika u vezi sa tim informacionim sistemom i kriterijume za tu procjenu.

Na osnovu plana iz stava 1 ovog člana, revizor sačinjava program revizije određenog informacionog sistema, koji sadrži detaljan opis revizorskih postupaka, odnosno aktivnosti koje će revizor preduzeti, zavisno od procjene rizika u vezi sa tim informacionim sistemom.

Plan i program iz st. 1 i 2 ovog člana odobrava rukovodilac revizije.

Revizija određenog informacionog sistema

Član 7

Na osnovu plana i programa iz člana 6 ovog pravilnika revizor vrši provjeru funkcionalnosti svih djelova određenog informacionog sistema, pouzdanosti i bezbjednosti tog informacionog sistema, efikasnosti i efektivnosti upotrebe tog informacionog sistema i/ili usklađenosti upotrebe tog informacionog sistema sa važećim propisima i međunarodnim standardima.

Provjera funkcionalnosti svih djelova određenog informacionog sistema podrazumijeva provjeru funkcionisanja tih djelova u skladu sa projektnom i drugom dokumentacijom za uspostavljanje i funkcionisanje informacionog sistema, kao i propisima na osnovu kojih je uspostavljen taj informacioni sistem.

Provjera pouzdanosti i bezbjednosti određenog informacionog sistema podrazumijeva provjeru upravljanja rizicima u oblasti informacione bezbjednosti, sprovođenja politike informacione bezbjednosti, internih procedura i pravila, kao i drugih elemenata u vezi sa bezbjednošću i pouzdanošću tog informacionog sistema.

Provjera efikasnosti i efektivnosti upotrebe određenog informacionog sistema podrazumijeva provjeru upravljanja rizicima prilikom planiranja i održavanja tog informacionog sistema, provjeru složenosti i stepena upotrebne vrijednosti tog informacionog sistema, kao i drugih elemenata koji mogu uticati na efikasnost i efektivnost upotrebe tog informacionog sistema.

Provjera usklađenosti upotrebe određenog informacionog sistema sa važećim propisima i međunarodnim standardima podrazumijeva provjeru da li se taj informacioni sistem upotrebljava u skladu sa važećim propisima i međunarodnim standardima koje se odnose na taj informacioni sistem.

Izveštaj o izvršenoj reviziji

Član 8

Nakon izvršene revizije određenog informacionog sistema, revizor sačinjava nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji, koji sadrži: predmet revizije, rezultate revizije, preporuke, kao i predlog akcionog plana za izvršenje datih preporuka.

Nacrt izvještaja iz stava 1 ovog člana odobrava rukovodilac revizije i dostavlja ga odgovornom licu subjekta revizije na izjašnjavanje.

Nakon izjašnjavanja subjekta revizije na nacrt izvještaja iz stava 1 ovog člana, revizor sačinjava konačan izvještaj o reviziji određenog informacionog sistema sa akcionim planom za izvršenje datih preporuka.

Stupanje na snagu

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01-040/22-573

Podgorica, 9. februara 2022. godine

Ministarka,
mr **Tamara Srzentić**, s.r.

200.

Na osnovu člana 27 Zakona o boračkoj i invalidskoj zaštiti („Službeni list RCG”, broj 69/03 i “Službeni list CG”, br. 21/08, 1/15 i 52/16), Ministarstvo finansija i socijalnog staranja donijelo je

ODLUKU
O USKLAĐIVANJU MJESEČNIH NOVČANIH PRIMANJA KORISNIKA PRAVA IZ
BORAČKE I INVALIDSKE ZAŠTITE

1. Ovom odlukom usklađuju se mjesečna novčana primanja korisnika prava iz boračke i invalidske zaštite, od 1. januara 2022. godine, za 1,5 % i iznose:

1) lična invalidnina:

- I grupa sa 100% invaliditeta 638,34 eura,
- II grupa sa 100% invaliditeta 465,98 eura,
- III grupa sa 90% invaliditeta 351,08 eura,
- IV grupa sa 80% invaliditeta 261,72 eura,
- V grupa sa 70% invaliditeta 185,12 eura,
- VI grupa sa 60% invaliditeta 114,90 eura,
- VII grupa sa 50% invaliditeta 82,98 eura,
- VIII grupa sa 40% invaliditeta 51,85 eura,
- IX grupa sa 30% invaliditeta 44,67 eura,
- X grupa sa 20% invaliditeta 38,32 eura;

2) dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica 319,18 eura;

3) ortopedski dodatak 159,59 eura;

4) porodična invalidnina 63,90 eura;

5) uvećana porodična invalidnina 223,42 eura;

6) novčana naknada materijalnog obezbjeđenja 127,66 eura;

7) porodični dodatak 271,32 eura.

2. Usklađivanje mjesečnih novčanih primanja izvršiće se, po službenoj dužnosti dosadašnjim korisnicima tog prava, bez donošenja posebnog rješenja.

3. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 20-127/22-2547/2

Podgorica, 9. februara 2022. godine

Ministar,
mr **Milojko Spajić**, s.r.

201.

Na osnovu člana 3a stav 2 Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Službeni list CG", br. 27/10, 34/11 i 16/14), Ministarstvo finansija i socijalnog staranja donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O LISTI PRAVILA DRŽAVNE POMOĆI**

Član 1

U Pravilniku o Listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20, 130/20, 044/21, 107/21 i 131/21) Prilog 7 i Prilog 7D mijenjaju se i glase:

"PRILOG 7

PREVOD

**Regulativa komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine
o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoći**

(Tekst značajan za Evropski ekonomski prostor)

Član 1

Područje primjene

1. Ova Uredba se primjenjuje na pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima u svim sektorima, osim na:
  - a) pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima koja djeluju u sektorima ribarstva i akvakulture, kako je obuhvaćeno Uredbom (EZ) br. 104/2000¹;
  - b) pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima koja djeluju u primarnoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda;
  - c) pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima koja djeluju u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u sljedećim slučajevima:
    - i. gdje je iznos pomoći fiksno utvrđen na osnovu cijene ili količine takvih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača odnosno stavljenih na tržište od strane preduzetnika u pitanju;
    - ii. gdje su pomoći uslovljene njihovim djelimičnim ili potpunim prenošenjem na primarne proizvođače;
  - d) pomoći za djelatnosti usmjerene ka izvozu u treće zemlje ili države članice, odnosno pomoći koje su direktno povezane sa izvezenim količinama, sa uspostavljanjem i funkcionisanjem distributivne mreže ili sa drugim tekućim troškovima povezanim sa izvoznom djelatnošću;
  - e) pomoći koje su uslovljene upotrebom domaćih proizvoda umjesto uvezenih.
2. Ako privredno društvo djeluje u sektorima navedenim u stavu 1 tačke (a), (b) ili (c) i djeluje u jednom ili više sektora ili ima druge djelatnosti koje su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe, ova Uredba se primjenjuje na pomoći dodijeljene u vezi sa tim drugim sektorima ili djelatnostima, uz uslov da predmetna država članica osigura, na primjeren

---

¹ Regulativa Savjeta (EZ) br. 104/2000 od 17. decembra 1999. godine o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture (SL L 17, 21.1.2000, str. 22.)

način, na primjer razdvajanjem djelatnosti ili troškova, da djelatnosti u sektorima koji su isključeni iz područja primjene ove Uredbe ne ostvaruju korist od pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) dodijeljene na osnovu ove Uredbe.

Član 2 Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
  - a) „poljoprivredni proizvodi” znači proizvodi koji su navedeni u Prilogu I Ugovora, osim proizvoda ribarstva i akvakulture obuhvaćenih Uredbom Savjeta (EZ) br. 104/2000;
  - b) „prerada poljoprivrednih proizvoda” znači svi postupci prerade poljoprivrednog proizvoda koji za rezultat imaju proizvod koji je također poljoprivredni, osim u poljoprivrednim djelatnostima potrebnim za pripremu životinjskog ili biljnog proizvoda za prvu prodaju;
  - c) „stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda” znači držanje ili izlaganje s ciljem prodaje, ponuda za prodaju, isporuka ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prve prodaje primarnog proizvođača preprodavačima ili prerađivačima, kao i sve aktivnosti kojima se proizvod priprema za takvu prvu prodaju; prodaja od strane primarnog proizvođača krajnjim potrošačima smatra se stavljanjem na tržište ako se odvija u posebnim prostorima namijenjenim za tu svrhu.
2. Za potrebe ove Uredbe pojmom „jedno privredno društvo” obuhvaćena su sva preduzeća koja su u najmanje jednom od sljedećih međusobnih odnosa:
  - a) jedno preduzeće ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom preduzeću;
  - b) jedno preduzeće ima pravo da imenuje ili smijeni većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog preduzeća;
  - c) jedno preduzeće ima pravo da ostvari dominantan uticaj na drugo preduzeće prema ugovoru sklopljenim sa tim preduzećem ili prema odredbi statuta ili ugovora tog preduzeća;
  - d) jedno preduzeće koje je akcionar ili član u drugom preduzeću, samo kontroliše, u skladu sa dogovorom sa drugim akcionarima ili članovima tog preduzeća, većinu glasačkih prava akcionara ili glasačkih prava članova u tom preduzeću.

Preduzeća koja su u bilo kojem od odnosa navedenih u prvom stavu tačkama (a) do (d) preko jednog ili više drugih preduzeća, također se smatraju jednim privrednim društvom.

Član 3 *De minimis* pomoć

1. Ako mjere pomoći ispunjavaju uslove utvrđene ovom Uredbom, smatra se da ne ispunjavaju sve kriterijume iz člana 107 stav 1 Ugovora, pa se samim tim izuzimaju od obveze prijavljivanja iz člana 108 stava 3 Ugovora.
2. Ukupan iznos *de minimis* pomoći koja se po državi članici dodjeljuje jednom privrednom društvu, ne smije preći 200 000 EUR tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. Ukupan iznos *de minimis* pomoći koja se po državi članici dodjeljuje jednom privrednom društvu koji obavlja drumski prevoz tereta za najamninu ili naknadu, ne smije preći 100 000 EUR tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. Takva *de minimis* pomoć ne smije se koristiti za kupovinu vozila za drumski prevoz tereta.

3. Ako privredno društvo obavlja drumski prevoz tereta za najamninu ili naknadu, kao i druge djelatnosti na koje se primjenjuje gornja granica od 200 000 EUR, gornja granica od 200 000 EUR primjenjuje se na privredna društva uz uslov da predmetna država članica osigura, na primjeren način, na primjer razdvajanjem djelatnosti ili troškova, da korist od djelatnosti drumskog prevoza robe ne prelazi 100 000 EUR i da se nijedna *de minimis* pomoć ne koristi za kupovinu vozila za drumski prevoz tereta.
4. *De minimis* pomoć smatra se dodijeljenom u trenutku kada privredno društvo, u skladu sa odgovarajućim nacionalnim pravnim poretkom, stekne zakonsko pravo na primanje pomoći, nezavisno od datuma dodjele *de minimis* pomoći privrednom društvu.
5. Gornje granice utvrđene u stavu 2 primjenjuju se bez obzira na oblik *de minimis* pomoći ili na cilj koji se namjerava postići, kao i nezavisno od toga finansira li se pomoć koju dodjeljuje država članica u potpunosti ili djelimično iz sredstava koja su porijeklom iz Unije. Period od tri godine određuje se na osnovu fiskalne godine koju privredno društvo primjenjuje u u dotičnoj državi članici.
6. Za potrebe gornjih granica iz stava 2 ovog člana, pomoć se izražava kao bespovratna novčana sredstva. Svi iznosi koji se primjenjuju su bruto iznosi, tj. iznosi prije odbijanja poreza i drugih naknada. Ako se pomoć ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći jednak je bruto novčanoj vrijednosti (ekvivalentu subvencije) pomoći. Pomoć koja se isplaćuju u više rata, diskontuje se na vrijednost pomoći u trenutku njene dodjele. Kamatna stopa koja se primjenjuje pri diskontovanju je diskontna kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele.
7. Ako bi se dodjelom nove *de minimis* pomoći mogla preći odgovarajuća gornja granica iz stava 2, ni jedna od tih novih pomoći ne može imati koristi od ove Uredbe.
8. U slučaju spajanja ili preuzimanja, pri utvrđivanju prelazi li se odgovarajuća gornja granica bilo kojom novom *de minimis* pomoći dodijeljenom novom privrednom društvu ili privrednom društvu koje preuzima drugo privredno društvo, u obzir se uzimaju sve prethodne pomoći *de minimis* pomoći dodijeljene bilo kojem od privrednih društava uključenih u postupak spajanja. *De minimis* pomoći koje su zakonito dodijeljene prije spajanja ili preuzimanja i dalje su u skladu sa zakonom.
9. Ako se jedno privredno društvo podijeli na dva ili više posebnih privrednih društava, *de minimis* pomoć dodijeljena prije podjele, dodjeljuje se privrednom društvu koje je od nje ostvarilo korist, što je načelno privredno društvo koje je preuzelo djelatnosti za koje je korišćena *de minimis* pomoć. Ako takva raspodjela nije moguća, *de minimis* pomoć dodjeljuje se srazmjerno, na osnovu knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog kapitala novih privrednih društava na datum stupanja na snagu podjele.

Član 4

Izračunavanje bruto novčane vrijednosti (ekvivalenta subvencije)

1. Ova Uredba se primjenjuje samo na pomoć za koju je moguće prethodno tačno izračunati bruto novčanu vrijednost (ekvivalent subvencije) bez potrebe za procjenom rizika („transparentna pomoć“).
2. Pomoć sadržana u bespovratnim sredstvima ili subvencionisanim kamatnim stopama smatra se transparentnom *de minimis* pomoći.
3. Pomoć sadržana u zajmovima smatra se transparentnom *de minimis* pomoći ako:
  - a) korisnik nije predmet stečajnog postupka niti ispunjava kriterijume za pokretanje stečajnog postupka na zahtjev njegovih povjerilaca u skladu sa nacionalnim

- zakonodavstvom. U slučaju velikih privrednih društava, korisnik je u situaciji koja odgovara najmanje kreditnom rejtingu B-; i
- b) zajam je osiguran kolateralom koji pokriva najmanje 50% zajma i zajam iznosi 1 000 000 EUR (ili 500 000 EUR za privredna društva koja obavljaju drumski prevoz tereta) u periodu od pet godina ili 500 000 EUR (ili 250 000 EUR za privredna društva koja obavljaju drumski prevoz tereta) u periodu od deset godina; ako je zajam manji od ovih iznosa i/ili odobren na period kraći od pet odnosno deset godina, bruto novčana vrijednost (ekvivalent subvencije) tog zajma, računa se kao srazmjerni dio gornje granice utvrđene u članu 3 stav 2; ili
  - c) bruto novčana vrijednost (ekvivalent subvencije) izračunat je na osnovu referentne stope koja se primjenjivala u trenutku dodjele.
4. Pomoć sadržana u dokapitalizacijama smatra se transparentnom *de minimis* pomoći samo ako ukupan iznos javne dokapitalizacije ne prelazi gornju granicu za *de minimis* pomoći.
  5. Pomoć sadržana u mjerama rizičnog finansiranja u obliku vlasničkog ili kvazivlasničkog ulaganja smatra se transparentnom *de minimis* pomoći samo ako kapital dodijeljen jednom privrednom društvu ne prelazi gornju granicu za *de minimis* pomoć.
  6. Pomoć sadržana u garancijama smatra se transparentnom *de minimis* pomoći ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:
    - a) korisnik nije predmet stečajnog postupka niti ispunjava kriterijume za pokretanje stečajnog postupka na zahtjev njegovih povjerilaca u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom. U slučaju velikih privrednih društava, korisnik je u situaciji koja odgovara najmanje kreditnom rejtingu B-; i
    - b) garancija ne prelazi 80% predmetnog zajma i garantovani iznos je 1 500 000 EUR (ili 750 000 EUR za privredna društva koja obavljaju drumski prevoz tereta), a period trajanja garancije je pet godina ili ako je garantovani iznos 750 000 EUR (ili 375 000 EUR za privredna društva koja obavljaju drumski prevoz tereta), a trajanje garancije je deset godina; ako je garantovani iznos manji od navedenih iznosa i/ili je period trajanja garancije kraći od pet odnosno deset godina, bruto novčana vrijednost (ekvivalent subvencije) računa se kao odgovarajući srazmjerni dio primjenjive gornje granice iz člana 3 stav 2; ili
    - c) bruto novčana vrijednost (ekvivalent subvencije) pomoći izračunata je na osnovu premija sigurne luke utvrđenih u obavještenju Komisije; ili
    - d) prije implementacije:
      - i. metodologija izračunavanja bruto novčane vrijednosti (ekvivalent subvencije) garancije prijavljena je Komisiji u skladu sa nekom drugom uredbom Komisije iz područja državne pomoći koja se primjenjivala u tom trenutku i Komisija ih smatra usklađenima sa Obavještenjem o garancijama ili bilo kojim drugim obaveštenjem; i
      - ii. takva metodologija se izričito odnosi na vrstu garancije i vrstu transakcije o kojima je riječ u kontekstu primjene ove Uredbe.
  7. Pomoć sadržana u ostalim instrumentima smatra se transparentnom *de minimis* pomoći ako je u okviru određenog instrumenta određena gornja vrijednost kojom se osigurava da se ne pređe primjenjiva gornja granica.

Član 5 Kumulacija

1. *De minimis* pomoć koja se dodjeljuje u skladu sa ovom Uredbom može se kumulirati sa *de minimis* pomoći dodijeljenom u skladu sa Uredbom Komisije (EU) br. 360/2012² do gornje granice utvrđene u toj Uredbi. Može se kumulirati sa *de minimis* pomoći dodijeljenom u skladu sa drugim *de minimis* propisima do odgovarajuće gornje granice utvrđene članom 3 stav 2 ove Uredbe.
2. *De minimis* pomoć ne kumulira se sa državnom pomoći u vezi sa istim opravdanim troškovima ili sa državnom pomoći za istu mjeru rizičnog finansiranja ako bi takva kumulacija prelazila primjenjivi najviši intenzitet ili iznos pomoći koji je u konkretnim okolnostima svakog pojedinog slučaja utvrđen uredbom o skupnom izuzeću, odnosno odlukom Komisije. *De minimis* pomoć koja nije dodijeljena za određene opravdane troškove, ili se njima ne može pripisati, može se kumulirati sa drugom državnom pomoći dodijeljenom u skladu sa uredbom o grupnom izuzeću ili odlukom Komisije.

Član 6 Monitoring

1. Ako država članica namjerava da privrednom društvu dodijeli *de minimis* pomoć u skladu sa ovom Uredbom, ona to privredno društvo obavještava u pisanoj formi o predviđenom iznosu pomoći izraženom u obliku bruto novčane vrijednosti (ekvivalenta subvencije) pomoći, kao i tome da je riječ o *de minimis* pomoći, izričito se pozivajući na ovu Uredbu i navodeći njen naziv i podatke za objavu u *Službenom listu Evropske unije*. Ako se *de minimis* pomoć dodjeljuje u skladu sa ovom Uredbom različitim privrednim društvima na osnovu šeme u skladu s kojom se tim privrednim društvima dodjeljuju različiti iznosi pojedinačnih pomoći, predmetna država članica može odlučiti da tu obvezu ispuni obavještavajući privredna društva o fiksnom iznosu koji odgovara najvišem iznosu pomoć koji se dodjeljuje u okviru te šeme. U takvom slučaju, taj fiksni iznos će se koristiti za utvrđivanje da li je dostignuta gornja granica iz člana 3 stav 2. Prije dodjeljivanja pomoći, država članica od predmetnog privrednog društva mora dobiti izjavu, u pisanom ili elektronskom obliku, o svakoj *de minimis* pomoći na koju se primjenjuje ova Uredba ili drugi propisi o *de minimis* pomoći, primljenoj tokom prethodne dvije i u tekućoj fiskalnoj godini.
2. Ako je država članica osnovala centralni registar *de minimis* pomoći koji sadrži potpune informacije o svim *de minimis* pomoćima koje dodijeli bilo koji nadležni organ unutar te države članice, stav 1 prestaje da se primjenjuje od trenutka kada se registrom obuhvati period od tri fiskalne godine.
3. Država članica dodjeljuje novu *de minimis* pomoć u skladu sa ovom Uredbom tek nakon što utvrdi da to neće povećati ukupan iznos *de minimis* pomoći koju je to privredno društvo primilo do nivoa koji prelazi odgovarajuću gornju granicu iz člana 3 stav 2, i da su ispunjeni svi uslovi predviđeni ovom Uredbom.
4. Države članice evidentiraju i prikupljaju sve informacije u vezi sa primjenom ove Uredbe. Takva evidencija sadrže sve informacije koje su neophodne kako bi se pokazalo da su ispunjeni uslovi iz ove Uredbe. Evidencija u vezi sa individualnom *de minimis* pomoći će se

---

² Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. aprila 2012. godine o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima koji pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa (SL L 114, 26.4.2012, str. 8.).

čuvati 10 fiskalnih godina od datuma kada je pomoć dodijeljena. Evidencija koje se odnose na *de minimis* šemu pomoći će se čuvati 10 fiskalnih godina od datuma kada je dodijeljena posljednja pojedinačna pomoć u okviru takve šeme.

5. Predmetna država članica će, na pisani zahtjev, u roku od 20 radnih dana ili u dužem roku koji je naveden u zahtjevu, dostaviti Komisiji sve informacije koje Komisija smatra neophodnim kako bi ocijenila jesu li ispunjeni uslovi iz ove Uredbe, a posebno o ukupnom iznosu *de minimis* pomoći koje je bilo koje privredno društvo primilo na osnovu ove Uredbe ili drugih propisa o *de minimis* pomoći.

Član 7

Prelazne odredbe

1. Ova Uredba se primjenjuje na pomoć dodijeljenu prije njenog stupanja na snagu, ukoliko pomoć ispunjava sve uslove propisane ovom Uredbi. Svaku pomoć koja ne ispunjava te uslove, Komisija će procijeniti u skladu sa primjenjivim okvirima, smjernicama, saopštenjima i obavještenjima.
2. Svaka pojedinačna *de minimis* pomoć koja je dodijeljene od 2. februara 2001. godine do 30. juna 2007. godine i koja ispunjava uslove iz Uredbe (EZ) br. 69/2001, smatra se da ne ispunjava sve kriterijume iz člana 107 stav 1 Ugovora, pa se samim tim izuzima od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stava 3 Ugovora.
3. Svaka pojedinačna *de minimis* pomoć koja je dodijeljene od 1. januara 2007. godine do 30. juna 2014. godine i koja ispunjava uslove iz Uredbe (EZ) br. 1998/2006, smatra se da ne ispunjava sve kriterijume iz člana 107 stav 1 Ugovora, pa se samim tim izuzima od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stava 3 Ugovora.
4. Nakon isteka perioda važenja ove Uredbe, sve šeme *de minimis* pomoći koje ispunjavaju uslove iz ove Uredbe ostaju obuhvaćene ovom Uredbom još šest mjeseci.

Član 8

Stupanje na snagu i period primjene

Ova Uredba stupa na snagu 1. januara 2014. godine.

Primjenjuje se do 31. decembra 2023. godine.

Ova je Uredba u cjelosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.”

PRIVREMENI OKVIR ZA MJERE DRŽAVNE POMOĆI U SVRHU PODRŠKE EKONOMIJI U AKTUELNOJ PANDEMIJI COVIDA - 19

1. PANDEMIJA COVID-19, POSLJEDICE ZA EKONOMIJU I POTREBNE PRIVREMENE MJERE

1.1. Pandemija COVID-19 i njene posljedice za ekonomiju

1. Pandemija COVID-19 je ozbiljna javnozdravstvena kriza koja pogađa građane i društva, a zaraženih ima u svim državama članicama Unije. To je i snažan udar na svjetsku i evropsku privredu, pa je koordinirana ekonomska intervencija država članica i institucija Unije od presudne važnosti za ublažavanje posljedica za privredu Unije.
2. Ekonomija je višestruko izložena tom udaru. Tu su udar na snabdijevanje uzrokovan poremećajem u lancima snabdijevanja, udar na potražnju uzrokovan smanjenom potražnjom potrošača, negativan učinak neizvjesnosti na planove ulaganja te učinak ograničene likvidnosti na privredna društva.
3. Raznim mjerama ograničavanja koje su države članice donijele, kao što su mjere ograničavanja socijalnih kontakata i putovanja, karantina i zatvaranja, trebalo bi, koliko god je to moguće, skratiti i ograničiti trajanje udara. Te mjere imaju trenutni učinak na potražnju i ponudu i pogađaju privredna društva i zaposlene, posebno u zdravstvu, turizmu, kulturi, maloprodaji i saobraćaju. Osim direktnih posljedica na mobilnost i trgovinsku razmjenu, pandemija COVID-19 sve više utiče i na privredna društva u svim sektorima, mala, srednja i velika. Posljedice se osjećaju i na svjetskim finansijskim tržištima, posebno zbog likvidnosti. Te posljedice nije moguće ograničiti na jednu državu članicu, one će narušiti privredu Unije u cjelini.
4. U vanrednim okolnostima uzrokovanim pandemijom COVID-19 privredna društva svih vrsta mogla bi se naći u situaciji ozbiljnog manjka likvidnosti. Solventna i nešto manje solventna privredna društva mogla bi iskusiti iznenadni manjak ili čak nedostupnost likvidnih sredstava. Mala i srednja preduzeća posebno su izložena riziku. Zato bi to kratkoročno i srednjoročno moglo ozbiljno uticati na ekonomsko stanje brojnih zdravih privrednih društava i na njihove zaposlene, uz dugoročne posljedice po njihov opstanak.
5. Banke i drugi finansijski posrednici imaju ključnu ulogu u ublažavanju posljedica pandemije COVID-19 jer održavaju dotok kredita u privredu. Dođe li do ozbiljnog ograničenja dotoka kredita, privredna aktivnost će se naglo usporiti jer će privredna društva teško moći plaćati dobavljače i zaposlene. Zato je primjereno da države članice mogu preduzeti mjere kojima će kreditne institucije i druge finansijske posrednike podstaknuti da kontinuirano ostvaruju svoju ulogu i nastave unapređivati privrednu aktivnosti u Uniji.
6. Podrška država članica privrednim društvima na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-e i ovog Saopštenja, koja se dodjeljuje uz posredovanje banaka kao finansijskih posrednika, direktna je pomoć tim privrednim društvima. Cilj takve pomoći nije očuvanje ili obnova održivosti, likvidnosti ili solventnosti banaka. Isto tako, cilj pomoći država članica bankama na osnovu člana 107 stav 2 tačke (b) UFEU-e radi nadoknade direktne štete nastale zbog pandemije COVID-19³ nije očuvanje ili obnova održivosti, likvidnosti ili solventnosti institucije ili subjekta. Zato se takva podrška neće smatrati direktnom javnom finansijskom podrškom u skladu sa Direktivom 2014/59/EU Evropskog parlamenta i Vijeća (Direktiva o oporavku i sanaciji banaka)⁴ ni Uredbom 806/2014 Evropskog

³ Države članice moraju obavijestiti Komisiju o takvoj pomoći, a Komisija će je ocijeniti na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e.

⁴ SL L 173, 12.6.2014, str. 190–348.

parlamenta i Vijeća (Uredba o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu)⁵, niti će se ocjenjivati u skladu sa pravilima o državnoj pomoći⁶ koja se primjenjuju na bankarski sektor⁷.

7. Ako bankama zbog pandemije COVID-19 zatreba direktna javna finansijska podrška (vidjeti član 2 stav 1 definiciju br. 28 Direktive o oporavku i sanaciji banaka i član 3 stav 1 definiciju br. 29 Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu) u obliku likvidnosti, dokapitalizacije ili umanjenja vrijednosti imovine, ocijenit će se ispunjava li određena mjera uslove iz člana 32 stav 4 tačka (d) podtačka i., ii. ili iii. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i član 18 stav 4 tačka (d) podtačka i., ii. ili iii. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu. Ukoliko su zadnji uslovi ispunjeni, ne bi se smatralo da banka koja prima takvu direktnu javnu finansijsku podršku propada ili da će vjerovatno propasti. Smatraće se da su takve mjere kojima se rješavaju problemi povezani sa pandemijom COVID-19 obuhvaćene tačkom 45. Saopštenja o bankarstvu iz 2013.⁸, u kojoj je utvrđen izuzetak od zahtjeva da teret snose i akcionari i podređeni povjerioci.
8. Privrednim društvima možda ne prijete samo manjak likvidnosti, nego bi mogla pretrpjeti i znatnu štetu zbog pandemije COVID-19. Pandemija COVID-19 po prirodi je vanredno stanje, što znači da se takve štete nisu mogle predvidjeti, da su znatne i zato dovode privredna društva u stanje čiji se uslovi znatno razlikuju od uobičajenih tržišnih uslova poslovanja. Čak se i zdrava privredna društva, dobro pripremljena na uobičajene rizike poslovanja, mogu u ovim vanrednim okolnostima naći u problemima koje bi zbog svojih razmjera mogle ugroziti njihovu održivost.
9. Pandemija COVID-19 nosi rizik ozbiljnog pada koji utiče na cijelu privredu EU-e, pogađa privredna društva, radna mjesta i domaćinstva. Potrebnu državnu podršku treba dobro usmjeriti kako bi se osigurala dovoljna likvidnost na tržištima, ublažila šteta nastala za zdrava privredna društva i očuvao kontinuitet ekonomske aktivnosti za vrijeme i nakon pandemije COVID-19. Nadalje, države članice umogu odlučiti da pruže podršku subjektima u sektoru turizma kako bi se obezbijedilo rješavanje zahtjeva za povrat troškova u kontekstu pandemije COVID-19 i na taj način osigurala zaštita prava putnika i potrošača i jednako postupanje prema putnicima. Budući da je budžet EU-e ograničen, glavni odgovor mora doći iz budžeta država članica. Pravila EU-e o državnim podrškama državama članicama omogućava da preduzmu brze i efikasne mjere za podršku građanima i privrednim društvima, posebno malim i srednjim, koja se suočavaju sa privrednim problemima zbog pandemije COVID-19.

1.2. Bliska evorpska koordinacija nacionalnih mjera pomoći

10. Ciljanom i proporcionalnom kontrolom državne pomoći u Uniji osigurava se efikasnost nacionalnih mjera podrške u smislu pomoći pogođenim privrednim društvima za vrijeme pandemije COVID-19,

⁵ SL L 225, 30.7.2014, član 3 stav 1 tačka 29 Uredbe o jedinstvenom sanacionom mehanizmu.

⁶ Saopštenje o dokapitalizaciji finansijskih institucija u trenutnoj finansijskoj krizi: ograničenje pomoći na najmanju potrebnu mjeru i mehanizmi osiguranja protiv pretjeranog narušavanja tržišne konkurencije („Saopštenje o dokapitalizaciji”) (SL C 10, 15.1.2009, str. 2.), Saopštenje Komisije o postupanju sa imovinom umanjene vrijednosti u finansijskom sektoru Zajednice („Saopštenje o postupanju sa imovinom umanjene vrijednosti”) (SL C 72, 26.3.2009, str. 1.), Saopštenje o povratu održivosti i ocjeni mjera restrukturiranja finansijskog sektora u trenutnoj krizi prema pravilima o državnoj pomoći („Saopštenje o restrukturiranju”) (SL C 195, 19.8.2009, str. 9.), Saopštenje Komisije o primjeni, počevši od 1. januara 2011. godine, pravila o državnoj pomoći za podsticajne mjere u korist finansijskih institucija u kontekstu finansijske krize („Saopštenje o produženju iz 2010.”) (SL C 329, 7.12.2010., str. 7.), Saopštenje Komisije o primjeni, počevši od 1. januara 2012. godine, pravila o državnoj pomoći na podsticajne mjere u korist finansijskih institucija u kontekstu finansijske krize („Saopštenje o produženju iz 2011.”) (SL C 356, 6.12.2011, str. 7.), Saopštenje Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za podsticajne mjere u korist banaka u kontekstu finansijske krize počevši od 1. avgusta 2013. („Saopštenje o bankarstvu iz 2013.”) (SL C 216, 30.7.2013, str. 1.)

⁷ Sve mjere pomoći kreditnim ili drugim finansijskim institucijama koje se smatraju državnom pomoći u smislu člana 107 stav 1 UFEU na koje se ovo Saopštenje ne odnosi ili koje nisu pokrivene članom 107 stav 2 UFEU moraju se prijaviti Komisiji i ocijenit će se u skladu sa pravilima o državnoj pomoći koja se primjenjuju na bankarski sektor.

⁸ Saopštenje Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za podsticajne mjere u korist banaka u kontekstu finansijske krize počevši od 1. avgusta 2013, SL C 216, 30.7.2013, str. 1–15.

ali im se omogućuje i oporavak nakon sadašnje krize, imajući na umu važnost ostvarivanja uporedne zelene i digitalne tranzicije u skladu sa Unijinim ciljevima. Isto tako, Unija kontrolom državne podrške sprečava usitnjavanje unutrašnjeg tržišta i osigurava stabilnost jednakih uslova. Integritet unutrašnjeg tržišta doprinijeće i bržem oporavku. Izbjeći će se i štetna takmičenja u subvencijama jer u takvim takmičenjima, na štetu kohezije unutar Unije, bogatije države članice mogu potrošiti više od siromašnijih susjeda.

1.3. Potreba za primjerenim mjerama državne pomoći

11. U okviru opštih nastojanja država članica da ublaže posljedice pandemije COVID-19 na svoju privredu, u ovom Saopštenju utvrđuju se mogućnosti koje države članice imaju na osnovu pravila Unije za osiguravanje likvidnosti i pristupa finansiranju privrednim društvima koja se u ovom periodu suočavaju sa iznenadnim manjkom, posebno malim i srednjim preduzećima (MSP), kako bi im se omogućio oporavak od trenutne situacije.
12. Komisija je u Saopštenju o koordinisanom ekonomskom odgovoru na pandemiju COVID-19 od 13. marta 2020.⁹ utvrdila različite mogućnosti koje su na raspolaganju državama članicama, a koje nisu obuhvaćene kontrolom državne pomoći Unije i koje se mogu sprovesti bez uključivanja Komisije. To uključuje mjere koje se primjenjuju na sva privredna društva u pogledu subvencija za plate, obustave plaćanja poreza na dobit i poreza na dodatnu vrijednost ili doprinosa za socijalno osiguranje, ili finansijsku pomoć koja se dodjeljuje direktno potrošačima za otkazane usluge ili neiskorišćene karte za koje dotični subjekti ne vraćaju novac.
13. Države članice mogu donijeti i mjere podrške u skladu sa uredbama o opštem zajedničkom izuzeću¹⁰, bez uključivanja Komisije.
14. Osim toga, na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e i kako je dodatno utvrđeno u Smjernicama o državnoj pomoći za sanaciju i restrukturiranje, države članice mogu Komisiji prijaviti mjere podrške za ispunjavanje ozbiljnih potreba za likvidnošću i pomoć privrednim društvima koja su u finansijskim problemima, između ostalog i ako je do toga došlo ili ako im se situacija pogoršala zbog pandemije COVID-19¹¹.
- 14.a Komisija uviđa da su pandemija bolesti COVID-19 i mjere preduzete za njeno suzbijanje stvorile izuzetne okolnosti za mnoga privredna društva. U toj jedinstvenoj situaciji, a u zavisnosti od pojedinačnog slučaja, Komisija pojašnjava da sopstveni doprinosi u smislu tačaka 62. do 64. Smjernica o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u teškoćama¹² („Smjernice za spašavanje i restrukturiranje“) mogu opravdano biti ispod 50% troškova restrukturiranja, pod uslovom da su i dalje značajni i uključuju dodatno novo finansiranje po tržišnim uslovima. Zbog izuzetne i nepredvidive prirode trenutne situacije mogu se dozvoliti i izuzeci od principa jednokratne dodjele u skladu sa tačkom 72., podtačka (c) Smjernica za spašavanje i restrukturiranje, ako ponovne poteškoće proisteknu iz COVID-19 pandemije i ekonomskog pada izazvanog njom, odnosno ako je dotično privredno društvo postalo privredno društvo u teškoćama zbog pandemije COVID-19 i ekonomskog pada koji slijedi. Kako bi se izbjegla svaka sumnja, potrebno je napomenuti da se preostale odredbe Smjernica za spašavanje i restrukturiranje, i dalje primenjuju, a posebno potreba za planom restrukturiranja, ponovnim uspostavljanjem dogoročne održivosti i podjelom obaveza.

⁹ Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu, Evropskom Savjetu, Savjetu, Evropskoj centralnoj banci, Evropskoj investicionoj banci i Euroskupini – Koordinisani ekonomski odgovor na pandemiju COVID-19, COM (2020) 112 final od 13.3.2020.

¹⁰ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutarašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora, SL L 187 od 26.6.2014, str. 1.

¹¹ Smjernice o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u poteškoćama, SL C 249, 31.7.2014, str. 1. Komisija je odobrila niz šema u devet različitih država članica.

¹² Saopštenje Komisije (SL C 249, 31.7.2014, str.1.)

15. Osim toga, na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e države članice mogu nadoknaditi štetu koja je nastala zbog pandemije i direktno je njome uzrokovana privrednim društvima u sektorima koji su posebno pogođeni pandemijom (npr. saobraćaj, turizam, kultura, ugostiteljstvo i maloprodaja) i/ili organizatorima otkazanih događanja. Države članice mogu prijaviti takve mjere za nadoknadu štete i Komisija će ih direktno ocijeniti na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e.¹³ Načelo jednokratne dodjele¹⁴ iz Smjernica o podrškama za sanaciju i restrukturiranje ne primjenjuje se na pomoć koju Komisija ocijeni usklađenom sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e jer posljednja vrsta pomoći nije „pomoć za sanaciju, pomoć za restrukturiranje ili privremena pomoć za restrukturiranje” u smislu tačke 71. Smjernica o podrškama za sanaciju i restrukturiranje. Države članice mogu stoga na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e isplatiti naknadu za štetu direktno uzrokovanu pandemijom COVID-19 privrednim društvima koja su već dobila podršku u skladu sa Smjernicama o podrškama za sanaciju i restrukturiranje.

15.a Bez obzira na to, podrške na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e moraju nadoknaditi štetu direktno prouzrokovanu pandemijom COVID-19, kao što je šteta direktno uzrokovana mjerama karantina koje korisniku de jure ili de facto onemogućuju obavljanje privredne djelatnosti ili određenog i odvojivog dijela aktivnosti.¹⁵ Nasuprot tome, drugu vrstu podrške koja se opšte odnosi na ekonomski pad uzrokovan pandemijom COVID-19 treba ocijeniti na osnovu druge osnove za usklađenost iz člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-a i stoga načelno na osnovu ovog privremenog okvira.

To mogu biti mjere kojima se nalaže potpuni prestanak privredne djelatnosti (npr. zatvaranje barova, restorana ili trgovina koje nisu nužne) ili njen prestanak u određenim područjima (npr. ograničenja letova ili drugih oblika prevoza do ili od određenih polazišta ili odredišta)¹⁶. Isključivanje određenih vrlo bitnih kategorija klijenata (npr. putnika koji putuju u slobodno vrijeme kada je riječ o hotelima, školskim putovanjima kada je riječ o namjenskom smještaju za mlade) takođe su mjere kojima se stvara direktna veza između izuzetnog događaja i štete koja proizlazi iz isključenja tih kategorija klijenata. Mjere ograničavanja na osnovu kojih se može odobriti isplata naknade na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e između ostalog uključuju i mjere ograničavanja broja posjetilaca u određenim sektorima ili djelatnostima (npr. zabave, sajmovi, sportski događaji) na nivoima koji su vidljivo i znatno ispod nivoa koje bi, u tom konkretnom okruženju, bile u skladu sa opšte primjenjivim mjerama ograničavanja socijalnih kontakata ili sa pravilima o popunjenosti u komercijalnim prostorima (npr. zato što nije dovoljno izvjesno da se mogu izraditi i uspješno primijeniti protokoli kojima bi se osiguralo poštovanje opšte primjenjivih mjera u takvim okruženjima). Takva ograničenja broja posjetilaca mogu dovesti do de facto ograničavanja u slučajevima kada ekonomske mjere za ublažavanje privrednih teškoća dovode do prekida cjelokupne pogođene djelatnosti ili njenog značajnog dijela.¹⁷

Nasuprot tome, druge mjere ograničavanja (na primjer, opšte mjere ograničavanja socijalnih kontakata ili opšta zdravstvena ograničenja, uključujući mjere kojima se samo prenose takvi opšti zahtjevi na način koji je specifičan za karakteristike određenih sektora ili vrsta objekata) ne ispunjavaju zahtjeve iz člana 107 stavka 2 tačka (b) UFEU-e. Slično tome, druge vrste pomoći koje

¹³ Vidjeti, na primjer, Odluku Komisije SA. 56685, Danska – šema nadoknade štete za otkazivanje događaja zbog COVIDA-19. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

¹⁴ Vidjeti odjeljak 3.6.1 Smjernica o pomoći za spašavanje i restrukturiranje.

¹⁵ Okviran, nesveobuhvatan popis odluka Komisije o mjerama pomoći odobrenim u skladu sa članom 107 stav 2 tačka (b) UFEU dostupan je na: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html.

¹⁶ Vidjeti npr. Komisijin Predlog uredbe Evropskog parlamenta i Savjeta o izmjeni Uredbe Savjeta (EEZ) br. 95/93 u pogledu privremenog oslobađanja od pravila korišćenja slotova na aerodromima Zajednice zbog pandemije COVID-19, COM(2020) 818 final.

¹⁷ Ova procjena može biti kvalifikovana ako je privredno društvo u zakonskoj obavezi da nastavi da pruža predmetnu uslugu ili robu.

se generalno bave ekonomskim padom uzrokovnim pandemijom COVID-19 treba procijenjivati na osnovu različite usklađenosti iz člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e i stoga u principu na osnovu ovog Privremenog okvira.

- 15.b U skladu sa članom 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e nije dopuštena prekomjerna naknada. Može se nadoknaditi samo šteta koja direktno proizlazi iz primjene mjera ograničavanja, a mora se sprovesti stroga kvantifikacija takve štete. Zato je važno dokazati da pomoć nadoknađuje samo štetu koja je direktno prouzrokovana mjerom, do nivoa dobiti koju bi korisnik mogao ubjedljivo ostvariti da nema mjere, za dio njegove aktivnosti koji je ograničen. S obzirom na dugotrajnu krizu, ekonomski efekti pada potražnje ili prisustva zbog smanjene ukupne potražnje; ili zbog oklijevanja većeg broja kupaca da se okupe na javnim mjestima, u prevoznim sredstvima ili u drugim objektima; ili zbog opštih ograničenja kapaciteta, mjere ograničavanja socijalnih kontakata itd. ne mogu se uzeti u obzir pri izračunavanju štete koja se može pripisati mjeri ograničavanja koja se može nadoknaditi na osnovu člana 107 stav 2 tačka (b) UFEU-e.
16. Kao dopunu prethodno navedenim mogućnostima Komisija u ovom saopštenju utvrđuje dodatne privremene mjere državne pomoći koje smatra usklađenim na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e, koje se mogu vrlo brzo odobriti nakon što ih prijavi predmetna država članica. Osim toga, i dalje je moguće obavještanje o alternativnom pristupu – šemama pomoći i pojedinačnim mjerama. Cilj ovog Saopštenja je utvrditi okvir kojim se državama članicama omogućuje otklanjanje problema sa kojima se privredna društva trenutno suočavaju, a istovremeno održati cjelovitost unutrašnjeg tržišta Unije i osigurati ravnopravno tržišno takmičenje.
- 16.a Dalje, Komisija smatra da je, uz mjere podrške koje su dopuštene na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e i postojeće mogućnosti na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e, nužno ubrzati istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19, unaprijediti infrastrukture za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na industrijski nivo potreban za razvoj proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 te unaprijediti proizvodnju proizvoda potrebnih za odgovor na pandemiju. Stoga se ovim Saopštenjem utvrđuju uslovi pod kojima će Komisija takve mjere smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e. Komisija je uzela u obzir zajednički cilj koji se nastoji postići takvim mjerama pomoći i njihove pozitivne učinke u smislu rješavanja aktuelne zdravstvene krize uzrokovane pandemijom COVID-19 u odnosu na moguće negativne efekte takvih mjera na unutrašnje tržište.
- 16.b Pomoć koja se dodjeljuje u skladu sa ovim Saopštenjem na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) ili (c) UFEU-e ne uslovljava se premještanjem proizvodne djelatnosti ili druge djelatnosti korisnika iz druge zemlje unutar jedinstvenog evropskog tržišta na državno područje države članice koja dodjeljuje podršku. Takav bi se uslov činio štetnim za unutrašnje tržište. To važi nezavisno od broja radnih mjesta koja su stvarno izgubljena u početnom objektu korisnika na jedinstvenom evropskom tržištu.

2. PRIMJENJIVOST ČLANA 107 STAV 3 TAČKA (B) UGOVORA O FUNKCIONISANJU EVROPSKE UNIJE

17. Na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e Komisija može objaviti da su sa unutrašnjim tržištem usklađene podrške „za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi neke države članice”. U tom kontekstu sudovi Unije presudili su da poremećaji moraju uticati na cijelu privredu ili važan dio privrede dotične države članice, a ne samo na jednu njenu regiju ili dio njenog državnog područja. To je, nadalje, u skladu sa potrebom strogog tumačenja svih izuzetnih odredbi, kao što je član 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e.¹⁸ To tumačenje Komisija dosljedno primjenjuje pri donošenju odluka.¹⁹

---

¹⁸Presuda Suda u zajedničkim predmetima T-132/96 i T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG i Volkswagen Sachen GmbH protiv Komisije, ECLI:EU:T:1999:326, tačka 167.

18. S obzirom na to da pandemija COVID-19 utiče na sve države članice i da mjere ograničavanja koje su države članice preduzele utiču na privredna društva, Komisija smatra da su državne podrške opravdane i da se tokom ograničenog perioda mogu proglasiti usklađenim sa unutašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e kako bi se nadoknadio manjak likvidnosti sa kojim su suočena privredna društva i osiguralo da poremećaji koje je prouzrokovala pandemija COVID-19 ne ugroze njihovu održivost, a posebno održivost MSP-a.
19. Komisija u ovom Saopštenju utvrđuje uslove usklađenosti koje će u načelu primjenjivati na pomoć koju države članice dodijele na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-e. Države članice stoga moraju dokazati da su mjere državne pomoći koje su prijavljene Komisiji na osnovu ovog Saopštenja potrebne, primjerene i razmjerne za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi predmetne države članice i da se u potpunosti poštuju svi uslovi iz ovog Saopštenja.
20. Privremene mjere pomoći obuhvaćene ovim Saopštenjem mogu se međusobno objediniti u skladu sa odredbama u posebnim odjeljcima ovog Saopštenja. Privremene mjere podrške obuhvaćene ovim Saopštenjem mogu se objediniti sa podrškama na osnovu uredbi o de minimis pomoćima²⁰ ili sa podrškom na osnovu Uredbi o zajedničkom izuzeću²¹ ako se poštuju odredbe i pravila o objedinjavanju iz tih uredbi.
- 20.a Podrška kreditnim i finansijskim institucijama ne treba da se ocjenjuje u skladu sa ovim Saopštenjem osim kada je riječ o:
- indirektnim povoljnostima za kreditne ili finansijske institucije koje usmjeravaju podršku u obliku zajmova ili jemstava na osnovu odjeljaka od 3.1. do 3.3. i u skladu sa zaštitnim mjerama iz odjeljka 3.4.
  - pomoć na osnovu odjeljka 3.10. ako šema nije namijenjena isključivo zaposlenima iz finansijskog sektora.

3. PRIVREMENE MJERE DRŽAVNE POMOĆI

3.1. Ograničeni iznosi pomoći

21. Osim postojećih mogućnosti na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e, u sadašnjim okolnostima prikladno, potrebno i namjensko rješenje mogu biti privremeni ograničeni iznosi pomoći privrednim društvima koja su suočena sa iznenadnim manjkom likvidnosti ili čak potpunom nelikvidnosti.
22. Komisija će tu državnu pomoć smatrati usklađenom sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
- ukupni iznos pomoći ne prelazi 1,2 miliona EUR po privrednom društvu.²² Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni avansi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital,

---

¹⁹ Odluka Komisije 98/490/EZ u predmetu C 47/96 Crédit Lyonnais (SL L 221, 8.8.1998, str. 28.), tačka 10.1; Odluka Komisije 2005/345/EZ u predmetu C 28/02 Bankgesellschaft Berlin (SL L 116, 4.5.2005, str. 1.), tačka 153 i dalje; i Odluka Komisije 2008/263/EZ u predmetu C 50/06 BAWAG (SL L 83, 26.3.2008, str. 7.), 166. Vidjeti Odluku Komisije u predmetu NN 70/07 Northern Rock (SL C 43, 16.2.2008, str. 1.), Odluku Komisije u predmetu NN 25/08 Pomoć za spašavanje za Risikoabschirmung WestLB (SL C 189, 26.7.2008, str. 3.) i Odluku Komisije od 4. juna 2008. o državnoj pomoći C 9/08 SachsenLB (SL L 104, 24.4.2009, str. 34.) i Odluku Komisije od 6. juna 2017. u predmetu SA.32544 (2011/C) Restrukturiranje TRAINOSE S.A (SL L 186, 24.7.2018, str. 25.).

²⁰ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. o primjeni članova 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije o de minimis pomoći (SL L 352, 24.12.2013, str. 1.) i Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. aprila 2012. o primjeni članova 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći de minimis koje se dodjeljuju privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa (SL L 114 od 26.4.2012, str. 8.).

²¹ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107 i 108 Ugovora (Opšta uredba o grupnom izuzeću).

²² Pomoć dodijeljena na osnovu šema odobrenih u skladu sa ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove pomoći u skladu sa ovim odjeljkom neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju da li je prekoračena odgovarajuća gornja granica.

pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 1,2 miliona EUR po privrednom društvu; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;

- b. pomoć se dodjeljuje na osnovu šeme sa procijenjenim iznosom sredstava;
  - c. pomoć se ne može dodijeliti privrednim društvima koji su već bili u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću²³) na dan 31. decembra 2019.;
  - c.a Odstupajući od prethodno navedenog, pomoć se ne može dodijeliti mikro ili malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima sprovodi cjelokupni stečajni postupak u skladu sa nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju²⁴ ili pomoć za restrukturiranje²⁵;
  - d. pomoć se dodjeljuje najkasnije 30. juna 2022²⁶.
23. Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći^{27,28,29,30,31}.

3.2. Pomoć u obliku jemstva za zajam

24. Kako bi se osigurao pristup likvidnosti za privredna društva koja su suočena sa iznenadnim manjkom sredstava, državna jemstva za zajam³² u ograničenom periodu i iznos zajma mogu biti odgovarajuće, neophodno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima.
- 24.a Pomoć dodijeljena u skladu sa odjeljkom 3.2. ne objedinjava se sa podrškom dodijeljenom za glavnice istog osnovnog zajma u skladu sa odjeljkom 3.3. i obrnuto. Podrške dodijeljene u skladu s odjeljcima 3.2. i 3.3. mogu se objedinjavati za različite zajmove ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u tački 25 podtačka (d) ili u tački 27 podtačka (d). Korisnik može istovremeno koristiti više mjera iz odjeljka 3.2. ako ukupni iznos zajma po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u tački 25 podtačke (d) i (e).
25. Komisija će državnu pomoć dodijeljenu u obliku novih državnih jemstava za pojedinačne zajmove kao odgovor na izbijanje pandemije COVID-19 smatrati usklađenom sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a. premije za jemstvo utvrđene su za pojedinačne zajmove na najnižem nivou, koji se postupno povećava kako se povećava trajanje zajma pokrivenog jemstvom, kako je navedeno u sljedećoj tabeli:

²³Kako je definisano u členu 2 tačka 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107 i 108 Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014, str. 1). Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „privrednih društava u poteškoćama” iz člana 2 tačka 18 Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz člana 2 tačka 14 Uredbe (EU) br. 702/2014 i člana 3 tačka 5 Uredbe 1388/2014.

²⁴Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za spašavanje, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

²⁵ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

²⁶ Pomoć dodijeljena na osnovu šema odobrenih u skladu sa ovim odjeljkom koja je vraćena prije 30. juna 2022. neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju da li je prekoračena odgovarajuća gornja granica.

²⁷ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

²⁸ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

²⁹ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

³⁰ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

³¹ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

³²U svrhu ovog odjeljka, pojam „državna jemstva za zajam” obuhvata i garancije za određene proizvode faktoringa, odnosno garancije regresa i faktoringa sa regresom kada davalac faktoringa ima pravo regresa u odnosu na korisnika usluge faktoringa. Prihvatljivi proizvodi faktoringa sa regresom biće ograničeni na proizvode koji se koriste tek nakon što je prodavac već obezbijedio svoj dio transakcije, tj. proizvod ili usluga su isporučeni.

<i>Vrsta primaoca</i>	<i>Za prvu godinu</i>	<i>Od druge do treće godine</i>	<i>Od četvrte do šeste godine</i>
MSP	25 baznih bodova	50 baznih bodova	100 baznih bodova
Velika privredna društva	50 baznih bodova	100 baznih bodova	200 baznih bodova

- b. kao alternativno rješenje države članice mogu, na osnovu gornje tabele, prijaviti šeme u kojima trajanje jemstva, premije za jemstvo i pokrće jemstva mogu biti prilagođeni za svaku glavnice osnovnog pojedinačnog zajma, npr. manjim pokrćem jemstva moglo bi se kompezovati dalje trajanje ili omogućiti niže premije jemstva; tokom cijelog trajanja jemstva može se primjenjivati jedinstvena premija ako je veća od minimalnih premija za prvu godinu utvrđenih u prethodnoj tabeli za svaku vrstu korisnika, kako su prilagođene u skladu sa trajanjem i pokrćem jemstva iz ovog stava;
- c. jemstvo se odobrava najkasnije 30. juna 2022.;
- d. za zajam sa rokom dospijeca nakon 30. juna 2022., ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:
- i. dvostruke godišnje rashode korisnika za plate (uključujući doprinose za socijalno osiguranje i trošak zaposlenog na lokaciji privrednog društva, ali formalno na platnoj listi podugovarača) za 2019. ili za zadnju dostupnu godinu. U slučaju privrednih društava osnovanih 1. januara 2019. ili nakon tog datuma, maksimalni iznos zajma ne smije biti veći od procijenjenih godišnjih rashoda za plate za prve dvije godine poslovanja ili
  - ii. 25 % ukupnog prometa korisnika u 2019.; ili
  - iii. uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica dostavlja Komisiji (npr. o obilježjima određenih vrsta privrednih društava), iznos zajma može se povećati da pokrije potrebe za likvidnošću od trenutka dodjele u sljedećih 18 mjeseci za MSP-a³³ i u sljedećih 12 mjeseci za velika privredna društva. Potrebe za likvidnošću trebale bi se utvrditi na osnovu izjave korisnika³⁴;
- e. za zajam sa rokom dospijeca do 30. juna 2022. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz podtačke (d) ove tačke uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uslovom da je zadržana proporcionalnost podrške, što je država članica dokazala Komisiji.
- f. trajanje jemstva ograničeno je na najviše šest godina, osim ako je prilagođeno u skladu sa podtačkom (b) ove tačke, i državno jemstvo ne prelazi:
- i. 90 % glavnice pojedinačnog zajma ako gubitke proporcionalno i pod istim uslovima snose kreditna institucija i država ili
  - ii. 35 % glavnice pojedinačnog zajma ako se gubici najprije pripisuju državi i tek poslije kreditnoj instituciji (tj. jemstvo za prvi gubitak); i
  - iii. u oba navedena slučaja, ako se iznos zajma s vremenom smanjuje, na primjer zato što je počela otplata zajma, iznos pokriven jemstvom mora se proporcionalno smanjivati;
- g. jemstvo se odnosi na zajam za ulaganja i/ili zajam za obrtni kapital;

³³ Kako je definisano u Prilogu I Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora.

³⁴ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

- h. jemstvo se ne može dodijeliti privrednim društvima koja su već bila u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću³⁵) na dan 31. decembra 2019.;
- h.a Odstupajući od prethodno navedenog, podrška se ne može dodijeliti mikro ili malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima sprovodi cjelokupni stečajni postupak u skladu sa nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju³⁶ ili pomoć za restrukturiranje³⁷.
- 25.a Garancije za novoizdate dužničke instrumente, koji su u slučaju stečajnog postupka podređeni redovnim povjeriocima sa prioritarnim pravom, mogu se dodijeliti sa premijama za garancije koje su najmanje jednake premijama za garancije iz tabele tačke 25 (a) povećane za 200 baznih poena za velika privredna društva i 150 baznih poena za mala i srednja preduzeća. Na takve garancije za dužničke instrumente primjenjuje se alternativa iz tačke 25 (b). Moraju se poštovati i tačke 25 (c), tačka 25 (f) podtačke (i) i (iii), tačka 25 (g), tačka 25 (h) i tačka 25 (h.a).³⁸Iznos zagaranatovanog duga pokriven garancijom ne može preći bilo koji od sljedeća limita:³⁹
- i. Dvije trećine godišnjih rashoda za zarade korisnika u slučaju velikih privrednih društava i godišnjih rashoda za zarade korisnika u slučaju malih i srednjih preduzeća, kako je definisano u tački 25 (d) (i), i
  - ii. 8,4% ukupnog prometa korisnika u 2019. u slučaju velikih privrednih društava i 12,5% ukupnog prometa korisnika u 2019. za mala i srednja preduzeća.

3.3. Pomoć u obliku subvencionisanih kamatnih stopa za zajam

26. Kako bi se osigurao pristup likvidnosti privrednim društvima koja su suočena sa iznenadnim manjkom sredstava, subvencionisane kamatne stope za ograničen period i iznos zajma mogu biti odgovarajuće, neophodno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima. Osim toga, i podređeni dug, koji je u slučaju stečajnog postupka podređen redovnim povjeriocima sa prioritarnim pravom, može biti odgovarajuće, neophodno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima. Takav dug narušava tržišnu utakmicu manje od vlasničkih ili hibridnih instrumenata kapitala jer se ne može automatski pretvoriti u vlasnički kapital dok je privredno društvo aktivno. Stoga pomoć u obliku podređenog duga⁴⁰ mora ispunjavati odgovarajuće uslove iz odjeljka 3.3., koji se odnosi na dužničke instrumente. Međutim, budući da se tako povećava kapacitet društava za zaduživanje kod vlasnika nadređenog duga na sličan način kao pomoć u obliku kapitala, uz to se primjenjuje dodatak na kreditni rizik i daljnje ograničenje iznosa u odnosu na nadređeni dug (trećina za velika privredna društva i polovina iznosa za MSP-a, kako je definisano u tački 27 podtačka (d) podtačke i. ili ii.). Kako bi se osiguralo jednako postupanje, podređeni dug koji prelazi te gornje granice trebalo bi ocjenjivati u skladu sa uslovima za mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 iz odjeljka 3.11.

³⁵ Kako je definisano u članu 2 tačka 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora, SL L 187, 26.6.2014, str. 1.

³⁶ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za spašavanje, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

³⁷ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

³⁸ Da bi se izbjegla sumnja, izostavljanje tačke 25 (f) podtačka (ii) znači da u ovoj tački nisu obuhvaćene garancije za pokriće prvog gubitka za dužničke instrumente, koji su u slučaju stečaja podređeni redovnim nadređenim povjeriocima.

³⁹ Ako se isplate kupona kapitalizuju, to se mora uzeti u obzir prilikom postavljanja gornjih granica, pod uslovom da je takva kapitalizacija bila predviđena ili je mogla biti predviđena u vrijeme obavještanja o predmetnoj državnoj pomoći. Takođe, bilo koja druga mjera državne pomoći u obliku podređenog duga odobrena u kontekstu pandemije bolesti COVID-19, čak i izvan ovog saopštenja, mora biti uključena u takav obračun. Međutim, ove gornje granice ne uključuju podređeni dug odobren u skladu sa odjeljkom 3.1. ovog Saopštenja.

⁴⁰ Osim ako je ta pomoć u skladu sa uslovima iz odjeljka 3.1. ovog Saopštenja.

- 26.a Pomoć dodijeljena u skladu sa odjeljkom 3.3. ne objedinjuje se sa podrškom dodijeljenom za glavicu istog osnovnog zajma u skladu sa odjeljkom 3.2. i obrnuto. Pomoć dodijeljena u skladu sa odjeljcima 3.2. i 3.3. može se objedinjavati za različite zajmove ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u tački 25 podtačka (d) ili u tački 27 podtačka (d). Korisnik može koristiti više mjera iz odjeljka 3.3. ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u tački 27. podtačke (d) i (e).
27. Komisija će državnu pomoć dodijeljenu u obliku subvencija za zajam javnog sektora kao odgovor na izbijanje pandemije COVID-19 smatrati usklađenom sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a. Zajmovi se mogu odobriti po sniženim kamatnim stopama koje su najmanje jednake osnovnoj stopi (jednogodišnji IBOR ili ekvivalentna vrijednost koju objavi Komisija⁴¹) koja se primjenjivala 1. januara 2020. ili od trenutka obavještanja, uvećanoj za marže za kreditni rizik kako je utvrđeno u tabeli⁴²:

<i>Vrsta primaoca</i>	<i>Marža za kreditni rizik za prvu godinu</i>	<i>Marža za kreditni rizik od druge do treće godine</i>	<i>Marža za kreditni rizik od četvrte do šeste godine</i>
MSP-a	25 baznih bodova	50 baznih bodova	100 baznih bodova
Velika privredna društva	50 baznih bodova	100 baznih bodova	200 baznih bodova

- b. kao alternativno rješenje države članice mogu, na osnovu gornje tablice, prijaviti šeme u kojima rok dospijeca zajma i nivo marži za kreditni rizik mogu biti prilagođeni, npr. tokom cijelog trajanja zajma može se primjenjivati jedinstvena marža za kreditni rizik ako je veća od minimalne marže za kreditni rizik za prvu godinu za svaku vrstu korisnika, kako je prilagođena u skladu sa rokom dospijeca zajma iz ovog stava⁴³.
- c. ugovori o zajmu potpisuju su najkasnije 30. juna 2022. i ograničeni su na maksimalno šest godina, osim ako su prilagođeni u skladu sa podtačkom (b) ove tačke;
- d. za zajam sa rokom dospijeca nakon 30. juna 2022., ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:
- dvostruke godišnje rashode korisnika za plate (uključujući doprinose za socijalno osiguranje i trošak zaposlenog na lokaciji privrednog društva, ali formalno na platnoj listi podugovarača) za 2019. ili za zadnju dostupnu godinu. U slučaju privrednih društava osnovanih 1. januara 2019. ili nakon tog datuma, maksimalni iznos zajma ne smije biti veći od procijenjenog godišnjeg iznosa plate za prve dvije godine poslovanja; ili
  - 25 % ukupnog prometa korisnika u 2019.; ili
  - uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica dostavlja Komisiji (na primjer o obilježjima određenih vrsta privrednih društava), iznos zajma može se povećati da pokrije potrebe za likvidnošću od trenutka dodjele u sljedećih 18 mjeseci za MSP-a⁴⁴ i u sljedećih

⁴¹ Osnovne stope izračunate u skladu sa Saopštenjem Komisije o reviziji metode za utvrđivanje referentnih i diskontnih kamatnih stopa (SL C 14, 19.1.2008, str. 6.) i objavljene na internet stranicama Generalnog direktorata za konkurenciju na https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁴² Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže kreditnog rizika) za mala i srednja preduzeća i velika privredna društva trebalo bi da iznose najmanje 10 baznih bodova godišnje.

⁴³ Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže za kreditni rizik) trebalo bi da iznosi najmanje 10 baznih bodova godišnje.

⁴⁴ Kako je definisano u Prilogu I Opšte uredbe o zajedničkom izuzeću.

12 mjeseci za velika privredna društva. Potrebe za likvidnošću trebale bi se utvrditi na osnovu izjave korisnika⁴⁵;

- e. za zajam sa rokom dospijeca do 30. juna 2022. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga pod podtačkom (d) ove tačke uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uslovom da je zadržana proporcionalnost pomoći, što je država članica dokazala Komisiji;
  - f. zajam se odobrava za ulaganja i/ili za obrtni kapital;
  - g. zajam se ne može dodijeliti privrednim društvima koja su već bila u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću⁴⁶) na dan 31. decembra 2019.;
- g.a Odstupajući od prethodno navedenog, podrška se ne može dodijeliti mikro ili malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima sprovodi cjelokupni stečajni postupak u skladu sa nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju⁴⁷ ili pomoć za restrukturiranje⁴⁸.
- 27.a Dužnički instrumenti, koji su u slučaju stečajnog postupka podređeni redovnim povjericima sa prioritetnim pravom, mogu se odobriti po sniženim kamatnim stopama koje su najmanje jednake osnovnoj stopi i maržama za kreditni rizik iz tabele u tački 27 podtačka (a) uvećanima za 200 baznih bodova za velika privredna društva i 150 baznih bodova za MSP-a. Na takve dužničke instrumente primjenjuje se alternativna mogućnost iz tačke 27 podtačka (b). Mora se poštovati i tačka 27 podtačke (c), (f), (g) i (g.a). Ako iznos podređenog duga prelazi obje sljedeće gornje granice⁴⁹, usklađenost instrumenta sa unutrašnjim tržištem utvrđuje se u skladu sa odjeljkom 3.11:
- i. dvije trećine godišnjih rashoda korisnika za plate u slučaju velikih privrednih društava i godišnji rashod korisnika za plate u slučaju MSP-a, kako je definisano u tački 27 podtačka (d) podtačka i.; i ,
  - ii. 8,4 % ukupnog prometa korisnika u 2019. u slučaju velikih privrednih društava i 12,5 % ukupnog prometa korisnika u 2019. u slučaju MSP-a.
- 27.b Komisija smatra da će, u slučaju da je otplative instrumente odobrene u skladu sa ovim odjeljkom, odeljkom 3.1 ili odeljkom 3.12 potrebno restrukturirati, to biti usklađeno pod uslovom da:
- i. bude zasnovano na dobroj ekonomskoj analizi specifične situacije pojedinačnog slučaja kao dio uobičajene prudencijalne prakse;
  - ii. poštuje uslove primjenjivog odjeljka, posebno u pogledu minimalne marže kreditnog rizika i maksimalnog trajanja, kao i zahtjeve iz odeljka 3.4 (gdje je primjenljivo);
  - iii. ne dovodi do povećanja prvobitno odobrenog iznosa zajma; i
  - iv. se takvo restrukturiranje izvrši najkasnije do 30. juna 2023.

⁴⁵ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

⁴⁶ Kako je definisano u članu 2 tačka 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora, SL L 187, 26.6.2014, str. 1.

⁴⁷ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za sanaciju, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁴⁸ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁴⁹ Ako su isplate kupona kapitalizovane, to se mora uzeti u obzir pri određivanju tih gornjih granica, pod uslovom da je takva kapitalizacija bila predviđena ili se mogla predvidjeti u vrijeme obavještenja o predmetnoj državnoj pomoći. U taj obračun moraju se uključiti i sve druge mjere državne pomoći dodijeljene u kontekstu pandemije COVID-19 u obliku podređenog duga, čak i van ovog Saopštenja. Međutim, te gornje granice ne obuhvataju podređene dugove odobrene u skladu sa odjeljkom 3.1 ovog Saopštenja.

3.4. Pomoć u obliku jemstva i zajmova preko kreditnih institucija ili drugih finansijskih posrednika

28. Pomoć u obliku jemstava i zajmova u skladu sa odjeljcima 3.1., 3.2., 3.3 i 3.12. ovog Saopštenja mogu se odobriti privrednim društvima koja su suočena sa iznenadnim manjkom likvidnosti, direktno ili preko kreditnih i drugih finansijskih institucija kao finansijskih posrednika. U posljednjem slučaju moraju biti ispunjeni uslovi navedeni u nastavku.
29. Iako je takva pomoć direktno usmjerena na privredna društva koja su suočena sa iznenadnim manjkom likvidnosti, a ne na kreditne ili druge finansijske institucije, ona i njima može donijeti direktnu prednost. Međutim, cilj takve direktne pomoći nije očuvanje ili obnova održivosti, likvidnosti ili solventnosti kreditnih institucija. Komisija stoga smatra da takvu pomoć ne bi trebalo smatrati vanrednom javnom finansijskom podrškom u skladu sa članom 2 stav 1 definicijom br. 28 Direktive o oporavku i sanaciji banaka i članom 3 stav 1 definicija br. 29 Uredbe o jedinstvenom sanacionom mehanizmu i da je ne bi trebalo ocjenjivati u skladu sa pravilima o državnim podrškama koja se primjenjuju na bankarski sektor⁵⁰.
30. U svakom slučaju, primjereno je uvesti određene zaštitne mjere za moguće direktne pomoći kreditnim institucijama ili drugim finansijskim institucijama kako bi se ograničilo neopravdano narušavanje tržišnog takmičenja.
31. Kreditne ili druge finansijske institucije trebale bi u najvećoj mogućoj mjeri prenijeti pogodnosti državnog jemstva ili subvencionisanih kamatnih stopa za zajam na krajnje korisnike. Finansijski posrednik mora biti u stanju da dokaže da primjenjuje mehanizam kojim se u najvećoj mogućoj mjeri osigurava prenos pogodnosti na krajnje korisnike u obliku većeg obima finansiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za kolateralom, nižih premija za jemstvo ili nižih kamatnih stopa nego što bi bio slučaj bez takvih državnih jemstava ili zajmova.

3.5. Kratkoročno osiguranje izvoznih kredita

32. U Saopštenju Komisije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita utvrđeno je da se tržišni rizici ne pokrivaju osiguranjem izvoznih kredita uz pomoć država članica. Zbog aktuelne pandemije COVID-19 i nakon što je sprovedla javno savjetovanje o dostupnosti kratkoročnog osiguranja izvoznih kredita za izvoz u sve države koje se trenutno smatraju državama sa tržišnim rizicima, Komisija je utvrdila da je kapacitet privatnog osiguranja za kratkoročne izvozne kredite nedovoljan i da je pokriće za tržišne rizike privremeno nedostupno.
33. U tom kontekstu Komisija smatra da su svi komercijalni i politički rizici povezani sa izvozom u države navedene na popisu u Prilogu Saopštenja Komisije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita privremeno netržišni do 31. marta 2022.

3.6. Pomoć za istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19

34. Uz postojeće mogućnosti na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e nužno je olakšati istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19 radi suočavanja sa aktuelnom zdravstvenom krizom.
35. Komisija će pomoći projekte istraživanja i razvoja u području bolesti COVID-19 i drugim područjima relevantnim za suzbijanje širenja virusa⁵¹, uključujući i projekte povezane sa bolesti COVID-19 koji su dobili oznaku kvaliteta „pečat izvrsnosti” u okviru instrumenta za MSP-a programa Horizont 2020., koje treba smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem, ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
- pomoć se dodjeljuje u obliku direktnih bespovratnih sredstava, povratnih avansa ili poreskih olakšica najkasnije 30. juna 2022.;

---

⁵⁰ Vidjeti tačku 6 ovog Privremenog okvira.

⁵¹ Istraživanje u području bolesti COVID-19 i drugim područjima bitnim za suzbijanje širenja virusa uključuje istraživanje koje se odnosi na vakcine, lijekove i terapijska sredstva, medicinske proizvode, bolničku i medicinsku opremu, dezinfekciona sredstva, zaštitnu odjeću i opremu, kao i relevantne inovativne procese za efikasnu proizvodnju potrebnih proizvoda.

- b. za projekte istraživanja i razvoja započete nakon 1. februara 2020. ili za projekte povezane sa bolesti COVID-19 koji su dobili "pečat izvrsnosti" smatra se da pomoć ima efekat podsticaja; za projekte započete prije 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima efekat podsticaja ako je potrebna za ubrzanje projekta ili proširenje njegovog obima. U tim su slučajevima za pomoć prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani sa ubrzanjem projekta ili proširenjem njegovog obima;
- c. prihvatljivi troškovi mogu se odnositi na sve troškove koji su potrebni za projekt istraživanja i razvoja tokom njegovog trajanja, uključujući, između ostalih, troškove lica, troškove za digitalnu i računarsku opremu, za dijagnostičke alate, za alate za prikupljanje i obradu podataka, za usluge istraživanja i razvoja, za pretklinička i klinička ispitivanja (faze ispitivanja I.–IV.), za sticanje, potvrđivanje i zaštitu patenata i druge nematerijalne imovine i troškove dobijanja ocjena saglasan i/ili odobrenja potrebnih za stavljanje na tržište novih i poboljšanih vakcina i lijekova, medicinskih proizvoda, bolničke i medicinske opreme, dezinfekcionih sredstava i lične zaštitne opreme; ispitivanja faze IV. prihvatljiva su ako omogućavaju dalji naučni ili tehnološki napredak;
- d. intenzitet pomoći za svakog korisnika može iznositi 100 % prihvatljivih troškova za osnovno istraživanje i ne više od 80 % prihvatljivih troškova za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj⁵²;
- e. intenzitet podrške za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj može se povećati za 15 procentnih poena ako dvije ili više država članica podstiče taj istraživački projekt ili ako se on sprovodi u prekograničnoj saradnji sa istraživačkim organizacijama ili drugim privrednim društvima;
- f. pomoć u okviru ove mjere može se kombinovati sa podrškom iz drugih izvora za iste prihvatljive troškove ako kombinovana podrška ne prelazi gornje granice određene u tačkama (d) i (e);
- g. korisnik pomoći obvezuje se na dodjelu neisključivih licenci trećim stranama na jedinstvenom evropskom tržištu na osnovu nediskriminirajućih tržišnih uslova;
- h. pomoć se ne može dodijeliti privrednim društvima koja su već bila u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću⁵³) na dan 31. decembra 2019.;
- h.a Odstupajući od prethodno navedenog, podrška se ne može dodijeliti mikro ili malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima sprovodi cjelokupni stečajni postupak u skladu sa nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju⁵⁴ ili pomoć za restrukturiranje⁵⁵.

3.7. Pomoć za ulaganje u izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo

36. Uz postojeće mogućnosti na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e nužno je podstaći infrastrukturu za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo koje doprinose razvoju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19.

⁵²Kako je definisano u članu 2 tačka 84, 85 i 86 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora, SL L 187, 26.6.2014, str. 1.

⁵³Kako je definisano u članu 2 tačka 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107 i 108 Ugovora, SLL 187, 26.6.2014, str. 1.

⁵⁴Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za sanaciju, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁵⁵Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

37. Komisija će pomoć za ulaganje u izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo potrebnih za razvoj, ispitivanje i za unaprjeđenje procesa, do prve industrijske primjene prije masovne proizvodnje proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 navedenih u odjeljku 3.8. smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a. pomoć se dodjeljuje za izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo potrebnih za razvoj, ispitivanje i unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo, do prve industrijske primjene prije masovne proizvodnje lijekova bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 (uključujući vakcinu) i terapijskih sredstava, njihovih međuproizvoda, aktivnih farmaceutskih sastojaka i sirovina; medicinskih proizvoda, bolničke i medicinske opreme (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebnih sirovina; dezinfekcionih sredstava, njihovih međuproizvoda i hemijskih sirovina potrebnih za njihovu proizvodnju; te alata za prikupljanje/obradu podataka;
  - b. pomoć se dodjeljuje u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica ili povratnih avansa najkasnije 30. juna 2022.;
  - c. za projekte započete nakon 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima efekat podsticaja; za projekte započete prije 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima efekat podsticaja ako je potrebna za ubrzavanje projekta ili proširenje njegovog obima. U tim su slučajevima za pomoć prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani sa ubrzavanjem rada ili proširenjem obima;
  - d. projekt ulaganja završava se u roku od šest mjeseci od datuma dodjele pomoći. Smatra se da je projekt ulaganja završen kada ga kao takvog prihvate nacionalna tijela. U slučaju prekoračenja roka od šest mjeseci za svaki mjesec kašnjenja vraća se 25 % iznosa pomoći dodijeljene u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreskih olakšica, osim ako je kašnjenje uzrokovano uslovima izvan kontrole korisnika pomoći. Ako se rok ispoštuje, pomoć u obliku povratnih avansa pretvaraju se u bespovratna sredstva; u suprotnom se povratni avans vraća u jednakim godišnjim ratama u roku od pet godina od datuma dodjele pomoći;
  - e. prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja neophodni za uspostavljanje infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo potrebnih za razvoj proizvoda iz tačke (a). Intenzitet pomoći ne prelazi 75 % prihvatljivih troškova;
  - f. najveći dopušteni intenzitet pomoći u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreske olakšice može se povećati za dodatnih 15 procentnih poena ako se ulaganje dovrši u roku od dva mjeseca od datuma dodjele pomoći ili datuma početka primjene poreske olakšice ili ako pomoć dolazi iz više država članica. Ako se pomoć dodjeljuje u obliku povratnog avansa i ulaganje se dovrši u roku od dva mjeseca ili ako pomoć dolazi iz više država članica, može se odobriti dodatnih 15 procentnih poena;
  - g. pomoć u okviru ove mjere ne kombinuje se sa drugim podrškama za ulaganje za iste prihvatljive troškove;
  - h. jemstvo za pokriće gubitaka može se odobriti uz direktna bespovratna sredstva, poresku olakšicu ili povratni avans ili kao samostalna mjera pomoći. Jemstvo za pokriće gubitaka privrednom društvu se izdaje u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva; iznos gubitaka koji je potrebno nadoknaditi utvrđuje se pet godina nakon dovršetka ulaganja. Iznos nadoknade izračunava se kao razlika između broja troškova ulaganja, razumne godišnje dobiti od 10%, troškova ulaganja tokom pet godina i operativnih troškova, s jedne strane, i broja iznosa primljenih direktnih bespovratnih sredstava, prihoda ostvarenih tokom petogodišnjeg razdoblja i konačne vrijednosti projekta, s druge strane;

- i. cijena koja se naplaćuje za usluge koje pruža infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo mora odgovarati tržišnoj cijeni;
- j. pristup infrastrukturama za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Privrednim društvima koja su financirali najmanje 10% troškova ulaganja može se odobriti povlašćeni pristup pod povoljnijim uslovima;
- k. pomoć se ne može dodijeliti privrednim društvima koja su već bila u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću⁵⁶) na dan 31. decembar 2019.
- k.a Odstupajući od prethodno navedenog, podrška se ne može dodijeliti mikro ili malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima sprovodi cjelokupni stečajni postupak u skladu sa nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju⁵⁷ ili pomoć za restrukturiranje⁵⁸.

3.8. Pomoć za ulaganje u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19

38. Uz postojeće mogućnosti na osnovu člana 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e nužno je olakšati proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19. To obuhvata: relevantne lijekove (uključujući vakcine) i terapijska sredstva, njihove međuproizvode, aktivne farmaceutske sastojke i sirovine; medicinske proizvode, bolničku i medicinsku opremu (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebne sirovine; dezinfekciona sredstva, njihove međuproizvode i hemijske sirovine potrebne za njihovu proizvodnju; alate za prikupljanje/obradu podataka.
39. Komisija će pomoć za ulaganje u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a. pomoć za ulaganje dodjeljuje se za proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19, kao što su lijekovi (uključujući vakcine) i terapijska sredstva, njihovi međuproizvodi, aktivni farmaceutski sastojci i sirovine; medicinski proizvodi, bolnička i medicinska oprema (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebne sirovine; dezinfekcijska sredstva, njihovi međuproizvodi i hemijske sirovine potrebne za njihovu proizvodnju; alati za prikupljanje/obradu podataka;
  - b. pomoć se dodjeljuje u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica ili povratnih avansa najkasnije 30. juna 2022.;
  - c. za projekte započete nakon 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima efekat podsticaja; za projekte započete prije 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima efekat podsticaja ako je potrebna za ubrzanje projekta ili proširenje njegovog obima. U tim su slučajevima za pomoć prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani sa ubrzanjem rada ili proširenjem obima;
  - d. projekt ulaganja završava se u roku od šest mjeseci od datuma dodjele pomoći. Smatra se da je projekt ulaganja završen kada ga kao takvog prihvate nacionalna tijela. U slučaju prekoračenja roka od šest mjeseci za svaki mjesec kašnjenja vraća se 25 % iznosa pomoći dodijeljene u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreskih olakšica, osim ako je kašnjenje uzrokovano uslovima izvan kontrole korisnika pomoći. Ako se rok ispoštuje, pomoć u obliku povratnih

⁵⁶Kako je definisano u členu 2 tačka 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107 i 108 Ugovora, SL L 187, 26.6.2014, str. 1.

⁵⁷Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za sanaciju, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁵⁸ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

avansa pretvaraju se u bespovratna sredstva; u suprotnom se povratni avans vraća u jednakim godišnjim ratama u roku od pet godina od datuma dodjele pomoći;

- e. prihvatljivi troškovi odnose se na sve troškove ulaganja potrebne za proizvodnju proizvoda iz tačke (a) i na troškove eksperimentalnog rada novih proizvodnih postrojenja. Intenzitet pomoći ne prelazi 80 % prihvatljivih troškova;
- f. najveći dopušteni intenzitet pomoći u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreske olakšice može se povećati za dodatnih 15 procentnih poena ako se ulaganje dovrši u roku od dva mjeseca od datuma dodjele pomoći ili datuma početka primjene poreske olakšice ili ako pomoć dolazi iz više država članica. Ako se pomoć dodjeljuje u obliku povratnog avansa i ulaganje se završi u roku od dva mjeseca ili ako pomoć dolazi iz više država članica, može se odobriti dodatnih 15 procentnih poena;
- g. pomoć u okviru ove mjere ne kombinuje se drugim podrškama za ulaganje za iste prihvatljive troškove;
- h. jemstvo za pokriće gubitaka može se odobriti uz direktna bespovratna sredstva, poresku olakšicu ili povratni avans ili kao samostalna mjera podrške. Jemstvo za pokriće gubitaka privrednom društvu se izdaje u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva; iznos gubitaka koji je potrebno nadoknaditi utvrđuje se pet godina nakon dovršetka ulaganja. Iznos nadoknade izračunava se kao razlika između zbira troškova ulaganja, razumne godišnje dobiti od 10% troškova ulaganja tokom pet godina i operativnih troškova, s jedne strane, i broja iznosa primljenih direktnih bespovratnih sredstava, prihoda ostvarenih tokom petogodišnjeg razdoblja i konačne vrijednosti projekta, s druge strane;
- i. pomoć se ne može dodijeliti privrednim društvima koja su već bila u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću⁵⁹) na dan 31. decembra 2019.;
- i.a Odstupajući od prethodno navedenog, podrška se ne može dodijeliti mikro ili malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima sprovodi cjelokupni stečajni postupak u skladu sa nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju⁶⁰ ili pomoć za restrukturiranje⁶¹.

3.9. Pomoć u obliku odlaganja plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje

- 40. Odlaganje plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje mogu biti korisno sredstvo za smanjenje ograničenja likvidnosti privrednog društva (uključujući samozaposlene) i očuvanje radnih mjesta. Ako se takva odlaganja primjenjuju uopšte i ne stavljaju u povoljniji položaj određena privredna društva ili proizvodnju određene robe, nisu obuhvaćene područjem primjene člana 107 stav 1 UFEU-e. Ako su ograničene na npr. određene sektore, regije ili vrste privrednih društava, čine pomoć u smislu člana 107 stav 1 UFEU-e⁶².
- 41. Komisija će, na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e, smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem, šeme pomoći koji se sastoje od privremenog odlaganja plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje koji se primjenjuju na privredna društva (uključujući samozaposlene) koji su posebno pogođeni pandemijom COVID-19, na primjer privredna društva u određenim sektorima i

⁵⁹Kako je definisano u članu 2 tačka 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107 i 108 Ugovora, SL L 187, 26.6.2014, str. 1.

⁶⁰Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za spašavanje, nadoknabila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁶¹Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu ovim Saopštenjem.

⁶²Vidjeti i tačku 118 Obavještenja Komisije o pojmu državne pomoći iz člana 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, C/2016/2946, SL C 262, 19.7.2016, str. 1–50.

regijama ili privredna društva određene veličine. To se odnosi i na mjere propisane za poreske obaveze i obaveze za socijalne doprinose kojima se korisnicima želi olakšati poslovanje u situaciji ograničene likvidnosti, kao što su otplata na rate odloženih preskih obaveza, lakši pristup mjerama plaćanja poreskog duga i odobravanje odlaganja bez obračuna kamata, obustava naplate poreskog duga i brži povrat poreza. Pomoć se dodjeljuje prije 30. juna 2022., a krajnji datum primjene odlaganja nije kasniji od 30. juna 2023.

3.10. Pomoć u obliku subvencija za plate zaposlenih radi izbjegavanja otpuštanja tokom pandemije bolesti COVID-19

42. Radi očuvanja radnih mjesta države članice mogu predvidjeti doprinos troškovima za plate privrednim društvima koja bi u protivnom zbog izbijanja pandemije COVID-19 bili primorani otpuštati zaposlene, ili dohotku samozaposlenih lica koji je ekvivalentan plati, za koje bi donošenje nacionalnih mjera kao odgovor na izbijanje pandemije COVID-19 rezultiralo prekidom ili smanjenjem njihove poslovne aktivnosti. Ako se takve šeme pomoći primjenjuju na cijelu privredu, izvan su obima Unijine kontrole državne podrške jer nisu selektivni. U suprotnome, smatra se da se takvim šemama privrednim društvima daje selektivna prednost ako su ograničeni na određene sektore, regije ili vrste privrednih društava.
43. Ako takve mjere čine pomoć, Komisija će ih smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-e ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a) cilj pomoći je izbjeći otpuštanja tokom pandemije COVID-19 (i osigurati nastavak poslovne aktivnosti samozaposlenih lica);
  - b) pomoć se dodjeljuje u obliku šema za privredna društva u određenim sektorima i regionima ili privredna društva određene veličine koja su posebno pogođena pandemijom bolesti COVID-19;
  - c) pojedinačne pomoći u okviru šema subvencionisanja plata dodjeljuju se najkasnije do 30. juna 2022. zaposlenima koji bi u protivnom bili otpušteni zbog prekida ili smanjenja poslovnih aktivnosti prouzrokovanih pandemijom COVID-19 (ili samozaposlenim licima na čije je poslovanje negativno uticala pandemija bolesti COVID-19) i pod uslovom da je zaposleni čija je plata subvencionisana u stalnom radnom odnosu tokom cijelog perioda subvencionisanja (ili pod uslovom održavanja odgovarajuće poslovne aktivnosti samozaposlenih lica tokom cijelog perioda za koje se dodjeljuje pomoć);
  - d) mjesečna subvencija za plate ne smije biti veća od 80 % mjesečne bruto plate (koja uključuje doprinose poslodavca za socijalno osiguranje) lica čija se plata subvencioniše (ili 80 % dohotka samozaposlenih koji je ekvivalentan prosječnoj mjesečnoj plati). Osim toga, države članice mogu, posebno u korist nižih platnih kategorija, obavijestiti o alternativnim metodama obračuna intenziteta pomoći, na primjer na osnovu nacionalne prosječne plate, minimalne plate ili mjesečnih bruto troškova zarada zaposlenih (odnosno na osnovu dohotka samozaposlenih koji je ekvivalentan prosječnoj mjesečnoj plati) prije izbijanja pandemije bolesti COVID-19, pod uslovom da je zadržana proporcionalnost pomoći;
  - e) subvencija za plate može se kombinovati sa drugim opšte dostupnim ili selektivnim mjerama pomoći zapošljavanju ako kombinovana pomoć ne rezultira prekomjernom nadoknadom troškova za plate dotičnih lica. Subvencije za plate mogu se dodatno kombinovati sa odlaganjem plaćanja poreza i odlaganjem plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje.

43.a Ako takva šema obuhvata i zaposlene kreditnih ili finansijskih institucija, takva pomoć, s obzirom na njegov uglavnom socijalni cilj, nije namijenjena očuvanju ili obnovi održivosti, likvidnosti ili

solventnosti tih institucija.⁶³ Komisija, stoga, smatra da takvu pomoć ne bi trebalo smatrati direktnom javnom finansijskom podrškom u skladu sa članom 2 stav 1 definicija br. 28 Direktive o oporavku i sanaciji banaka i članom 3 stav 1 definicija br. 29 Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i da je ne bi trebalo ocjenjivati u skladu sa pravilima o državnim podrškama koja se primjenjuju na bankarski sektor.⁶⁴

3.11. Mjere dokapitalizacije

44. Ovim se privremenim okvirom utvrđuju kriterijumi u skladu sa pravilima EU-e o državnim podrškama na osnovu kojih države članice mogu privrednim društvima koja su u finansijskim problemima zbog pandemije COVID-19 pružiti javnu pomoć u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala.⁶⁵ Cilj joj je spriječiti da zbog poremećaja u privredi sa tržišta nepotrebno nestanu privredna društva čije je poslovanje prije pandemije COVID-19 bilo održivo. Iznosi kapitala za dokapitalizaciju zato ne smiju biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika niti premašiti ono što je nužno za ponovno uspostavljanje strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-19. Velika privredna društva moraju izvještavati o načinu na koji se sredstvima primljene pomoći održavaju njihove aktivnosti u skladu sa ciljevima EU-e i nacionalnim obvezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije, uključujući cilj klimatske neutralnosti EU-e do 2050.
45. Komisija takođe naglašava da bi pružanje nacionalne javne pomoći u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala, u okviru šema ili u pojedinačnim slučajevima, trebalo uzeti u obzir samo ako se ne može pronaći drugo odgovarajuće rješenje. Nadalje, uslovi za izdavanje tih instrumenata trebalo bi da budu vrlo strogi jer se njima znatno narušava tržišno takmičenje među privrednim društvima. Na te se intervencije moraju primjenjivati jasno utvrđeni uslovi za ulazak države u predmetna privredna društva, njihov izlazak iz vlasničkog kapitala privrednog društva i isplaćivanje naknade te odredbe o upravljanju i odgovarajuće mjere za ograničavanje narušavanja tržišnog takmičenja. Zato Komisija napominje da će nacionalne mjere pomoći koje odgovaraju ciljevima politike EU-e u pogledu zelene i digitalne tranzicije privrede država članica omogućiti održiviji dugoročni rast i podstaknuti tranziciju prema cilju klimatske neutralnosti EU-e do 2050.

3.11.1. Primjenjivost

46. Sljedeći uslovi, koji nisu obuhvaćeni odjeljkom 3.1. ovog Saopštenja, primjenjuju se na šeme dokapitalizacije i pojedinačne mjere dokapitalizacije država članica za nefinansijska privredna društva (pod zajedničkim nazivom „mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19”) u skladu sa ovim Saopštenjem. Primjenjuju se na mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 namijenjene velikim privrednim društvima i MSP-ima.⁶⁶
47. Sljedeći uslovi primjenjuju se i na podređene dužničke instrumente koji prelaze obje gornje granice utvrđene u odjeljku 3.3. tačka 34 podtačke i. i ii. ovog Saopštenja.
48. Mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 ne smiju se odobravati nakon 30. juna 2022.

---

⁶³Vidjeti po analogiji Odluku Komisije SA.49554-CY – Kiparska šema za loše kredite osigurane primarnim boravištem (Estia), uvodnu izjavu 73 i Odluku Komisije SA.53520-EL – Šema zaštite primarnog boravišta, uvodnu izjavu 71.

⁶⁴ Vidjeti tačku 6 ovog Saopštenja.

⁶⁵ Mogućnost dodjele pomoći u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala, ali za puno niže nominalne iznose, već postoji u skladu sa uslovima iz odjeljka 3.1 ovog Saopštenja.

⁶⁶ Kako je utvrđeno u tački 16 Saopštenja, obavještenje o alternativnom pristupu i dalje je moguće u skladu sa članom 107 stavom 3 tačka (b) UFEU.

3.11.2. Uslovi prihvatljivosti i ulaska

49. Mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 mora ispunjavati sljedeće uslove:
- a. bez intervencije države korisnik bi prekinuo poslovanje ili bi se suočio sa ozbiljnim problemima u održavanju poslovanja. Na takve probleme može lično upućivati pogoršanje odnosa duga i kapitala korisnika ili slični pokazatelji;
  - b. intervencija je od zajedničkog interesa. To može obuhvatati izbjegavanje socijalnih problema i nefunkcionisanja tržišta zbog znatnog gubitka radnih mjesta, izlaska inovativnog privrednog društva, izlaska sistemski značajnog privrednog društva, rizika od prekida pružanja važne usluge ili sličnih situacija koje je propisno obrazložila predmetna država članica;
  - c. korisnik ne može pronaći finansiranje na tržištima po pristupačnim uslovima, a horizontalne mjere koje su na snazi u predmetnoj državi članici za pokrivanje potreba za likvidnošću nisu dovoljne da bi se osigurala njegova održivost; i
  - d. korisnik nije privredno društvo koji je na dan 31. decembra 2019. već bio u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću⁶⁷);
- d.a Odstupajući od prethodno navedenog, podrška se ne može dodijeliti mikro ili malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima sprovodi cjelokupni stečajni postupak u skladu sa nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju⁶⁸ ili pomoć za restrukturiranje⁶⁹.
50. Mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 države članice odobravaju u okviru šema pomoći koji je odobrila Komisija, i to samo na osnovu pisanog zahtjeva za pomoć potencijalnih privrednih društava korisnika. Kad je riječ o pomoći koja se prijavljuje pojedinačno, države članice dostavljaju dokaz o takvom pisanom zahtjevu kao dio prijave pojedinačne mjere pomoći Komisiji.
51. Zahtjevi iz ovog odjeljka i odjeljaka 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. i 3.11.7. primjenjuju se na šeme dokapitalizacije i pojedinačne mjere pomoći u kontekstu pandemije COVID-19. Komisija će pri odobravanju šema zatražiti posebnu prijavu pojedinačne pomoći iznad iznosa od 250 miliona EUR. U pogledu tih prijava Komisija će procijeniti jesu li postojeće finansiranje na tržištu ili horizontalne mjere za pokrivanje potreba za likvidnošću nedovoljni da bi se garantovala održivost korisnika; jesu li odabrani instrumenti dokapitalizacije i sa njima povezani uslovi primjereni za rješavanje ozbiljnih problema korisnika; je li pomoć proporcionalna; i jesu li ispunjeni uslovi iz ovog odjeljka i odjeljaka 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. i 3.11.7.

3.11.3. Vrste mjera dokapitalizacije

52. Države članice u kontekstu pandemije COVID-19 mogu odobriti mjere dokapitalizacije primjenom dva različita tipa instrumenata dokapitalizacije:
- a) vlasnički instrumenti, a posebno izdanje novih redovnih ili povlašćenih akcija; i/ili
  - b) instrumenti sa vlasničkom komponentom (u daljem tekstu „hibridni instrumenti kapitala”)⁷⁰, posebno prava na učestvovanje u dobiti, tihi udjeli i konvertibilne osigurane ili neosigurane obveznice.

⁶⁷ Kako je definisano u članu 2 tačka 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107 i 108 Ugovora, SL L 187, 26.6.2014, str. 1.

⁶⁸ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za spašavanje, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁶⁹ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁷⁰ Hibridni instrumenti kapitala su instrumenti koji imaju obilježja dužničkih i vlasničkih instrumenata. Naknada za konvertibilne obveznice plaća se na primjer kao za obične obveznice sve do njihove konverzije u vlasnički instrument. Procjena ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala stoga zavisi, sa jedne strane, od iznosa naknade za dužnički instrument i, sa druge strane, o uslovima konverzije u vlasnički instrument.

53. Država može intervenirati u obliku bilo kojeg navedenog instrumenta ili kombinacijom vlasničkih i hibridnih instrumenata kapitala. Države članice mogu odobriti plasman navedenih instrumenata i u kontekstu tržišne ponude, pod uslovima da svaka posljedična državna intervencija kod korisnika ispunjava uslove iz ovog odjeljka 3.11. Saopštenja. Država članica mora osigurati da odabrani instrumenti dokapitalizacije i sa time povezani uslovi budu najprikladniji odgovor na potrebe korisnika za dokapitalizacijom te da pritom njihov efekat na narušavanje tržišne konkurencije bude što manji.

3.11.4. Iznos dokapitalizacije

54. Kako bi se osigurala srazmjera pomoći, iznosi kapitala za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 ne smiju biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika, niti prekoračiti ono što je nužno za ponovno uspostavljanje strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-19, odnosno stanja na dan 31. decembra 2019. Pri ocjeni srazmjere pomoći uzimaju se u obzir državne pomoći koje su primljene ili planirane u kontekstu izbijanja pandemije COVID-19.⁷¹

3.11.5. Naknada i izlazak države

Opšta načela

55. Država prima odgovarajuću naknadu za ulaganje. Što je naknada bliža tržišnim uslovima, manje je potencijalno narušavanje tržišne konkurencije prouzrokovano državnom intervencijom.
56. Ulaganje u dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 trebalo bi se otkupiti kad se privreda stabilizuje. Komisija smatra prikladnim dati korisniku dovoljno vremena za otkup ulaganja u dokapitalizaciju. Država članica mora uspostaviti mehanizam za postepen otkup.
57. Naknada za mjeru dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 trebala bi se povećati kako bi se uskladila sa tržišnim cijenama te bi se na taj način pružila podrška korisnicima i ostalim akcionarima za otkup ulaganja u okviru državne mjere dokapitalizacije i smanjio rizik od narušavanja tržišne konkurencije.
58. Iz toga slijedi da mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 treba da obuhvataju odgovarajuću podršku privrednim društvima da otkupe ulaganje u dokapitalizaciju i potraže alternativni kapital kad to omogućuje uslovi na tržištu, i to na način da se od njih zahtijeva dovoljno visoka naknada za dokapitalizaciju.
59. Države članice umjesto metoda utvrđivanja naknade navedenih u nastavku mogu prijaviti šeme ili pojedinačne mjere kod kojih se metoda utvrđivanja naknade prilagođava karakteristikama i nadređenosti instrumenta kapitala, pod uslovima da oni dovode do sličnog ishoda u pogledu podsticajnih efekata na izlazak države i sličnog ukupnog efekta na naknadu državi.

Naknada za vlasničke instrumente

60. Državna dokapitalizacija ili ekvivalentna intervencija sprovodi se po cijeni koja ne prekoračuje prosječnu cijenu akcije korisnika tokom 15 dana prije podnošenja zahtjeva za dokapitalizaciju. Ako korisnik nije privredno društvo na berzi, procjenu njegove tržišne vrijednosti trebalo bi utvrditi posredstvom nezavisnog stručnjaka ili drugim srazmjernim sredstvima.
61. Svaka mjera dokapitalizacije uključuje mehanizam postupnog povećanja naknade državi kako bi se korisnik podstakao na otkup državnih dokapitalizacija. To povećanje naknade može biti u obliku

---

⁷¹Za potrebe 3.11.4 hibridni instrumenti koje je odobrila država treba smatrati vlasničkim kapitalom.

dodatnih akcija⁷² dodijeljenih državi ili drugih mehanizama i trebalo bi odgovarati najmanje 10-procentnom povećanju naknade državi (za učestvovanje koje proizlazi iz neotplaćene državne dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19) za svaki korak postupnog povećanja:

- a. Mehanizam postupnog povećanja aktivira se četiri godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 ako država nije prodala najmanje 40 % svojeg vlasničkog udjela koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19.
- b. Mehanizam postupnog povećanja ponovno se aktivira šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 ako država nije u potpunosti prodala svoj vlasnički udio koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19.⁷³

Ako korisnik nije društvo koje se nalazi na berzi, države članice mogu odlučiti sprovesti svaki od ta dva koraka jednu godinu kasnije, odnosno pet i sedam godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19.

62. Komisija može prihvatiti alternativne mehanizme pod uslovom da oni rezultiraju sličnim ishodom u pogledu podsticajnog efekta na izlazak države i sličnim ukupnim efektom na naknadu državi.

63. Korisnik bi u svakom trenutku trebao imati mogućnost otkupa vlasničkog udjela koji je država stekla. Kako bi se osiguralo da država primi odgovarajuću naknadu za ulaganje, otkupna cijena trebalo bi da odgovara onome od sljedeća dva iznosa koji je viši:

- i. nominalno ulaganje države, uvećano za godišnje kamate za naknadu, koja je za 200 baznih bodova viša od navedenog iznosa u tabeli u nastavku⁷⁴; ili
- ii. tržišna cijena u trenutku otkupa.

64. Država takođe može u bilo kojem trenutku prodati svoj vlasnički udio po tržišnim cijenama kupcima koji nisu korisnici. Za takvu prodaju u načelu je potrebno otvoreno i nediskriminatorno savjetovanje sa potencijalnim kupcima ili prodaja na berzi. Država može postojećim akcionarima, tj. akcionarima koji su to bili prije dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, dati pravo preče kupovine po cijeni dobijenoj na osnovu javnog savjetovanja. Ako država proda svoj vlasnički udio po cijeni nižoj od najniže cijene utvrđene u tački 63, pravila upravljanja utvrđena u odjeljku 3.11.6. nastavljaju se primjenjivati najmanje četiri godine nakon odobrenja mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19.

64.a Ne dovodeći u pitanje tačku 64, ako je država jedini postojeći akcionar, otkup dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 može biti u sljedećem obliku, pod uslovom da su od dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 prošle dvije godine:

- a. postupak prodaje iz tačke 64. nije potreban, i
- b. javno i nediskriminatorno savjetovanje iz tačke 64. može se zamijeniti procjenom korisnika koju sprovodi subjekt nazavistan od tog korisnika i od države.

Ako se tom nezavisnom procjenom utvrdi pozitivna tržišna vrijednost, smatra se da je država izašla iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, čak i ako je korisnik i dalje u državnom vlasništvu. Bez obzira na to, ako je pozitivna tržišna vrijednost manja od najniže cijene utvrđene u tački 63, pravila upravljanja utvrđena u odjeljku 3.11.6. nastavljaju se primjenjivati najmanje četiri godine nakon odobrenja mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19. Za mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 koje premašuju 250 miliona EUR država članica tu nezavisnu procjenu dostavlja Komisiji. Komisija u svakom slučaju može na vlastitu inicijativu

⁷²Dodatne akcije mogu se, na primjer, dodijeliti izdavanjem konvertibilnih obveznica na datum dokapitalizacije, koje će se pretvoriti u vlasnički kapital na datum pokretanja mehanizma postupnog povećanja.

⁷³Na primjer, ako postepeno povećanje ima oblik dodjele dodatnih akcija državi. Ako udio države u korisniku nakon dokapitalizacije iznosi 40 % i ako država ne proda svoj udio do zatraženog datuma, udio države treba da se poveća za najmanje $0,1 \times 40 \% = 4 \%$ i iznosi 44 % četiri godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 i 48 % šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, što podrazumijeva odgovarajuće smanjenje udjela drugih akcionara.

⁷⁴Povećanje od 200 baznih bodova ne primjenjuje se u osmoj godini i periodu nakon toga.

zahtijevati da joj se nezavisna procjena dostavi i može je ocijeniti kako bi provjerila je li u skladu sa normama utvrđenima kako bi se osiguralo da su transakcije u skladu sa tržišnim ponašanjem.

64.b Kao alternativa tački 64, ako je država samo jedan od postojećih akcionara, otkup dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 može biti u sljedećem obliku, pod uslovom da su od dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 prošle dvije godine:

- a. za dio vlasničkoga kapitala povezanog sa pandemijom COVID-19 koji bi država trebalo zadržati kako bi se njen vlasnički udio vratio na nivo prije dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, mogu se primijeniti uslovi iz tačke 64a. Ako država proda znatan dio akcija privrednih društava privatnim investitorima putem tržišnog postupka izbora kako je navedeno u tački 64, taj postupak se može smatrati nezavisnom procjenom za potrebe tačke 64a.
- b. Na preostali dio vlasničkog kapitala povezanog sa pandemijom COVID-19 primjenjuje se tačka 64. To znači da je potrebno sprovesti tržišni postupak izbora. Država nema prava preče kupovine iz tačke 64 jer je to pravo već ostvarila na osnovu prethodno navedene podtačke (a).⁷⁵ Ako se otkup dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 odnosi samo na dio vlasničkog kapitala povezanog sa pandemijom COVID-19, na taj se dio primjenjuju prethodno navedene podtačke (a) i (b).

Naknada za vlasničke instrumente

65. Pri utvrđivanju ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala moraju se na odgovarajući način uzeti u obzir sljedeći elementi:

- a. obilježja odabranog instrumenta, uključujući njegov odnos podređenosti, rizik i sve načine plaćanja;
- b. uključene podsticaje za izlazak (kao što su klauzule o postupnom povećanju i otkupu); i
- c. odgovarajuću referentnu kamatnu stopu.

66. Minimalna naknada za hibridne instrumente kapitala do njihove konverzije u vlasnički instrument mora biti najmanje jednaka osnovnoj stopi (jednogodišnji IBOR ili ekvivalentna vrijednost koju objavi Komisija⁷⁶), uvećanoj za premiju kako je utvrđeno u nastavku.

---

⁷⁵Primjer: Prije dokapitalizacije država posjeduje 50 % korisnika. Nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 država posjeduje 90 % (10 % udjela odnosi se na akcije koje je država posjedovala prije pandemije COVID-19, a 80 % udjela odnosi se na akcije povezane s pandemijom COVID-19). Dvije godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 država prodaje 40 % (što odgovara 50 % akcija povezanih sa COVID-om 19) privatnim investitorima putem tržišnog postupka izbora (po cijeni koja odgovara pozitivnoj tržišnoj vrijednosti). Preostali dio država zadržava na osnovu tačke 73 podtačka (a). Ta prodaja može se smatrati nezavisnom procjenom vrijednosti društva. Smatra se da je država otkupila dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 jer dio akcija povezanih sa COVID-om 19 koji je zadržala vraća njen vlasnički udio na nivou prije pandemije COVID-19, tj. 50 %, što je ekvivalentno iskorišćavanju prava prvenstva. Ako je tržišna cijena vlasničkoga kapitala povezanog sa pandemijom COVID-19 manja od minimalne cijene utvrđene, pravila upravljanja utvrđena u odjeljku 3.11.6 nastavljaju se primjenjivati još dvije godine.

⁷⁶Osnovne stope izračunate u skladu sa Saopštenjem Komisije o reviziji metoda za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008, str. 6.) i objavljene na internet stranici Generalnog direktorata za konkurenciju https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

Naknada za hibridne instrumente kapitala: jednogodišnji IBOR+

<i>Vrsta primaoca</i>	<i>Prva godina</i>	<i>Druga i treća godina</i>	<i>Četvrta i peta godina</i>	<i>Šesta i sedma godina</i>	<i>Osma godina i period nakon toga</i>
MSP-a	225 baznih bodova	325 baznih bodova	450 baznih bodova	600 baznih bodova	800 baznih bodova
Velika privredna društva	250 baznih bodova	350 baznih bodova	500 baznih bodova	700 baznih bodova	950 baznih bodova

67. Konverzija hibridnih instrumenata kapitala u vlasnički kapital sprovodi se po cijeni koja je za pet ili više posto manja od teoretske cijene akcija bez prava u trenutku konverzije.
68. Nakon konverzije u vlasnički kapital mora se uključiti mehanizam postupnog povećanja naknade državi radi podsticaja korisnika na otkup državne dokapitalizacije. Ako je vlasnički kapital koji proizlazi iz državne intervencije u kontekstu pandemije COVID-19 i dalje u vlasništvu države dvije godine nakon konverzije u vlasnički kapital, država dobija dodatni udio u vlasništvu korisnika uz preostali udio koji proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-19 koju je sprovela država. Taj dodatni vlasnički udio iznosi najmanje 10% preostalog udjela koji proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-19 od strane države. Komisija može prihvatiti alternativne mehanizme postupnog povećanja pod uslovom da imaju isti podsticajni efekat i sličan ukupni efekat na naknadu državi.
69. Države članice mogu odabrati metodu za utvrđivanje cijena koja uključuje dodatne klauzule o postupnom povećanju ili isplati. One bi trebalo biti osmišljene na način da se podstiče rano okončanje državne pomoći za dokapitalizaciju korisnika. Komisija može prihvatiti i alternativne metode za utvrđivanje cijena, pod uslovom da su naknade koje se njima utvrde više ili slične onima koje proizlaze iz prethodno navedenih metoda.
70. Budući da je priroda hibridnih instrumenata vrlo raznolika, Komisija ne pruža smjernice za sve vrste instrumenata. U svakom slučaju za hibridne instrumente poštuju se prethodno navedena načela, pri čemu naknada odražava rizik pojedinih instrumenata.

3.11.6. Upravljanje i sprečavanje neopravdanog narušavanja tržišne konkurencije

71. Kako bi se spriječilo neopravdano narušavanje tržišne konkurencije, korisnici ne smiju sprovoditi agresivno komercijalno širenje pomoću sredstava državne pomoći ili preuzimanjem prekomjernih rizika. Primjenjuje se načelo da manji vlasnički udio države članice i veća naknada podrazumijevaju manju potrebu za zaštitnim mjerama.
72. Ako je korisnik mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 u vrijednosti većoj od 250 miliona EUR privredno društvo sa značajnom tržišnom snagom na najmanje jednom od relevantnih tržišta na kojima djeluje, države članice moraju predložiti dodatne mjere za očuvanje efikasne tržišne konkurencije na tim tržištima. Države članice posebno mogu predložiti strukturne obaveze i obaveze praćenja poslovanja predviđene u obavještenju Komisije o korektivnim mjerama prihvatljivim u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 i Uredbom Komisije (EZ) br. 802/2004.
73. Korisnicima mjera za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 zabranjeno je to oglašavati u komercijalne svrhe.

74. Sve dok nije otplaćeno najmanje 75% mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, korisnicima koji nisu MSP-a onemogućuje se sticanje više od 10% udjela u konkurentima ili drugim subjektima iz iste vrste poslovanja, uključujući poslovanje sa početka i kraja proizvodnog lanca.
75. U izuzetnim okolnostima i ne dovodeći u pitanje kontrolu koncentracija, ti korisnici mogu steći više od 10% udjela u subjektima sa početka ili kraja proizvodnog lanca u svom području djelovanja, ali samo u slučaju da je sticanje potrebno kako bi se osigurala održivost korisnika. Komisija može odobriti sticanje ako je ono potrebno za očuvanje održivosti korisnika. Sticanje se ne može sprovesti prije nego što Komisija donese odluku o tom pitanju.
76. Državne pomoći ne koriste se za unakrsno subvencionisanje privrednih djelatnosti integrisanih privrednih društava koja su već bila u ekonomskim problemima na dan 31. decembra 2019. U integrisanim privrednim društvima uvodi se jasno razdvajanje računa kako bi se osiguralo da mjere dokapitalizacije ne koriste tim djelatnostima.
77. Sve dok mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 nisu u potpunosti otplaćene, korisnici ne mogu izvršavati isplate dividendi i neobavezne isplate kupona niti otkupljivati akcije, osim u odnosu na državu.
- 77.a Odstupajući od navedenog, zabrana neobaveznih isplata kupona ne primjenjuje se na:
- hibridne instrumente kapitala izdate istovremeno⁷⁷, sa istim nivoom podređenosti kao hibridni instrumenti kapitala u kontekstu pandemije COVID-19 i sa kuponom koji je u odnosu na kupon tih instrumenata veći za najviše 150 baznih bodova. Štaviše, više od 20 % ukupno izdatih hibridnih instrumenata trebalo bi da se odnosi na hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije COVID-19⁷⁸;
  - hibridne instrumente kapitala izdate nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, pod uslovom da se prihvodi od tih instrumenata upotrebljavaju isključivo za otkup instrumenata dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 i/ili hibridnih instrumenata kapitala izdatih u skladu sa ovom tačkom 77.a; i
  - hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije COVID-19 kad god ih država proda privatnim investitorima (tj. ne javnim organima) po cijeni koja je jednaka ili veća od nominalne vrijednosti hibridnog instrumenta i uvećana za sve obračunate neplaćene kupone, uključujući složene kamate.

U svakom slučaju, neobavezne isplate kupona za hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije COVID-19 izvršavaju se prije ili istovremeno sa isplatama kupona za hibridne instrumente kapitala na koje se primjenjuje ukidanje zabrane neobaveznih isplata kupona u skladu sa ovom tačkom.

Ne dovodeći u pitanje opcije otkupa iz podtačke b, u slučaju djelimičnog ili potpunog otkupa hibridnih instrumenata kapitala na koje se primjenjuje ukidanje zabrane neobaveznih isplata kupona u skladu sa ovom tačkom, korisnik:

- otkupljuje barem isti iznos hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-19⁷⁹; ili
- izdaje barem isti iznos novih hibridnih instrumenata kapitala; ili
- ako u roku od 6 mjeseci od djelimičnog ili potpunog otkupa hibridnih instrumenata kapitala ne ispuni ni jedan od prvih dva uslova, retroaktivno od datuma otkupa hibridnog instrumenta kapitala povećava naknadu za nepodmirene hibridne instrumente kapitala u kontekstu pandemije COVID-19. U posljednjem slučaju povećanje naknade izračunava se kao najviši

---

⁷⁷ Za potrebe ove tačke, smatra se da su hibridni instrumenti kapitala izdati najkasnije šest mjeseci nakon izdavanja hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-19 izdati istovremeno sa tim instrumentima.

⁷⁸ Takvi hibridni instrumenti kapitala uzimaju se u obzir pri procjeni iz tačke 54.

⁷⁹ Do ukupnog iznosa postojećih hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije bolesti COVID-19.

dodatak⁸⁰ koji se tokom trajanja otkupljenih hibridnih instrumenata kapitala može primijeniti na nominalni iznos takvog instrumenta⁸¹, sa najmanje 100 baznih bodova. Nadalje, u slučaju djelimične isplate hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-19 ili u slučaju izdavanja novih hibridnih instrumenata kapitala, na odgovarajući način se smanjuje nominalni iznos na koji se primjenjuje to povećanje naknade.

Ovo odstupanje primjenjivaće se na sve prethodno spomenute hibridne instrumente kapitala izdate od 18. novembra 2021., uključujući mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 koje su već odobrene, a koje je odobrila Komisija, prije ovog datuma.

78. Sve dok nije otplaćeno najmanje 75% mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, naknada svakom članu korisnikove uprave ne smije biti veća od fiksnog dijela njegove naknade na dan 31. decembra 2019. Za lica koje postanu članovi uprave tokom ili nakon dokapitalizacije kao ograničenje primjenjuje se fiksna naknada za članove uprave sa istim odnosom odgovornosti na dan 31. decembra 2019. Ni u kakvim okolnostima ne isplaćuju se bonusi ni druge varijabilne ili uporedive naknade.

78.a Ako je država postojeći akcionar, tj. ako je to bila prije dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, i:

- a. država ulaže novi vlasnički kapital pod istim uslovima kao i privatni ulagači i srazmjerno svojem postojećem vlasničkom udjelu (ili manje), i
- b. učestvovanje privatnog sektora je znatno (u načelu najmanje 30% novog uloženog kapitala), i
- c. nova državna dokapitalizacija čini državnu pomoć u kontekstu njenih posebnih okolnosti, npr. zbog druge mjere u korist društva, nije potrebno nametati posebne uslove u pogledu izlaska države i primjenjuje se sljedeće:
  - i. tačke 61 i 62 ne primjenjuju se na takvu mjeru dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19;
  - ii. odstupajući od tačaka 74, 75. i 78, zabrana sticanja i ograničenje naknada za upravu ograničeni su na tri godine;
  - iii. odstupajući od tačke 77, ukida se zabrana isplate dividendi za vlasnike novih akcija. Za postojeće akcije ukida se zabrana isplate dividendi, pod uslovom da se udio svih vlasnika tih postojećih akcija u društvu razrijedi na ispod 10%. Ako se udio svih vlasnika postojećih akcija u društvu ne razrijedi na ispod 10%, zabrana isplate dividendi primjenjuje se na postojeće akcionare u razdoblju od tri godine. U svakom slučaju, naknada u kontekstu pandemije COVID-19 za hibridne instrumente kapitala i podređene dužničke instrumente koje drži država isplaćuje se prije isplate dividendi akcionarima u određenoj godini;
  - iv. zahtjevi iz odjeljka 3.11.7. ne primjenjuju se, osim za obaveze izvještavanja iz tačke 83 koje se primjenjuju u razdoblju od tri godine; i
  - v. svi ostali uslovi utvrđeni u odjeljku 3.11. primjenjuju se kada se izvrše potrebne izmjene.

78.b Ako država ulaže vlasnički kapital u društvo u kojem nije postojeći akcionar (tj. ako to nije bila prije mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19), i

- a. ulaže novi vlasnički kapital pod istim uslovima kao i privatni ulagači, i
- b. učestvovanje privatnog sektora je znatno (u načelu najmanje 30 % novog uloženog kapitala), i
- c. ako državna dokapitalizacija čini državnu pomoć u kontekstu njenih posebnih okolnosti, npr. zbog druge mjere u korist društva, primjenjuje se sljedeće:

---

⁸⁰ Razlika između ugovorom dogovorenih maksimalnih i minimalnih kuponskih stopa tokom trajanja hibridnih instrumenata.

⁸¹ Ako korisnik otkupi nekoliko tranši hibridnih instrumenata kapitala sa različitim kamatnim stopama, ovaj uslov se mora primijeniti na svaku tranšu posebno.

- i. odstupajući od tačke 77, zabrana isplate dividendi ukida se za sve vlasnike novih akcija. Za postojeće akcije ukida se zabrana isplate dividendi, pod uslovom da se udio svih vlasnika tih postojećih akcija u društvu razrijedi na ispod 10%. U svakom slučaju, naknada u kontekstu pandemije COVID-19 za hibridne instrumente kapitala i podređene dužničke instrumente koje drži država, isplaćuje se prije isplate dividendi akcionarima u određenoj godini; i
- ii. svi ostali uslovi utvrđeni u odjeljku 3.11. primjenjuju se kada se izvrše potrebne izmjene.

3.11.7. Strategija izlaska države iz učešća koja proizilazi iz obaveza dokapitalizacije i izveštavanja

79. Korisnici koji nisu MSP-a, a primili su dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 u iznosu od više od 25% vlasničkog kapitala u trenutku intervencije moraju dokazati postojanje vjerodostojne strategije izlaska države članice iz učešća, osim ako se državna intervencija smanji ispod nivoa od 25% vlasničkog kapitala u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele pomoći⁸².
80. Strategijom povlačenja utvrđuje se:
- a. plan korisnika za nastavak djelatnosti i korišćenje sredstava koja je uložila država, uključujući raspored plaćanja naknade i otkupa državnog ulaganja (zajedno „raspored otplate”); i
  - b. mjere koje će korisnik i država preduzeti kako bi se pridržavali rasporeda otplate.
81. Strategiju izlaska trebalo bi pripremiti i dostaviti državi članici u roku od 12 mjeseci nakon dodjele pomoći, a država članica mora je odobriti.
82. Osim obaveze utvrđene u tačkama od 79. do 81., korisnici moraju izvijestiti državu članicu o napretku u sprovođenju rasporeda otplate i usklađenosti sa uslovima iz odjeljka 3.11.6. u roku od 12 mjeseci od objavljivanja rasporeda, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci.
83. Sve dok se u potpunosti ne otplate mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, korisnici dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, koji nisu MSP-a, objavljuju informacije o korišćenju primljene pomoći u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele pomoći, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci. To bi posebno trebalo da uključuje informacije o načinu na koji se sredstvima primljene pomoći podržavaju njihove aktivnosti u skladu s ciljevima EU-e i nacionalnim obavezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije, uključujući cilj klimatske neutralnosti EU-e do 2050.
84. Država članica trebalo bi svake godine da izvještava Komisiju o sprovođenju rasporeda otplate i ispunjavanju uslova iz odjeljka 3.11.6. Ako je korisnik primio dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 u iznosu većem od 250 miliona EUR, izvještavanje uključuje informacije o ispunjavanju uslova iz tačke 54.
85. Ako šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 intervencija države nije smanjena na odnos ispod 15% vlasničkog kapitala korisnika, Komisiji se mora dostaviti na odobrenje plan restrukturiranja u skladu sa Smjernicama o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje. Komisija će procijeniti osiguravaju li mjere predviđene u planu restrukturiranja održivost korisnika, između ostalog s obzirom na obaveze na osnovu ciljeva EU-e i nacionalne obaveze u pogledu zelene i digitalne tranzicije te izlazak države, a da pritom ne utiču negativno na trgovinu u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Ako korisnik nije društvo koje se kotira na berzi ili je riječ o MSP-u, država može odlučiti dostaviti plan restrukturiranja samo ako intervencija države nije smanjena ispod nivoa od 15% vlasničkog kapitala sedam godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19.

---

⁸²Za potrebe ovog odjeljka 3.11.7 hibridni instrumenti koje je odobrila država trebalo bi se smatrati vlasničkim kapitalom.

3.12. Državna pomoć u obliku podrške za nepokrivene fiksne troškove

86. Države članice mogu predvidjeti pomoć za nepokrivene fiksne troškove privrednih društava u kojima je zbog pandemije COVID-19 došlo do prekida ili smanjenja poslovne aktivnosti.

87. Ako takve mjere čine državnu pomoć, Komisija će ih smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a. pomoć se dodijeljuje najkasnije 30. juna 2022. i pokriva nepokrivene fiksne troškove nastale u periodu od 1. marta 2020. do 30. juna 2022., uključujući takve troškove nastale u dijelu tog perioda („prihvatljiv period“);
- b. pomoć se dodijeljuje na osnovu šeme privrednim društvima koja su tokom prihvatljivog perioda pretrpjeli pad prometa od najmanje 30% u poređenju sa istim periodom 2019.;⁸³
- c. nepokriveni fiksni troškovi su fiksni troškovi privrednog društva nastali u prihvatljivom periodu koji nisu pokriveni doprinosom dobiti (prihodi minus varijabilni troškovi) tokom istog perioda i koji nisu pokriveni iz drugih izvora, kao što su osiguranje, privremene mjere pomoći predviđene ovim Saopštenjem ili pomoć iz drugih izvora.⁸⁴ Intenzitet pomoći ne smije preći 70% nepokrivenih fiksnih troškova, osim za mikro i mala privredna društva (u smislu Priloga I. Uredba o opštem zajedničkom izuzeću), za koja intenzitet pomoći ne smije preći 90% nepokrivenih fiksnih troškova. Za potrebe ove tačke gubici privrednih društava zabilježeni u njihovim računima dobiti i gubitka tokom prihvatljivog perioda⁸⁵ smatraju se nepokrivenim fiksnim troškovima. Pomoć u okviru ove mjere može se dodijeliti na osnovu predviđenih gubitaka, a konačni iznos pomoći određuje se nakon ostvarenja gubitaka, na osnovu revidiranih finansijskih izvještaja ili, uz odgovarajuće obrazloženje koje je država članica dostavila Komisiji (npr. u vezi sa obilježjima ili veličinom određenih vrsta privrednih društava), na osnovu poreskih računa. Svaka isplata koja premašuje konačni iznos pomoći vraća se;
- d. ukupna pomoć ne smije preći iznos od 12 miliona EUR po privrednom društvu.⁸⁶ Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni avansi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 12 miliona EUR po privrednom društvu; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;
- e. pomoć u okviru ove mjere ne spaja se sa drugim podrškama za iste prihvatljive troškove;
- f. pomoć se ne može dodijeliti privrednim društvima koja su već bila u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću)⁸⁷ na dan 31. decembra 2019. Odstupajući od prethodno navedenog, pomoć se može dodijeliti mikro i malim privrednim društvima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. pod uslovom da se nad njima ne provodi postupak u slučaju

⁸³Referentni period je period u 2019. bez obzira na to je li prihvatljiv period u 2020, 2021. ili u 2022.

⁸⁴Za potrebe ove tačke troškovi se odnose na fiksne i varijabilne troškove: fiksni troškovi nastaju nezavisno od nivoa proizvodnje, a varijabilni zavisno od nivoa proizvodnje.

⁸⁵Jednokratni gubici od umanjenja vrijednosti nisu uključeni u obračun gubitaka za potrebe ove odredbe.

⁸⁶Pomoć dodijeljena na osnovu šema odobrenih u skladu sa ovim odjeljkom koja je vraćena prije dodjele nove pomoći u skladu sa ovim odjeljkom neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.

⁸⁷Kako je definisano u članu 2 stav 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014, str.1.)

nesolventnosti u skladu s nacionalnim pravom i da nisu primila pomoć za sanaciju⁸⁸ ili pomoć za restrukturiranje⁸⁹.

87.a Mjere pomoći dodijeljene u skladu sa ovim Saopštenjem u obliku povratnih avansa, jemstava, zajmova ili drugih povratnih instrumenata mogu se konvertovati u druge oblike pomoći kao što su bespovratna sredstva, pod uslovom da se konverzija izvrši najkasnije do 30. juna 2023. i da su ispunjeni uslovi iz ovog odjeljka.

3.13. Pomoć kroz ulaganja za održivi oporavak

88. Države članice mogu se odlučiti na pružanje pomoći privatnim ulaganjima kako bi podstakle prevazilaženje trenutnog nedostatka ulaganja akumuliranog u privredi usljed krize. Takav podsticaj mogao bi olakšati razvoj određenih privrednih djelatnosti ili određenih privrednih područja.

89. Komisija će takve mjere smatrati usklađenim sa unutrašnjim tržištem u skladu sa članom 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a. pomoć se dodjeljuje na osnovu šeme. Maksimalni iznos pojedinačne pomoći koji se može dodijeliti privrednom društvu u principu ne prelazi 1 % ukupnog budžeta raspoloživog za takvu šemu, osim u situacijama koje će države članice morati propisno obrazložiti.
- b. opravdani troškovi mogu obuhvatati samo troškove ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu. Troškovi koji se odnose na kupovinu zemljišta mogu se uključiti samo u onoj mjeri u kojoj su dio ulaganja za proizvodnju dobara ili pružanje usluga. Finansijska ulaganja nisu prihvatljiva.
- c. Države članice mogu ograničiti pomoć na ulaganja kojima se podstiču posebne privredne oblasti od posebnog značaja za privredni oporavak. Međutim, pri osmišljavanju takvih ograničenja treba imati u vidu široki spektar situacija i voditi računa da ne dovedu do vještačkog ograničenja prihvatljivih ulaganja ili potencijalnih korisnika koje bi korišćenje pomoći omogućilo samo malom broju privrednih društava.
- d. Intenzitet pomoći ne može biti veći od 15 % opravdanih troškova. Međutim,
  - i. za ulaganja malih privrednih društava⁹⁰ intenzitet pomoći se može povećati za 20 procentnih poena;
  - ii. za ulaganja drugih malih i srednjih preduzeća⁹¹ (MSP-a), intenzitet pomoći se može povećati za 10 procentnih poena; ili
  - iii. za ulaganja u potpomognuta područja koja ispunjavaju uslove iz člana 14 Uredbe o opštem grupnom izuzeću, isključujući član 14 stav 14 Uredbe o opštem grupnom izuzeću, intenzitet pomoći se može povećati za intenzitet pomoći utvrđen u mapi regionalne pomoći koja je na snazi u trenutku dodjele pomoći u predmetnom području.
- e. Ukupna pomoć dodeljena u skladu sa ovim odjeljkom ne može premašiti 10 miliona EUR po privrednom društvu u nominalnim vrijednostima, bez obzira na konkretan instrument pomoći. Međutim, u potpomognutim područjima, ukupna pomoć dodeljena u skladu sa ovim odjeljkom po privrednom društvu ne može premašiti maksimalni iznos pomoći izračunat u skladu sa članom 14 Opšte uredbe o grupnom izuzeću, sa izuzetkom člana 14 stav 14 Opšte uredbe o grupnom izuzeću i na osnovu važeće mape regionalne pomoći, uvećan za 10 miliona EUR u nominalnoj vrijednosti, bez obzira na konkretan instrument pomoći.

⁸⁸ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za spašavanje, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁸⁹ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁹⁰ U smislu Priloga I Opšte uredbe o grupnom izuzeću.

⁹¹ U smislu Priloga I Opšte uredbe o grupnom izuzeću

- f. Pomoć se može dodijeliti u različitim oblicima, uključujući bespovratna sredstva, poreske olakšice ili odlaganja plaćanja poreza, subvencionisane kamatne stope na kredite ili jemstava. U slučaju povrtanih instrumenata, države članice mogu predvideti mogućnost konverzije u bespovratna sredstva pod unaprijed definisanim uslovima i na osnovu unaprijed definisanih kriterijuma koji moraju biti utvrđeni u šemi i navedeni u pojedinačnim odlukama o dodjeli bespovratnih sredstava. Povrtani instrumenti kao što su zajmovi i jemstva moraju biti ograničeni na maksimalno trajanje od osam godina.
90. Komisija će pri razmatranju pozitivnih efekata pomoći i njenih negativnih efekata na tržišnu konkurenciju i trgovinu obratiti posebnu pažnju na član 3 Uredbe EU-e o taksonomiji (EU) 2020/852, uključujući princip "nenanošenja bitne štete", ili druge slične metodologije. Komisija smatra da ulaganja koja nanose značajnu štetu ekološkim ciljevima⁹² vjerojatno neće imati dovoljno pozitivnih efekata koji bi nadmašili njihove negativne efekte na tržišnu konkurenciju i trgovinu⁹³.
91. Pomoć iz ovog odjeljka može se dodati regionalnoj pomoći za ulaganja koje se moraju prijaviti i kumulirati sa drugim vrstama pomoći pod uslovima iz tačke 20. ovog privremenog okvira. Ukupni iznos pomoći ni u kojem slučaju ne smije biti veći od 100 % opravdanih troškova. Zbog toga je isključena kumulacija sa drugim instrumentima pomoći koji omogućavaju pokriće nedostatka finansijskih sredstava.
92. h. pomoć iz ovog odjeljka ne smije se dodijeliti privrednim društvima koja su već bila u teškoćama (u smislu Uredbe o opštem grupnom izuzeću⁹⁴) na dan 31. decembra 2019. To se ne odnosi na mikro i mala privredna društva (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem grupnom izuzeću) koja su već bila u teškoćama na dan 31. decembra 2019. pod uslovom da nisu predmet kolektivnog stečajnog postupka prema nacionalnom zakonu i da nisu primila pomoć za sanaciju⁹⁵ ili pomoć za restrukturiranje⁹⁶.
93. Pomoć iz ovog odjeljka može se dodijeliti do 31. decembra 2022. Pomoć za ulaganja dodijeljena prije 1. februara 2020. je isključena.
94. Smatra se da pomoć dodijeljena u skladu sa ovim odjeljkom ima podsticajni efekat ako je korisnik predmetnoj državi članici podnio pismeni zahtjev za pomoć prije početka aktivnosti povezanih sa ulaganjem.
95. Odstupajući od tačke 94., smatra se da mjere u obliku poreskih olakšica imaju podsticajni efekat ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- mjerom se uspostavlja pravo na pomoć u skladu sa objektivnim kriterijumima i bez dalje primjene diskrecionog prava od strane države članice; i
  - mjera je donesena i stupila je na snagu prije početka aktivnosti povezanih sa ulaganjem.
96. Kada su u okviru šeme pomoći ulaganjima pomoć pruža isključivo u obliku jemstava ili zajmova ili sličnih instrumenata koji se vraćaju, odstupajući od tačke 89. podtačka e., ukupna pomoć ne smije biti veća od 15 miliona EUR po privrednom društvu u nominalnoj vrijednosti i odstupajući od tačke 89. podtačka d. intenzitet pomoći ne smije biti veći od 30% opravdanih troškova. Kada se primenjuju uslovi iz tačke 89. podtačka d. podpodtačke i., ii. ili iii., ovo ograničenje se može povećati u skladu sa tim odredbama. Šeme iz ove tačke moraju biti u skladu sa tačkom 25.

⁹² U smislu člana 17 Uredbe (EU) 2020/852 (SL L 198, 22.6.2020, str. 13).

⁹³ Za mjere koje su identične mjerama u okviru planova oporavka i otpornosti koje je odobrio Savjet, smatra se da su usklađene sa principom „nenanošenja bitne štete“, jer je to već bilo provjereno.

⁹⁴ Kao što je definisano u članu 2 stav 18 Uredbe o opštem grupnom izuzeću.

⁹⁵ Alternativno, ako su primila pomoć za spašavanje, vratila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

⁹⁶ Alternativno, ako su primila pomoć za restrukturiranje, oni više ne podliježu planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu sa ovim Saopštenjem.

podtačke a. i b., tačkom 25.a prvom i drugom rečenicom, odnosno tačkom 27. podtačke a. i b. I tačkom 27.a prvom i drugom rečenicom. Kumulacija sa drugom pomoći u ovom odeljku je isključena. Osim toga, moraju se poštovati tačke 29., 30. i 31. U slučaju jemstva, one ne smiju biti veće od:

- i. 90 % glavnice pojedinačnog zajma ako gubitke proporcionalno i pod istim uslovima snose kreditna institucija i država; ili
  - ii. 35 % glavnice pojedinačnog zajma ako se gubici najprije pripisuju državi a tek zatim kreditnoj instituciji (tj. jemstvo za prvi gubitak); i
  - iii. u oba navedena slučaja, ako se iznos zajma s vremenom smanjuje, na primjer zato što je počela otplata zajma, iznos pokriven jemstvom mora se proporcionalno smanjivati.
97. Države članice takođe mogu razmotriti uspostavljanje ili izmjenu postojećih šema u skladu sa pravilima koja se primenjuju na ekološke ili istraživačke projekte, odnosno Smjernicama za pomoć u oblasti životne sredine i energije⁹⁷ ili Okvirom pomoći za istraživanje, razvoj i inovacije⁹⁸ kako bi podržale održivi oporavak privrede. Komisija smatra da se države članice, s obzirom na ciljeve da se olakša brzi oporavak evropske privrede, mogu privremeno odlučiti na uspostavljanje ili izmjene postojećih šema koje bi takođe, u skladu sa ovim smjernicama, omogućile pokrivanje veće individualne pomoći bez potreba za pojedinačnim obaveštavanjem o mjerama. Komisija će takve šeme pomoći ili izmjene postojećih šema smatrati usklađenim kada su primjenjivi pragovi za pojedinačna obavještenja prekoračeni za najviše 50 %, pod uslovom da su ispoštovane sve ostale odredbe važećih smjernica, ako je odluka Komisije kojom se mjera odobrava donesena prije 1. januara 2023. i ako se pojedinačna pomoć dodeljuje prije 1. januara 2024.

3.14. Pomoć za solventnost

98. Države članice mogu se odlučiti na pružanje pomoći ekonomskom oporavku jačanjem solventnosti preduzeća. To posebno može biti slučaj ako se zaduženost privrednih društava povećala zbog ekonomske krize, što može ometati dalja ulaganja i dugoročni rast. Takve mjere treba da budu osmišljene na način koji podstiče privatne ulaganja u privredna društva sa potencijalom rasta.
99. Komisija će takve mjere smatrati usklađenim sa unutarašnjim tržištem u skladu sa članom 107 stav 3 tačka (c) UFEU-e ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a. pomoć za solventnost pruža se kao podsticaj za privatna ulaganja u vlasnički kapital, podređeni dug ili kvazi-vlasnički kapital, uključujući tiha učešća ili participativne zajmove.
  - b. pomoć se dodeljuje na osnovu šeme, u obliku javnih jemstava ili sličnih mjera za namjenske investicione fondove, kao podsticaj za ulaganje u krajnje korisnike. Ta ulaganje se pružaju preko finansijskih posrednika u obliku takvih investicionih fondova koji se u principu biraju u otvorenom, transparentnom i nediskriminatornom postupku. Naknada menadžerima tih fondova u principu treba da se zasniva na uspješnosti celokupnog portfelja fonda.
  - c. prihvatljivi krajnji korisnici su ograničeni na MSP-a i mala privredna društva sa srednjim kapitalom⁹⁹.
  - d. ako kreditne institucije, u vezi sa mjerama preduzetim u skladu sa ovim odjeljkom, djeluju kao finansijski posrednici, na primjer sekjuritizacija takvih investicija, kako bi ih učinile dostupnim drugim investitorima, one moraju preuzeti odgovarajući dio rizika. Smatralo bi se da je podjela rizika odgovarajuća ukoliko institucije zadrže najmanje 10% obima takvih instrumenata u svom bilansu stanja.

⁹⁷ Smjernice o državnoj pomoći za zaštitu životne sredine i energetiku 2014-2020 (SL C 200, 28.6.2014, str. 1).

⁹⁸ Okvir za državnu pomoć za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 200, 28.6.2014, str. 1).

⁹⁹ Kako je definisano u tački 52 podtačka xxvii Smjernica o državnoj pomoći za promovisanje ulaganja u rizično finansiranje, SL C 19, 22.1.2014, str. 4.

- e. Prihvatljive šeme podstiču dodatna nova ulaganja privatnih investitora. Odluke o ulaganjima moraju se donijeti na način usmjeren na ostvarivanje dobiti na osnovu poslovnih ili investicionih planova koji pokazuju da su kvalifikovani krajnji korisnici dugoročno održiva privredna društva.
- f. Svi institucionalni investitori, bez obzira na njihovu prirodu ili geografsku lokaciju, mogu ulagati pod jednakim uslovima u investicione fondove koji se osnivaju.
- g. pomoć osigurava da odgovarajući dio rizika snose investitori kako bi se obezbijedila ulaganja usmjerena na dobit. U slučaju prvih gubitaka koje pokriva država, takva podjela rizika se može postići ograničavanjem vrijednosti tog jemstva ili slične mjere na najviše 30% osnovnog portfelja, uključujući samo iznose glavnice bez kamate ili bilo kakvih dodatnih obaveza.
- h. ukupno trajanje jemstva nije duže od osam godina, bez obzira na osnovni instrument. U slučaju da se jemstvo odnosi na dug, ono ne smije da pređe rok dospjeća osnovnog dužničkog instrumenta. U slučaju vlasničkih ulaganja jemstvo ne smije obuhvatati ulaganja tog finansijskog posrednika nakon datuma navedenog u tački 101.
- i. mobilizacija jemstva je ugovorno povezana sa specifičnim uslovima („događaj koji aktivira jemstvo”) koji mogu čak propisivati obavezno objavljivanje stečaja privrednog društva korisnika ili bilo kojeg sličnog postupka. Ovi uslovi moraju da budu dogovoreni između strana pri prvobitnoj dodjeli jemsta. U slučaju jemstva za vlasnička ulaganja, prihvatljivi gubici mogu biti pokriveni jemstvom samo u trenutku raspuštanja fonda i prodaje svih portfolio investicija po tržišnim uslovima.
- j. rizik koji preuzima država ogleda se u adekvatnom, tržišno orijentisanom povratu. Takav povraćaj može biti u obliku direktne naknade u obliku jemstvene premije ili prava na učešće u dobiti koja se akumulira ovim fondovima, u zavisnosti od prirode instrumenta (bilo da se radi o podređenim kreditima ili kapitalu). Mora se prilagoditi s obzirom na investicioni rejting krajnjih korisnika, vrste obuhvaćenih instrumenata i trajanje odobrene zaštite.
- k. primjenjuju se efikasne zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se prednost u najvećoj mogućoj mjeri prenese na krajnje korisnike.
- l. ukupan iznos finansijskih sredstava u okviru takvih mjera ne prelazi 10 miliona EUR po privrednom društvu.
- m. Komisija na osnovu odgovarajućeg obrazloženja koje joj je dostavila država članica i uz dodatne uslove usmjerene na ograničavanje narušavanja tržišne konkurencije, može prihvatiti alternativne metode odabira i naknade, veće iznose financiranja i/ili srednja preduzeća.

100. Finansijske institucije su isključene kao krajnji korisnici.

101. Pomoć iz ovog odeljka može se dodijeliti najkasnije do 31. decembra 2023.

102. Pomoć iz ovog odeljka može se kumulirati sa drugom pomoći, pod uslovom da su ispunjeni odgovarajući pragovi i drugi uslovi za takvu drugu pomoć. Međutim, pomoć iz ovog odeljka se ne može dodijeliti privrednim društvima koja primaju pomoć prema odeljku 3.11 ovog Saopštenja.

4. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

103. Uz izuzetak podrške dodijeljene u skladu sa odjeljcima 3.9., 3.10. i 3.11. države članice dužne su relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj pomoći većoj od 100 000 EUR¹⁰⁰¹⁰¹ dodijeljenoj u skladu sa ovim Saopštenjem objaviti na internet stranicama o državnim podrškama ili pomoću IT

¹⁰⁰Riječ je o informacijama propisanim u Prilogu III Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. i Prilogu III Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014. Za povratne avanse, jemstva, zajam, podređeni zajam i druge oblike pomoći nominalna vrijednost temeljnog instrumenta navodi se po korisniku. Za poreske olakšice i povoljnije uslove plaćanja iznos pomoći za pojedinačnu pomoć može se navesti u rasponima.

¹⁰¹ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.

- alata Komisije¹⁰² u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele. Države članice dužne su objaviti relevantne informacije¹⁰³ o svakoj pojedinačnoj dokapitalizaciji odobrenoj u skladu s odjeljkom 3.11. na internet stranicama o državnim pomoćima ili pomoću IT alata Komisije u roku od 3 mjeseca od trenutka dokapitalizacije. Nominalna vrijednost dokapitalizacije navodi se po korisniku.
104. Države članice dužne su da Komisiji dostavljaju godišnje izvještaje¹⁰⁴.
105. Države članice dužne su da do 30. juna 2022. Komisiji dostave popis mjera uvedenih na osnovu šema odobrenih na osnovu ovog Saopštenja.
106. Države članice moraju osigurati vođenje detaljne evidencije o dodjeli pomoći predviđene ovim Saopštenjem. Te evidencije moraju sadržati sve potrebne informacije kako bi se utvrdilo da su ispunjeni potrebni uslovi, i moraju se čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Komisiji.
107. Komisija može zatražiti dodatne informacije o dodijeljenim podrškama kako bi provjerila jesu li se poštovali uslovi utvrđeni u odluci Komisije kojom je odobrila pomoć.

5. ZAVRŠNE ODREDBE

108. Komisija ovo Saopštenje primjenjuje od 19. marta 2020. imajući u vidu ekonomske posljedice izbijanja COVID-19, zbog kojih je bilo nužno djelovati bez odlaganja. Aktuelne vanredne okolnosti opravdani su razlog za ovo Saopštenje, koja se neće primjenjivati nakon u njoj navedenih datuma. Komisija će sve odjeljke ovog Saopštenja preispitati prije 30. juna 2022. uzimajući u obzir važna pitanja o politici tržišnog takmičenja ili privredi. Ako bude potrebno, Komisija može dodatno objasniti svoj pristup određenim pitanjima.
109. Komisija će odredbe ovog Saopštenja primjenjivati na sve relevantne prijavljene mjere počevši od 19. marta 2020., čak i ako su mjere prijavljene prije tog datuma.
110. U skladu sa obavještenjem Komisije o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na ocjenu nezakonite državne pomoći¹⁰⁵ Komisija na neprijavljene pomoći primjenjuje sljedeće odredbe:
- ovo Saopštenje, ako je pomoć dodijeljena nakon 1. februara 2020.;
  - pravila koja su bili primjenjiva u trenutku dodjele pomoći, u svim drugim slučajevima.
111. Komisija u bliskoj saradnji sa dotičnim državama članicama osigurava brzo donošenje odluka nakon jasnog i potpunog prijavljivanja mjera obuhvaćenih ovim Saopštenjem. Države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o svojim namjerama i što je moguće prije i detaljnije prijaviti planove uvođenja takvih mjera. Komisija će državama članicama pružiti smjernice i pomoć u tom procesu."

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 06 - 040/22-3301/3

Podgorica, 9. februara 2022. godine

Ministar,
mr **Milojko Spajić**, s.r.

---

¹⁰²Stranica za javno pretraživanje baze podataka „Transparentnost državne pomoći“ omogućava pristup relevantnim podacima koje su države članice dostavile u skladu s evropskim zahtjevima transparentnosti za državne pomoći i dostupna je na: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

¹⁰³ Riječ je o informacijama propisanim u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014, Prilogu III Uredbe Komisije (EU) br. 702/2014 i Prilogu III Uredbe Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. decembra 2014.

¹⁰⁴ SL L 140, 30.4.2004, str. 1–134.

¹⁰⁵ SL C 119, 22.5.2002, str. 22.

202.

Na osnovu člana 11 stav 4 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", broj 12/18), Ministarstvo finansija i socijalnog staranja donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O NAČINU PODNOŠENJA PRIJAVE I OBRASCU PRIJAVE
ZA DRŽAVNU POMOĆ**

Član 1

U Pravilniku o načinu podnošenja prijave i obrascu prijave za državnu pomoć ("Službeni list CG", br. 42/20, 130/20 i 107/21) u obrascu 1 Prijava za privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja Covid-19 mijenja se i glasi:

**„PRIJAVA
ZA PRIVREMENI OKVIR ZA MJERE DRŽAVNE POMOĆI U SVRHU PODRŠKE PRIVREDI U
AKTUELNOJ PANDEMIJI OBOLJENJA COVID-19***

Dana 19. marta 2020. godine, Komisija je usvojila Privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (Privremeni okvir TF COVID-19).¹ Dana 3. aprila 2020. godine, 8. maja 2020. godine, 29. juna 2020. godine, 13. oktobra 2020. godine, 28. januara 2021. godine i 18. novembra 2021. godine, Komisija je usvojila izmjene i dopune Privremenog okvira.²

Komisija poziva države članice da u svom obavještenju obezbijede:

- 1) opšte informacije iz Odjeljka I i
- 2) dodatne informacije po dolje navedenim tačkama iz Odjeljka II:
  - **tačka 1:** za pomoć shodno odjeljku 3.1. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć u vidu direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni avansi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital;
  - **tačka 2:** za pomoć shodno odjeljku 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć u vidu jemstva za zajmove;

¹ Saopštenje Komisije C(2020) 1863 od 19. marta 2020. godine o Privremenom okviru za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 091I od 20.3.2020, str. 1).

² Saopštenje Komisije C(2020) 2215 od 3. aprila 2020. godine o izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 112 I , 4.4.2020, str. 1-9); Saopštenje Komisije C(2020) 3156 od 8. maja 2020. godine o izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 164, 13.5.2020, str.3-15); Saopštenje Komisije C(2020) 4509 od 29. juna 2020. godine o trećim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 218, 2.7.2020, str.3-8); Saopštenje Komisije C(2020) 7127 od 13. oktobra 2020. godine o četvrtim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 340 I, 13.10.2020, str.1); Saopštenje Komisije C(2021) 564 od 28. januara 2020. godine o petim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 034, 1.2.2021, str.6) i Saopštenje Komisije C(2021) 8442 od 18. novembra 2021. godine o šestim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 473, 24.11.2021, str.1).

- **tačka 3:** za pomoć shodno odjeljku 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć u vidu subvencionisanih kamatnih stopa za zajmove;
- **tačka 4:** za pomoć shodno odjeljku 3.6. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć za istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19;
- **tačka 5:** za pomoć shodno odjeljku 3.7. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć za ulaganje u izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo;
- **tačka 6:** za pomoć shodno odjeljku 3.8. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć za ulaganje u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19;
- **tačka 7:** za pomoć shodno odjeljku 3.9. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć u obliku odlaganja plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje;
- **tačka 8:** za pomoć shodno odjeljku 3.10. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć u obliku subvencija za plate zaposlenih radi izbjegavanja otpuštanja tokom pandemije bolesti COVID-19;
- **tačka 9:** za pomoć shodno odjeljku 3.12. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć u obliku podrške nepokrivenim fiksnim troškovima.

* Ova prijava se podnosi prilikom podnošenja Prijave za državnu pomoć radi podrške privredi u aktualnoj pandemiji oboljenja Covid19.

* Za odjeljke 3.11, 3.13 i 3.14 biće objavljeni posebni obrasci prijave za državnu pomoć.

ODJELJAK I: OPŠTE INFORMACIJE

1. Opis ozbiljnih poremećaja privrede vaše zemlje i zvanično reagovanje vaših organa vlasti

Imajući u vidu da pandemija oboljenja COVID-19 pogađa sve države članice i da mjere i ograničenja koja uvode države članice utiču na preduzeća, Komisija smatra da je državna pomoć opravdana i da se može proglasiti usklađenom s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka b Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije. Informacije koje slijede imaju za cilj razjašnjenje specifične situacije vezane za konkretnu zemlju:

- 1) Podaci o ekonomskom uticaju pandemije oboljenja COVID-19 u vašoj zemlji, naročito u sektorima obuhvaćenim šemom, informacije o nedostatku likvidnosti s kojim se suočavaju preduzeća, ako je dostupno.
- 2) Redosljed (glavnih) događaja u periodu između dešavanja i usvajanja prijavljene mjere, uključujući sve zvanične preporuke ili zabrane koje su donijeli nadležni organi.

2. Opšti opis mjere pomoći

- 1) Nacionalni pravni osnov – molimo dostavite primjerak;
- 2) Davalac i nadležni organ za upravljanje šemom (ako se radi o različitim organima);
- 3) Cilj prijavljene mjere pomoći;
- 4) Budžet;
- 5) Geografski obuhvat;
- 6) Korisnici: procijenjeni broj / predmetni sektori / veličina predmetnih kompanija, ako je to relevantno / isključenost iz obuhvata mjera;
- 7) Trajanje:
  - Datum stupanja šeme na snagu;

- Potvrda usaglašenosti s članom 108 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije³;
- Vremenski period tokom kojeg korisnici mogu podnijeti zahtjev za pomoć;
- Krajnji datum do kojeg će se individualna pomoć dodjeljivati u okviru prijavljene mjere.

3. Opšte potvrde i obaveze

- 1) Potvrdite da pomoć koja se dodjeljuje shodno odjeljcima 3.1. do 3.8. i odjeljku 3.12. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 nije dostupna srednjim⁴ i velikim preduzećima koja su već bila u poteškoćama (u značenju Uredbe o opštem grupnom izuzeću⁵, Uredbe o grupnom izuzeću u poljoprivredi⁶ ili Uredbe o grupnom izuzeću u ribarstvu⁷) na dan 31. decembar 2019. godine.
- 2) Potvrdite da, ako je pomoć dodjeljena u skladu sa odjeljcima 3.1. do 3.8. i odeljkom 3.12 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 mikro i malim preduzećima⁸ koja su već bila u teškoćama 31. decembra 2019. godine, ova preduzeća, u trenutku dodjele pomoći, nisu predmet kolektivnog stečajnog postupka prema nacionalnom zakonu i da nisu primili pomoć za spašavanje ili pomoć za restrukturiranje. Ako su ova preduzeća primila pomoć za spašavanje, potvrdite da će u trenutku dodjele pomoći ta preduzeća vratiti kredit ili ukinuti garanciju. Ako su ova preduzeća primila pomoć za restrukturiranje, potvrdite da, u trenutku dodjele pomoći, ova preduzeća više neće biti predmet plana restrukturiranja.
- 3) Potvrdite da su kreditne i finansijske institucije isključene iz opsega prijavljene mjere pomoći i da ne mogu imati koristi od pomoći, osim kada kreditna institucija usmjerava pomoć u obliku zajmova i garancija prema odjeljcima 3.1. do 3.3. i odeljku 3.12. u skladu sa zaštitnim mjerama odeljka 3.4. i kada je pomoć dodijeljena u skladu sa odjeljkom 3.10. pod uslovom da šema nije usmjerena isključivo na zaposlene iz finansijskog sektora.
- 4) Potvrdite da pomoć nije uslovljena preseljenjem proizvodne ili druge aktivnosti korisnika iz druge zemlje u okviru EEP na teritoriju države članice koja daje pomoć. Ovo je bez obzira na broj gubitaka posla koji je stvarno nastao u početnom osnivanju korisnika u EEP.
- 5) Potvrdite da li je moguća kumulacija pomoći koja se dodjeljuje shodno izmijenjenom Privremenom okviru COVID-19 sa de minimis pomoći⁹ i/ili sa pomoći koja se dodjeljuje shodno Uredbi o opštem grupnom izuzeću¹⁰ u tom slučaju, potvrdite da će se poštovati odredbe relevantnih regulativa;
- 6) Potvrdite da li je moguća međusobna kumulacija pomoći koje se dodjeljuju shodno različitim odjeljcima izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, pod uslovom da se poštuju relevantne odredbe izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 7) Potvrdite da su MSP definisana u skladu sa Prilogom I Uredbe o opštem grupnom izuzeću;
- 8) Obavežite se na poštovanje svih odredbi vezanih za praćenje i izvještavanje iz odjeljka 4 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19:

³ Nema dodjeljivanja ili isplate pomoći prije obavještenja i odobrenja od strane Komisije.

⁴ Prema definiciji iz Priloga I Uredbe o opštem grupnom izuzeću.

⁵ Prema definiciji iz člana 2 stav 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenih s unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora. (SL L 187 od 26.6.2014, str. 1)

⁶ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

⁷ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

⁸ Prema definiciji iz Priloga I Uredbe o opštem grupnom izuzeću.

⁹ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju EU na de minimis pomoć (SL L 352, 24.12.2013, str. 1) i Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. aprila 2012. godine o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju EU na de minimis pomoć koja se dodjeljuje preduzećima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa (SL L 114 od 26.4.2012, str. 8)

¹⁰ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenih s unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora.

- Obaveza objavljivanja relevantnih informacija o svakoj pojedinačnoj pomoći iznad 100.000 EUR dodijeljenoj u okviru mjere na sveobuhvatnoj internet stranici državne pomoći ili IT alatu Komisije u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele¹¹;
  - Vođenje detaljne evidencije u vezi sa dodjelom pomoći deset godina od dodjele pomoći i obaveza da se dostavi Komisiji na zahtjev. Takva evidencija mora da sadrži sve informacije neophodne da se utvrdi da su ispoštovani neophodni uslovi navedeni u Privremenom okviru TF COVID-19;
  - Podnošenje godišnjeg izveštaja u skladu sa zahtjevima Uredbe Komisije (EC) No 794/2004.¹²
- 9) Potvrdite da obavještenje ne sadrži povjerljive informacije. U suprotnom, naznačite informacije iz obavještenja koja sadrže povjerljive informacije;
- 10) Ako šemu sufinansira Evropski fond za regionalni razvoj (ERDF), Evropski socijalni fond (ESF), Kohezioni fond (CF), Fond solidarnosti Evropske Unije (EUSF) ili Investiciona inicijativa kao odgovor na koronavirus (CRII), potvrdite da će se poštovati pravila koja se primjenjuju u okviru ovih fondova.

ODJELJAK II: DODATNE INFORMACIJE

TAČKA 1: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.1. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA TF COVID-19 – POMOĆ U VIDU DIREKTNIH BESPOVRATNIH SREDSTAVA, PORESKIH OLAKŠICA I POVOLJNIJIH USLOVA PLAĆANJA ILI U DRUGIM OBLICIMA, KAO ŠTO SU POVRATNI AVANSI, JEMSTVA, ZAJMOVI I VLASNIČKI KAPITAL

- 1) Potvrdite da se poštuju maksimalni ukupni iznosi pomoći po preduzeću¹³ (bruto, odnosno prije odbijanja poreza ili drugih naknada);
- 2) Opišite vid pomoći (npr. direktna bespovratna sredstva, poreske olakšice, povraćaj avansa, garancije, zajmovi, učešća);
- 3) Potvrdite da se pomoć dodjeljuje zaključno sa 30. 06. 2022. godine; Za pomoć u vidu poreskih olakšica potvrditi da poreska obaveza u odnosu na koju se ta prednost daje mora nastati najkasnije do 30.06.2022. godine.
- 4) Potvrdite da ukupna nominalna vrijednost pomoći ostaje ispod maksimalnog ukupnog limita po privrednom društvu i kada su u pitanju vidovi pomoći koji nijesu direktna bespovratna sredstva, olakšice kod poreza i plaćanja;
- 5) Potvrdite da se, u slučaju kada korisnik dobija više direktnih bespovratnih sredstava ili pomoći u različitim formama u okviru prijavljene šeme pomoći shodno odjeljku 3.1. ili u okviru druge postojeće šeme koju je Komisija odobrila shodno odjeljku 3.1, poštuje maksimalni ukupni limit po privrednom društvu shodno odredbama tačke 22 (a) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.¹⁴
- 6) Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.

¹¹ Pozivajući se na informacije potrebne u Prilogu III Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. Za povratne avanse, garancije, zajmove, subordinirani dug i druge oblike pomoći, nominalna vrijednost osnovnog instrumenta unosi se po korisniku. Za poreske i platne olakšice, iznos individualne pomoći može biti naznačen u rasponima.

¹² Uredba Komisije (EC) br. 794/2004 od 21. aprila 2004. o primjeni Uredbe Savjeta (EC) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu člana 93 Ugovora o EZ, (SL L 140, 30.4.2004, str. 1–134).

¹³ Vidi stav 22 (a) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.

¹⁴ Pomoć dodijeljena u okviru mjere ili pomoći u okviru drugih mjera koje je odobrila Komisija u skladu sa odjeljkom 3.1. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, a koja je nadoknađena prije nego što je nova pomoć dodijeljena, neće se uzeti u obzir pri utvrđivanju da li je relevantna gornja granica premašena.

- 7) Ako se pomoć usmjerava posredstvom kreditnih institucija ili drugih finansijskih institucija (odjeljak 3.4. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19), opišite način na koji će se obezbijediti prenošenje krajnjim korisnicima od strane finansijskih posrednika (naročito kod šema u kojima se garancije koriste za postojeće zajmove, opišite detaljnije zaštitne mehanizme koji su uspostavljeni kako bi se osiguralo da se usklađivanje kamatnih stopa u potpunosti prenese).
- 8) Ako je pomoć dodijeljena u obliku garancija, potvrditi da je mobilizacija garancija ugovorno povezana sa specifičnim uslovima, koji moraju biti dogovoreni između strana kada se garancija prvobitno daje;
- 9) Ako mjera predviđa konverziju pomoći iz jednog oblika u drugi, opišite odgovarajuće oblike pomoći, odjeljke izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 prema kojima su mjere koje treba da se konvertuju odobrene, uslove i vrijeme takve konverzije i potvrdite da su ispunjeni uslovi iz odeljka 3.1;
- 10) Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.¹⁵¹⁶¹⁷

TAČKA 2: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.2. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA TF COVID-19 – POMOĆ U VIDU JEMSTVA ZA ZAJMOVE

Za garancije za zajmove prema tački 25 izmijenjenog privremenog okvira TF COVID-19:

- 1) Potvrdite da se garancije izdaju u skladu sa svim uslovima propisanim u odjeljku 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 2) Opišite sljedeće:
  - Vrste kvalifikovanih instrumenata (npr. zajmovi za investicioni i/ili radni kapital);
  - Dospijeće kvalifikovanih instrumenata;
  - Maksimalni iznos glavnice zajma shodno definiciji iz tačke 25(d) i/ili 25(e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19¹⁸ (uključujući odgovarajuće opravdanje u slučaju tačke 25(d)(iii) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 i odgovarajuće opravdanje i demonstraciju proporcionalnosti pomoći u slučaju tačke 25(e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19)¹⁹;
  - Maksimalni iznos garancije (kao % glavnice zajma);
  - Trajanje garancije;
  - Pripisivanje gubitaka shodno garanciji;
  - Opišite nivo premija garancije i metod obračuna (gdje se trajanje garancije, premije garancije i pokriće garancije moduliraju za svaku osnovnu pojedinačnu glavnice kredita, navedite neophodna opravdanja i modulaciju u skladu sa tačkom 25(b) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19);
  - Navedite da li garancija pokriva puno dospijeće predmetnog instrumenta.

¹⁵ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.

¹⁶ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.

¹⁷ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.

¹⁸ Da bi se omogućila implementacija zahtjeva iz stava 25 (d) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, države članice mogu koristiti Tabelu 1 prilikom dodjeljivanja pomoći u okviru šeme.

¹⁹ Pomoć dodijeljena u okviru mjere ili pomoć u okviru drugih mjera koje je odobrila Komisija u skladu sa odjeljkom 3.2 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, a koja je nadoknađena prije nego što je nova pomoć dodijeljena, neće se uzeti u obzir pri utvrđivanju da li je relevantna gornja granica premašena.

- 3) Potvrdite da se garancije dodjeljuju zaključno sa 30. 06. 2022. godine;
- 4) Potvrdite da je mobilisanje garancija ugovorno vezano za posebne uslove koji se moraju dogovoriti između strana prilikom inicijalnog dodjeljivanja garancije;
- 5) Ako se pomoć usmjerava posredstvom kreditnih ustanova ili drugih finansijskih institucija (odjeljak 3.4. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19), opišite način na koji će se obezbijediti prenošenje krajnjim korisnicima od strane finansijskih posrednika (naročito kod šema u kojima se garancije koriste za postojeće zajmove, opišite detaljnije zaštitne mehanizme koji su uvedeni da se obezbijedi puno prenošenje prilagođavanja kamatne stope);
- 6) Potvrdite da neće biti kumulacije pomoći dodijeljene shodno odjeljku 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 s pomoći dodijeljenom za istu glavnica zajma u okviru odjeljka 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, i obrnuto;
- 7) Potvrdite da neće biti kumulacije pomoći dodijeljene shodno odjeljku 3.2. i 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 za različite zajmove ako ukupan iznos zajmova po privrednom društvu premašuje gornje granice propisane u tačkama 25(d) i 27(d) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 8) Potvrdite da je, iako isti korisnik može paralelno koristiti više mjera odobrenih od strane Komisije shodno odjeljku 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, za takve mjere obezbijedeno poštovanje maksimalnih gornjih granica za zajmove kako je propisano u tačkama 25 (d) i 25 (e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 po korisniku;
- 9) Opišite bilo kakve dodatne uslove koji su propisani u okviru šeme pomoći.

Za garancije na novoizdate subordinirane dužničke instrumente prema tački 25a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19

- 1) Opišite tip garantovanog subordiniranog dužničkog instrumenta pozivajući se na specifične karakteristike instrumenta, uključujući njegovu prirodu, rok dospeljeća i rang (u poređenju sa starijim kreditorima i eventualno drugim podređenim dužničkim instrumentima);
- 2) Potvrdite da je maksimalni iznos garantovanog subordiniranog dužničkog instrumenta (uključujući kapitalizovane kamate) ograničen na gornje granice u tački 25a (i) i (ii) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 3) Opišite sljedeće:
  - Maksimalni iznos garancije (kao % glavnice zajma);
  - Trajanje garancije;
  - Potvrdite da kreditna institucija i država snose gubitke proporcionalno i pod istim uslovima;
  - Opišite nivo premija garancije i metod obračuna (gdje se trajanje garancije, premije garancije i pokriće garancije moduliraju za svaku osnovnu pojedinačnu glavnica kredita, navedite neophodna opravdanja i modulaciju u skladu sa tačkom 25(b) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19);
  - Navedite da li garancija pokriva puno dospeljeće predmetnog instrumenta.
- 4) Potvrdite da se garancije dodjeljuju zaključno sa 30. 06. 2022. godine;
- 5) Potvrdite da se garancije odnose na instrumente ulaganja i/ili obrtnog kapitala;
- 6) Potvrdite da je mobilisanje garancija ugovorno vezano za posebne uslove koji se moraju dogovoriti između strana prilikom inicijalnog dodjeljivanja garancije;

- 7) Ako se pomoć usmjerava posredstvom kreditnih ustanova ili drugih finansijskih institucija (odjeljak 3.4. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19), opišite način na koji će se obezbijediti prenošenje krajnjim korisnicima od strane finansijskih posrednika.
- 8) Potvrdite da neće biti kumulacije pomoći dodijeljene shodno odjeljku 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 s pomoći dodijeljenom za istu glavnica zajma u okviru odjeljka 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, i obrnuto;
- 9) Potvrdite da se pomoć dodeljena u skladu sa odeljkom 3.2 i odeljkom 3.3 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 za različite zajmove/instrumente neće kumulirati, ako ukupan iznos zajmova/instrumenata po privrednom društvu premašuje gornje granice navedene u tačkama 25 (d) i 27 (d)) i, u slučaju subordiniranih dužničkih instrumenata, tačke 25a i 27a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.
- 10) Potvrdite da je, iako isti korisnik može paralelno koristiti više mjera odobrenih od strane Komisije shodno odjeljku 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, za takve mjere obezbijeđeno poštovanje maksimalnih gornjih granica za zajmove kako je propisano u tačkama 25 (d) i 25 (e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 po korisniku, i u slučaju subordiniranih dužničkih instrumenata, tačka 25a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.
- 11) Opišite bilo kakve dodatne uslove koji su propisani u okviru šeme pomoći.

TAČKA 3: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.3. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA TF COVID-19 – POMOĆ U VIDU SUBVENCIONISANIH KAMATNIH STOPA ZA ZAJMOVE

Za subvencionisane zajmove prema tački 27 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19

- 1) Opišite i potvrdite da su ispoštovani uslovi iz odjeljka 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19:
  - Vrste kvalifikovanih instrumenata (npr. zajmovi za investicioni i/ili obrtni kapital);
  - Dospijeće kvalifikovanih instrumenata;
  - Maksimalni iznos glavnice zajma shodno definiciji iz tačke 27(d) i/ili 27(e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19²⁰ (uključujući odgovarajuće obrazloženje u slučaju tačke 27(d) (iii) i odgovarajuće opravdanje i demonstraciju proporcionalnosti pomoći u slučaju tačke 27 (e))²¹;
  - Nivo kamatnih stopa (osnovna stopa i margina kreditnog rizika) i metod obračuna (gdje se moduliraju ročnost kredita i nivo marže kreditnog rizika, obezbijediti neophodna opravdanja i modulaciju u skladu sa tačkom 27(b) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19);
  - Ako se pomoć usmjerava posredstvom kreditnih ustanova ili drugih finansijskih institucija (odjeljak 3.4. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19), opišite način na koji će se obezbijediti prenošenje krajnjim korisnicima od strane finansijskih posrednika.
- 2) Potvrdite da se ugovori o zajmu potpisuju zaključno sa 30.06.2022. godine;

²⁰ Da bi se omogućila implementacija zahtjeva iz stava 27 (d) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, države članice mogu koristiti Tabelu 1 prilikom dodjeljivanja pomoći u okviru šeme.

²¹ Pomoć dodeljena u okviru mjere ili pomoć u okviru drugih mjera koje je odobrila Komisija u skladu sa odjeljkom 3.3 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, a koja je nadoknađena pre nego što je nova pomoć dodijeljena, neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju da li je relevantna gornja granica prekoračena.

- 3) Potvrdite da neće biti kumulacije pomoći dodijeljene shodno odjeljku 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 s pomoći dodijeljenom za istu glavicu zajma u okviru odjeljka 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, i obrnuto;
- 4) Potvrdite da neće biti kumulacije pomoći dodijeljene shodno odjeljku 3.2 i 3.3 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 za različite zajmove ako ukupan iznos zajmova po privrednom društvu premašuje gornje granice propisane u tačkama 25(d) i 27(d) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 5) Potvrdite da je, iako isti korisnik može paralelno koristiti više mjera odobrenih od strane Komisije shodno odjeljcima 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, za takve mjere obezbijedeno poštovanje maksimalnih gornjih granica za zajmove kako je propisano u tačkama 27(d) i 27(e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 po korisniku;
- 6) Opišite bilo kakve dodatne uslove koji su propisani u okviru šeme pomoći.

Za subordinirani dug prema tački 27a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19:

- 7) Opišite vrstu instrumenta subordiniranog duga pozivajući se na specifične karakteristike instrumenta:
  - rang (u poređenju sa starijim povjeriocima i eventualno drugim subordiniranim dužničkim instrumentima);
  - ročnost (ako je kredit duži od šest godina, obezbijediti neophodna opravdanja i modulaciju naknade u skladu sa tačkom 27b izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19);
  - visina kamatnih stopa (osnovna stopa i marža kreditnog rizika) i način obračuna; takođe, opišite da li je isplata kupona obavezna ili ne, a ako nije da li će biti kapitalizovana;
- 8) Potvrdite da je maksimalni iznos dužničkog instrumenta (uključujući kapitalizovanu kamatu) ograničen na gornje granice propisane u tački 27a (i) i (ii) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 9) Potvrdite da se ugovori o subordiniranom dugu potpisuju zaključno sa 30.06.2022. godine;
- 10) Potvrdite da će se subordinirani dug odnositi na potrebe ulaganja i/ili obrtnog kapitala;
- 11) Potvrdite da neće biti kumulacije pomoći dodijeljene shodno odjeljku 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 s pomoći dodijeljenom za istu glavicu zajma u okviru odjeljka 3.2. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, i obrnuto;
- 12) Potvrdite da se pomoć dodeljena u skladu sa odeljkom 3.2 i odeljkom 3.3 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 za različite zajmove/instrumente neće kumulirati, ako ukupan iznos zajmova/instrumenata po privrednom društvu premašuje gornje granice navedene u tačkama 25 (d) i 27 (d)) i, u slučaju subordiniranih dužničkih instrumenata, tačke 25a i 27a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 13) Potvrdite da je, iako isti korisnik može paralelno koristiti više mjera odobrenih od strane Komisije shodno odjeljku 3.3. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, za takve mjere obezbijedeno poštovanje maksimalnih gornjih granica za zajmove kako je propisano u tačkama 27 (d) i 27 (e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 po korisniku, i u slučaju subordiniranih dužničkih instrumenata, tačka 27a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.
- 14) Opišite bilo kakve dodatne uslove koji su propisani u okviru šeme pomoći.

**TAČKA 4: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.6. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA
TF COVID-19 – POMOĆ ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ U PODRUČJU BOLESTI COVID-19**

- 1) Istraživanja relevantna za COVID-19 i druga antiviralna istraživanja uključuju istraživanja vezana za vakcine, medicinske proizvode i tretmane, medicinske uređaje i bolničku i medicinsku opremu, dezinfekciona sredstva i zaštitnu odjeću i opremu, kao i istraživanja relevantnih procesnih inovacija za efikasnu proizvodnju traženih proizvoda. Navedite i opišite istraživačke i razvojne projekte kojima se sprovode istraživanja relevantna za COVID-19 i druga antiviralna istraživanja koja su kvalifikovana za pomoć;
- 2) Potvrdite da li su za pomoć kvalifikovani projekti kojima je dodijeljena oznaka za kvalitet Pečat izvrsnosti (Seal of Excellence) za COVID-19 u okviru instrumenta za MSP programa Horizont 2020;
- 3) Identifikujte vid pomoći koja se koristi (direktna bespovratna sredstva, povratni avansi, poreske olakšice);
- 4) Potvrdite da se pomoć dodjeljuje zaključno sa 30. 06. 2022. godine;
- 5) Potvrdite da se pomoć ne dodjeljuje privrednim društvima koja vrše ugovorena istraživanja u ime drugih privrednih društava;
- 6) Navedite da li su projekti koji su započeli prije 1. februara 2020. godine kvalifikovani za pomoć. U toj situaciji, potvrdite da su takvi projekti kvalifikovani samo ako je pomoć neophodna da se ubrza njihova realizacija, ili proširi njihov djelokrug. Potvrdite da su za pomoć kvalifikovani samo dodatni troškovi koji se odnose na ubrzanje realizacije ili proširenje djelokruga.
- 7) Potvrdite da su za pomoć kvalifikovani samo troškovi koji su direktno vezani i neophodni za projekat razvoja i istraživanja tokom njegovog trajanja i naknadnu zaštitu prava intelektualne svojine, klinička ispitivanja i regulatorne procedure;
- 8) Navedite i opišite dozvoljene troškove²²;

Troškovi osoblja	
Troškovi instrumenata i opreme, uključujući troškove za digitalnu i računarsku opremu	
Troškovi objekata i zemljišta tokom trajanja projekta	
Troškovi ugovorenih istraživanja i drugih relevantnih istraživačkih usluga, uključujući troškove digitalnih i računarskih usluga	
Znanje i patenti kupljeni ili licencirani od vanjskih izvora u transakcijama pod tržišnim uslovima između ravnopravnih strana	
Drugi operativni izdaci, npr. materijali	
Dodatni režijski (opšti) troškovi nastali direktno kao rezultat projekta istraživanja i razvoja	
Troškovi pribavljanja, validacije i zaštite patenata i druge nematerijalne imovine	

²² Shodno tački 35 (c) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, prihvatljivi troškovi mogu se odnositi na troškove osoblja, troškove za digitalnu i računarsku opremu, za dijagnostičke alate, za alate za prikupljanje i obradu podataka, za usluge istraživanja i razvoja, za pretklinička i klinička ispitivanja (faze ispitivanja I-IV), za pribavljanje, validaciju i zaštitu patenata i druge nematerijalne imovine, za pribavljanje procjena usklađenosti i/ili dozvola neophodnih za oglašavanje novih i unaprijeđenih vakcina i medicinskih proizvoda, medicinskih uređaja, bolničke i medicinske opreme, dezinfekcionih sredstava i lične zaštitne opreme.

Troškovi nastali po osnovu pribavljanja procjena usklađenosti i/ili dozvola neophodnih za oglašavanje novih i unaprijeđenih vakcina i medicinskih proizvoda, medicinskih uređaja, bolničke i medicinske opreme, dezinfekcionih sredstava i lične zaštitne opreme	
Troškovi pretkliničkih i kliničkih ispitivanja (faze testiranja I-IV)	

- 9) Potvrdite da su troškovi koji se odnose na fazu IV ispitivanja dozvoljeni pod uslovom da omogućavaju dalji naučni ili tehnološki napredak;
- 10) Potvrdite da su sredstva (instrumenti, oprema itd.) koja se ne koriste tokom cjelokupnog trajanja razvojno-istraživačkog projekta i/ili se koriste i u druge svrhe osim za razvojno-istraživački projekat obuhvaćen prijavljenom mjerom – uzeta u obzir samo po srazmjernoj osnovi (amortizacija tokom perioda trajanja razvojno-istraživačkog projekta ili srazmjerna stopa u odnosu na kapacitet korišćen za razvojno-istraživački projekat);
- 11) Navedite koja će kategorija istraživanja²³ biti kvalifikovana za pomoć i potvrdite da će se poštovati intenzitet pomoći iz tačke 35(d) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 (odnosno maksimalno 100% za fundamentalna istraživanja i maksimalno 80% za eksperimentalni razvoj i industrijska istraživanja);
- 12) Potvrdite da će se, ako se podržani projekti sastoje od različitih radnih paketa koji potpadaju pod fundamentalna istraživanja i industrijska istraživanja/eksperimentalni razvoj, primjenjivati intenzitet pomoći za industrijska istraživanja i eksperimentalni razvoj, ako većina nastalih troškova ne proističe iz radnih paketa koji potpadaju pod kategoriju fundamentalnih istraživanja;
- 13) Potvrdite da li će se primjenjivati bonus od 15pp ako istraživački projekat podržava više od jedne države članice, ili se realizuje u prekograničnoj saradnji s istraživačkim organizacijama ili drugim preduzećima. Ako istraživački projekat podržava više od jedne države članice, navedite koja druga država članica (ili države članice) podržava/ju istraživački projekat (uključujući SA broj ako već postoji registracija);
- 14) Potvrdite da se korisnik pomoći obavezuje da će trećim stranama u Evropskom Ekonomskom prostoru (EEA) dodijeliti neisključive licence pod nediskriminatornim tržišnim uslovima;
- 15) Potvrdite da je moguća kumulacija pomoći s drugim pomoćima za iste dozvoljene troškove pod uslovom da kombinovana pomoć ne premašuje gornje granice definisane u tački 35(d) i 35(e) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.

TAČKA 5: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.7. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA TF COVID-19 – POMOĆ ZA ULAGANJE U IZGRADNJU ILI NADOGRAĐNJU INFRASTRUKTURA ZA ISPITIVANJE I ZA UNAPREĐENJE PROCESA SA LABORATORIJSKOG NA PROZVODNI NIVO

- 1) Pomoć se može dodijeliti za izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za testiranje i unapređenje koje su neophodne za razvoj, testiranje i unapređenje, do prve industrijske primjene prije masovne proizvodnje, proizvoda relevantnih za COVID-19, kao što su

²³ Prema definiciji iz tačaka (84), (85) i (86) člana 2 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenih s unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107 i 108 Ugovora, Sl. list L 187 od 26.6.2014, str. 1.

medicinski proizvodi (uključujući vakcine) i tretmani, njihovi međuproizvodi, aktivni farmaceutski sastojci i sirovine; medicinski uređaji, bolnička i medicinska oprema (uključujući respiratore i zaštitnu odjeću i opremu kao i dijagnostičke alate) i neophodne sirovine; dezinfekciona sredstva i njihove međuproizvode i sirove hemijske supstance neophodne za njihovu proizvodnju; kao i alati za prikupljanje/obradu podataka; Opišite kvalifikovane projekte i proizvode relevantne za COVID-19 koji će biti obuhvaćeni prijavljenom mjerom;

- 2) Naznačite da li kvalifikovanom infrastrukturom upravlja korisnik pomoći, ili to čini zaseban operator;
- 3) Opišite vid pomoći (npr. direktna bespovratna sredstva, povratni avansi, poreske olakšice, garancije za pokriće gubitaka);
- 4) Potvrdite da se pomoć dodjeljuje zaključno sa 30. 06. 2022. godine;
- 5) Pojasnite da li se eventualne garancije za pokriće gubitaka uključene u prijavljenu mjeru dodjeljuju uz direktna bespovratna sredstva, poreske olakšice ili povratne avanse, ili je riječ o zasebnoj samostalnoj mjeri pomoći;
- 6) Potvrdite, gdje je to relevantno, da se svaka eventualna garancija za pokriće gubitaka izdaje u roku od mjesec dana nakon što ju je privredno društvo zatražilo;
- 7) Potvrdite, gdje je to relevantno, da se iznos gubitaka za nadoknađivanje utvrđuje pet godina nakon završetka investicije; Potvrdite da se iznos za nadoknađivanje obračunava kao razlika između zbira investicionih troškova, razumnog profita od 10% po godini u odnosu na investicione troškove tokom pet godina, i operativnih troškova s jedne strane, i zbira primljenih direktnih bespovratnih sredstava, prihoda tokom perioda od pet godina, i krajnje vrijednosti projekta;
- 8) Navedite da li se projekti koji su započeli prije 1. februara 2020. godine kvalifikuju za pomoć. U toj situaciji, potvrdite da se takvi projekti kvalifikuju samo ako je pomoć neophodna da se ubrza njihova realizacija, ili proširi njihov djelokrug. Potvrdite da su za pomoć kvalifikovani samo dodatni troškovi koji se odnose na ubrzanje ili prošireni djelokrug;
- 9) Potvrdite da će se od korisnika tražiti da kompletira investiciju u roku od 6 mjeseci nakon datuma dodjeljivanja pomoći;
- 10) Kada je u pitanju pomoć koja se dodjeljuje u vidu direktnih bespovratnih sredstava ili poreskih olakšica, potvrdite da će se, u slučaju da se ne ispoštuje navedeni rok od 6 mjeseci, refundirati po 25% iznosa pomoći za svaki mjesec kašnjenja, osim u slučaju da je kašnjenje rezultat faktora izvan kontrole korisnika pomoći;
- 11) Kada je u pitanju pomoć koja se dodjeljuje u vidu povratnih avansa, potvrdite da se povratni avans transformiše u bespovratna sredstva ako se navedeni rok od 6 mjeseci ispoštuje; u suprotnom, povratni avans se refundira u jednakim godišnjim ratama u roku od pet godina nakon datuma dodjeljivanja pomoći;
- 12) Potvrdite da su dozvoljeni troškovi investicioni troškovi (npr. zemljište, objekti, i postrojenje/oprema, nematerijalna sredstva) neophodni za izgradnju, ili nadogradnju, infrastruktura za testiranje i unapređenje. Navedite sve dozvoljene troškove koji su obuhvaćeni prijavljenom mjerom;
- 13) Potvrdite da se sredstva (oprema, objekti, zemljište itd.) koja se ne koriste tokom cjelokupnog životnog vijeka infrastrukture uzimaju u obzir samo po srazmjernoj osnovi (tj. amortizacijom tokom životnog vijeka, ako je to primjenjivo, ili po srazmjernoj stopi u odnosu na kapacitet korišćen za infrastrukturu);
- 14) Potvrdite da maksimalni intenzitet pomoći ne prelazi 75% dozvoljenih troškova;

- 15) Potvrdite, gdje je to relevantno, da se bonus od 15pp može dodijeliti pod uslovima iz tačke 37(f) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 (odnosno ako podrška dolazi od više od jedne države članice ili ako se investicija zaključi u roku od dva mjeseca od datuma dodjeljivanja pomoći ili datuma primjene poreske olakšice); Ako više od jedne države članice podržava projekat, navedite o kojoj se drugoj državi članici (ili državama članicama) radi (uključujući SA broj ako već postoji registracija);
- 16) Potvrdite da se pomoć neće kombinovati s drugim investicionim pomoćima za iste dozvoljene troškove;
- 17) Potvrdite da kvalifikovane infrastrukture nijesu dominantno posvećene jednom privrednom društvu, već predstavljaju pružaoce usluga koji su otvoreni za i opslužuju različite korisnike na osnovu transparentnih i nediskriminatornih uslova;
- 18) Potvrdite da će se bilo kakav izuzetni preferencijalni pristup pod povoljnijim uslovima dodijeliti samo onim privrednim društvima koja su finansirala najmanje 10% investicionih troškova infrastrukture.
- 19) Potvrdite da će cijena naplaćena za usluge koje obezbeđuje infrastruktura za testiranje i nadogradnju odgovarati tržišnoj ceni.

**TAČKA 6: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.8. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA
TF COVID-19 – POMOĆ ZA ULAGANJE U PROIZVODNJU PROIZVODA BITNIH ZA SUZBIJANJE
ŠIRENJA BOLESTI COVID-19**

- 1) Pomoć se može dodijeliti za proizvodnju proizvoda relevantnih za COVID-19, kao što su medicinski proizvodi (uključujući vakcine) i tretmani, njihovi međuproizvodi, aktivni farmaceutski sastojci i sirovine; medicinski uređaji, bolnička i medicinska oprema (uključujući respiratore i zaštitnu odjeću i opremu kao i dijagnostičke alate) i neophodne sirovine; dezinfekciona sredstva i njihove međuproizvode i sirove hemijske supstance neophodne za njihovu proizvodnju; alati za prikupljanje/obradu podataka; Opišite kvalifikovane projekte i proizvode relevantne za COVID-19 koji će biti obuhvaćeni prijavljenom mjerom;
- 2) Opišite vid pomoći (npr. direktna bespovratna sredstva, povratni avansi, poreske olakšice, garancije za pokriće gubitaka);
- 3) Potvrdite da se pomoć dodjeljuje zaključno sa 30. 06. 2022. godine;
- 4) Pojasnite da li se eventualne garancije za pokriće gubitaka uključene u prijavljenu mjeru dodjeljuju uz direktna bespovratna sredstva, poreske olakšice ili povratne avanse, ili je riječ o zasebnoj samostalnoj mjeri pomoći;
- 5) Potvrdite, gdje je to relevantno, da se svaka eventualna garancija za pokriće gubitaka izdaje u roku od mjesec dana nakon što ju je privredno društvo zatražilo;
- 6) Potvrdite, gdje je to relevantno, da se iznos gubitaka za nadoknađivanje utvrđuje pet godina nakon završetka investicije; Potvrdite da se iznos za nadoknađivanje obračunava kao razlika između zbira investicionih troškova, razumnog profita od 10% po godini u odnosu na investicione troškove tokom pet godina, i operativnih troškova s jedne strane, i zbira primljenih direktnih bespovratnih sredstava, prihoda tokom perioda od pet godina, i krajnje vrijednosti projekta;
- 7) Navedite da li se projekti koji su započeli prije 1. februara 2020. godine kvalifikuju za pomoć. U toj situaciji, potvrdite da se takvi projekti kvalifikuju samo ako je pomoć neophodna da se ubrza njihova realizacija, ili proširi njihov djelokrug. Potvrdite da su za

pomoć kvalifikovani samo dodatni troškovi koji se odnose na ubrzanje ili prošireni djelokrug;

- 8) Potvrdite da će se od korisnika tražiti da kompletira investiciju u roku od 6 mjeseci nakon datuma dodjeljivanja pomoći;
- 9) Kada je u pitanju pomoć koja se dodjeljuje u vidu direktnih bespovratnih sredstava ili poreskih olakšica, potvrdite da će se, u slučaju da se ne ispoštuje navedeni rok od 6 mjeseci, refundirati po 25% iznosa pomoći za svaki mjesec kašnjenja, osim u slučaju da je kašnjenje rezultat faktora izvan kontrole korisnika pomoći;
- 10) Kada je u pitanju pomoć koja se dodjeljuje u vidu povratnih avansa, potvrdite da se povratni avans transformiše u bespovratna sredstva ako se navedeni rok od 6 mjeseci ispoštuje; u suprotnom, povratni avans se refundira u jednakim godišnjim ratama u roku od pet godina nakon datuma dodjeljivanja pomoći;
- 11) Potvrdite da su prihvatljivi troškovi investicioni troškovi (zemljište, objekti, i postrojenje/oprema, nematerijalna sredstva) neophodni za kreiranje proizvodnih kapaciteta za proizvodnju proizvoda relevantnih za COVID-19 i troškovi ispitivanja za nove proizvodne kapacitete. Navedite prihvatljive troškove koji su obuhvaćeni prijavljenom mjerom;
- 12) Potvrdite da maksimalni intenzitet pomoći ne prelazi 80% prihvatljivih troškova;
- 13) Potvrdite, gdje je to relevantno, da se bonus od 15pp može dodijeliti pod uslovima iz tačke 39(f) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 (odnosno ako podrška dolazi od više od jedne države članice ili ako se investicija zaključi u roku od dva mjeseca od datuma dodjeljivanja pomoći ili datuma primjene poreske olakšice); Ako više od jedne države članice podržava projekat, navedite o kojoj se drugoj državi članici (ili državama članicama) radi (uključujući SA broj ako već postoji registracija);
- 14) Potvrdite da se pomoć neće kombinovati s drugim investicionim pomoćima za iste prihvatljive troškove.

**TAČKA 7: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.9. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA
TF COVID-19 – POMOĆ U OBLIKU ODLAGANJA PLAĆANJA POREZA I/ILI DOPRINOSA
ZA SOCIJALNO OSIGURANJE**

- 1) Potvrdite da se pomoć može dodijeliti samo na osnovu šeme pomoći;
- 2) Navedite informacije o porezima ili doprinosima za socijalno osiguranje čije se plaćanje odlaže:
  - pravni osnov;
  - organ nadležan za naplatu;
  - obuhvat poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje, naročito relevantni poreski obveznici, elementi obračuna kao što su osnovica, stope, i drugi parametri, interval plaćanja.
- 3) Navedite da li se sredstva prikupljena po osnovu poreza/doprinosa slivaju u opšti budžet organa nadležnog za naplatu ili se opredjeljuju za neku konkretnu svrhu;
- 4) Opišite plaćanja na koja se odlaganje odnosi, navodeći da li mjera obuhvata sva nadolazeća plaćanja tog poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje ili se odnosi samo na plaćanja koja su (ili će biti) dospjela u konkretnom vremenskom okviru;
- 5) U slučaju drugih mjera koje prevazilaze puko odlaganje, objasnite na što se tačno mjere odnose (npr. lakši pristup planovima plaćanja poreskog duga, odobravanje perioda

- oslobođenih od kamate, suspenzija naplate poreskog duga, ubrzana refundacija poreza itd.);
- 6) Ako se odlaganje ne primjenjuje na sva privredna društva koja podliježu predmetnom porezu/doprinosu za socijalno osiguranje, objasnite na koju će potkategoriju privrednih društava odlaganje biti ograničeno: npr. na koje sektore, regione, vrste privrednih društava;
  - 7) Objasnite razloge zbog kojih će mjera biti ograničena na ta privredna društva;
  - 8) Naznačite tijelo odgovorno za upravljanje šemom pomoći i objasnite postupak koji će se slijediti za dodjelu pomoći;
  - 9) Objasnite uslove koje privredno društvo treba da ispuni da bi ostvarilo pravo na odlaganje (ili zadržalo pravo na odlaganje);
  - 10) Navedite datum početka dodjele pomoći i potvrdite da se pomoć dodjeljuje zaključno sa 30.06.2022. godine;
  - 11) Potvrdite da je krajnji datum isteka šeme odlaganja poreza i/ili doprinosa najkasnije 30.06.2023. godine.

**TAČKA 8: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.10. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA
TF COVID-19 – POMOĆ U OBLIKU SUBVENCIJA ZA PLATE ZAPOSLENIH RADI IZBJEGAVANJA
OTPUŠTANJA TOKOM PANDEMIJE BOLESTI COVID-19**

- 1) Ako se subvencije na zarade ne primjenjuju na sva privredna društva, objasnite na koju će potkategoriju privrednih društavaa mjera biti ograničena: npr. na koje sektore, regione, vrste privrednih društava; Objasnite i razloge zbog kojih će mjera biti ograničena na ta privredna društva;
- 2) Potvrdite da se pomoć može dodijeliti samo na osnovu šeme pomoći;
- 3) Potvrdite da prijavljena mjera ima za cilj da se obezbijedi doprinos za troškove zarada u privrednim društvima koja bi u suprotnom otpustila zaposlene zbog pandemije oboljenja COVID-19;
- 4) Navedite da li prijavljena mjera obuhvata doprinos za troškove zarada ili ekvivalentnih plaćanja za samozaposlena lica;
- 5) Potvrdite da poslodavci/podnosioci zahtjeva moraju dokazati/izjaviti da bi otpustili zaposlene na koje se mjera odnosi i koje je obuhvaćeno njihovim zahtjevom, ili da bi ti zaposleni bili u riziku od otpuštanja, ako ne bi bilo predmetne pomoći; Potvrdite da samozaposlena lica moraju dokazati/izjaviti da je usvajanje nacionalnih mjera kao odgovor na epidemiju COVID-19 dovelo do obustave ili smanjenja njihove poslovne aktivnosti;
- 6) Potvrdite da se poslodavci moraju obavezati da će zadržati zaposlene na koje se mjera odnosi u kontinuiranom radnom odnosu tokom perioda u kojem primaju pomoć; Potvrdite, da u slučaju samozaposlenih lica, oni moraju da se obavežu da će održavati relevantnu poslovnu aktivnost samozaposlenog lica za cio period za koji se pomoć dodeljuje;
- 7) Potvrdite da će se subvencije na zarade isplaćivati na mjesečnoj osnovi;
- 8) Navedite iznos mjesečne subvencije na zarade u poređenju s mjesečnom bruto zaradom (uključujući doprinose poslodavca za socijalno osiguranje) zaposlenih na koje se mjera odnosi; potvrdite da se poštuje maksimum od 80% intenziteta pomoći; potvrdite da se poštuje 80% prosečnog mesečnog ekvivalenta zarade samozaposlenog lica;
- 9) Naznačite da li se koristio alternativni metod obračuna za obračun intenziteta pomoći, poput korišćenja prosječne zarade ili minimalne prosječne zarade na nacionalnom nivou (ili

u slučaju samozaposlenih, njihove ekvivalentne mjesečne zarade) ili mjesečnih bruto plata troškova zaposlenih (ili ekvivalentne mjesečne zarade samozaposlenih pojedinaca). Opišite alternativni metod i obrazložite zbog čega se smatra srazmjernim;

- 10) Objasnite uslove koje privredno društvo treba da ispuni da bi ostvarilo pravno na subvencije na zarade;
- 11) Potvrdite da se privredna društva moraju prijaviti za subvencije na zarade i pokazati da ispunjavaju tražene uslove; ukoliko to nije slučaj, opišite uslove za dodjeljivanje pomoći u okviru prijavljene mjere;
- 12) Navedite datum početka i završetka dodjele pomoći i potvrdite da se pomoć dodjeljuje zaključno sa 30. 06. 2022. godine;
- 13) Navedite da li će se subvencije na zarade plaćati retroaktivno, za periode prije podnošenja zahtjeva za pomoć; naznačite periode koji mogu biti obuhvaćeni i obrazložite;
- 14) Navedite da li je moguća kombinacija ove mjere pomoći s drugim opštim mjerama iz domena zaposlenja ili mjerama pomoći u tom domenu; naznačite s kojima i opišite kako će se obezbijediti da to ne dovede do pretjeranog kompenzovanja pomognutih privrednih društava;
- 15) Potvrdite da šema nije namenjena isključivo zaposlenima u kreditnim ili finansijskim institucijama i da je otvorena za nekoliko drugih sektora;
- 16) Navedite bilo koje druge informacije koje se smatraju relevantnim za procjenu prijavljene mjere.

TAČKA 9: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.12. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA TF COVID-19 – POMOĆ U OBLIKU PODRŠKE NEPOKRIVENIM FIKSNIM TROŠKOVIMA

- 1) Potvrdite da se pomoć dodjeljuje najkasnije do 30.06.2022. godine i pokriva nepokrivene fiksne troškove nastale u periodu između 01.03.2020. godine i 30.06.2022. godine uključujući troškove nastale u dijelu tog perioda („prihvatljivi period“);
- 2) Potvrdite da se pomoć dodjeljuje na osnovu šeme privrednim društvima koja pretrpe pad prometa tokom prihvatljivog perioda od najmanje 30% u poređenju sa istim periodom 2019. godine;²⁴
- 3) Potvrdite da su nepokriveni fiksni troškovi definisani mjerom u skladu sa tačkom 87(c) Privremenog okvira i da intezitet pomoći ne prelazi 70% nepokrivenih fiksnih troškova, osim za mikro i mala privredna društva, gdje intezitet pomoći ne prelazi 90% nepokrivenih fiksnih troškova;
- 4) Potvrdite da se:
  - gubici preduzeća iz njihovih bilansa uspjeha tokom prihvatljivog perioda smatraju nepokrivenim fiksnim troškovima²⁵;
  - pomoć u okviru ove mjere može se dodijeliti na osnovu predviđenih gubitaka;
  - konačni iznos pomoći utvrđuje nakon ostvarivanja gubitka na osnovu revidiranih računa ili na osnovu poreskih računa; i
  - vrši povraćaj svake isplate koja prelazi konačani iznos pomoći. Ako se konačni iznos pomoći utvrđuje na osnovu poreskih računa, pružite odgovarajuće obrazloženje (npr. u vezi sa karakteristikama ili veličinom određene vrste privrednih društava);
- 5) Potvrdite da se poštuje ukupan maksimalni iznos pomoći po privrednom društvu (bruto, odnosno, prije bilo kakvog odbitka poreza ili druge naknade)²⁶;

²⁴ Referentni period je period u 2019. godini, bez obzira da li je prihvatljivi period u 2020. ili u 2021. godini.

²⁵ Jednokratni gubici po osnovu obezvrjeđenja nisu uključeni u obračun gubitaka.

- 6) Opišite oblik pomoći (direktni grantovi, garancije, zajmovi);
- 7) Potvrdite da za pomoć koja se dodjeljuje u oblicima koji nisu direktni grantovi, ukupna nominalna vrijednost takvih oblika ostaje ispod ukupnog maksimalnog iznosa pomoći po privrednom društvu;
- 8) Potvrdite da ako korisnik prima pomoć u nekoliko navrata ili u više oblika u okviru mjere ili pomoći u okviru drugih mjera koje je Komisija odobrila u skladu sa odjeljkom 3.12. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, ukupan maksimalni iznos pomoći po privrednom društvu, kako je navedeno u tački 87(d) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 se poštuje;
- 9) Potvrdite da se pomoć u okviru ove mjere neće kumulirati sa drugom pomoći za iste prihvatljive troškove;
- 10) Ako se pomoć usmjerava posredstvom kreditnih institucija ili drugih finansijskih institucija (odjeljak 3.4. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19), opišite način na koji će se obezbijediti prenošenje krajnjim korisnicima od strane finansijskih posrednika (naročito kod šema u kojima se garancije koriste za postojeće zajmove, opišite detaljnije zaštitne mehanizme koji su uspostavljeni kako bi se osiguralo da se usklađivanje kamatnih stopa u potpunosti prenese).
- 11) Ako je pomoć dodeljena u obliku garancija, potvrdite da je mobilisanje garancija ugovorno vezano za posebne uslove koji se moraju dogovoriti između strana prilikom inicijalnog dodjeljivanja garancije.

---

²⁶ Vidjeti tačku 87(d) TF COVID-19 sa izmjenama i dopunama.

Tabela 1

Primjer uslova likvidnosti iz tačka 25 i 27 (d) (iii) izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19

		Neto novčana pozicija po mjesecima							
Period		1	2	3	4	5	6	7	8
Neto novčana pozicija na početku perioda									
Novčani prilivi	(1+2+3+4)	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Kupci								
2	Drugi operativni prihodi								
3	Neoperativni prihodi								
4	Ostalo (bilo kakvi drugi prihodi)								
Novčani odlivi	(5+6+7+8+9)	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Dobavljači								
6	Troškovi vezani za zaposlene (zarade, doprinosi...)								
7	Finansijski troškovi (kredit, kamate...)								
8	Razno (zakupi...)								
9	Ostalo (bilo kakvi drugi rashodi)								
Razlika: Novčani prilivi – Novčani odlivi		0	0	0	0	0	0	0	0
Neto novčana pozicija na kraju perioda		0	0	0	0	0	0	0	0

PRIJAVA

ZA PRIVREMENI OKVIR ZA MJERE DRŽAVNE POMOĆI U SVRHU PODRŠKE PRIVREDI U AKTUELNOJ PANDEMIJI OBOLJENJA COVID-19*

MJERE DRŽAVNE POMOĆI U OBLIKU DOKAPITALIZACIJE NEFINANSIJSKIH PRIVREDNIH DRUŠTAVA (ODJELJAK 3.11)

Dana 8. maja 2020. godine Komisija je izmijenila Privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (koji je prvobitno usvojen 19. marta 2020. godine) i utvrdila uslove za dodjelu pomoći u vidu dokapitalizacije nefinansijskih privrednih

društava (odjeljak 3.11 Privremenog okvira TF COVID-19). Privremeni okvir je dodatno izmijenjen 29. juna 2020. godine, 13. oktobra 2020. godine i 28. januara 2021. godine.²⁷

Ovim posebnim obrascem, Komisija poziva države članice da u svom obavještenju o mjerama dokapitalizacije nefinansijskim privrednim društvima obezbijede:

- opšte informacije iz Odjeljka I i
- informacije iz Odjeljka II za pomoć shodno odjeljku 3.11. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć u obliku mjera dokapitalizacije za nefinansijska privredna društva (uključujući uslove za instrumente kapitala u Prilogu II i hibridne instrumente u Prilogu III).

Ovaj obrazac prijave primjenjuje se na prijavu mjera državne pomoći, koje se mogu odnositi na jedno od sljedećeg:

- šema državne pomoći kroz dokapitalizaciju (šema pomoći);
- mjere individualne državne pomoći kroz dokapitalizaciju na osnovu odobrene šeme državne pomoći gdje je nominalna vrijednost dokapitalizacije iznad 250 miliona EUR (mjera individualne pomoći);
- mjere individualne *ad hoc* državne pomoći kroz dokapitalizaciju dodijeljene van šeme državne pomoći bez obzira na nominalnu vrijednost dokapitalizacije (mjere individualne *ad hoc* pomoći).

---

* Ova prijava se podnosi prilikom podnošenja Prijave za državnu pomoć radi podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja Covid19.

ODJELJAK I: OPŠTE INFORMACIJE

1. Opis ozbiljnih poremećaja privrede vaše zemlje i zvanično reagovanje vaših organa vlasti

Imajući u vidu da pandemija oboljenja COVID-19 pogađa sve države članice i da mjere i ograničenja koja uvode države članice utiču na privredna društva, Komisija smatra da je državna pomoć opravdana i da se može proglasiti usklađenom sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka b Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije. Informacije koje slijede imaju za cilj razjašnjenje specifične situacije vezane za konkretnu zemlju:

- 1) Podaci o ekonomskom uticaju pandemije oboljenja COVID-19 u vašoj zemlji, naročito u sektorima obuhvaćenim šemom, informacije o nedostatku likvidnosti s kojim se suočavaju privredna društva, ako je dostupno.
- 2) Redosljed (glavnih) događaja u periodu između dešavanja i usvajanja prijavljene mjere, uključujući sve zvanične preporuke ili zabrane koje su donijeli nadležni organi.

2. Opšti opis mjere pomoći

- 8) Nacionalni pravni osnov – molimo dostavite primjerak;
- 9) Davalac i nadležni organ za upravljanje šemom, ako se radi o različitim organima;

---

²⁷ Saopštenje Komisije C(2020) 2215 od 3. aprila 2020. godine o izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 112 I, 4.4.2020, str. 1-9); Saopštenje Komisije C(2020) 3156 od 8. maja 2020. godine o izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 164, 13.5.2020, str.3-15); Saopštenje Komisije C(2020) 4509 od 29. juna 2020. godine o trećim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 218, 2.7.2020, str.3-8); Saopštenje Komisije C(2020) 7127 od 13. oktobra 2020. godine o četvrtim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni članova 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 340 I, 13.10.2020, str.1); Saopštenje Komisije C(2021) 564 od 28. januara 2020. godine o petim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 034, 1.2.2021, str.6).

- 10) Da li mjera pomoći zahtijeva uspostavljanje strukture investicionog fonda, ako da, navedite strukturu;
- 11) Cilj prijavljene mjere pomoći;
- 12) Budžet;
- 13) Geografski obuhvat;
- 14) Korisnici: procijenjeni broj / predmetni sektori / veličina predmetnih kompanija, ako je to relevantno / isključenost iz obuhvata mjera;
- 15) Trajanje:
  - Datum stupanja na snagu šeme pomoći;
  - Potvrda usklađenosti sa članom 108 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije²⁸;
  - Vremenski period tokom kojeg korisnici mogu podnijeti pismene zahtjeve za pomoć:

3. Opšte potvrde i obaveze

- 11) Potvrdite da su kreditne i finansijske institucije isključene iz opsega prijavljene mjere pomoći i da ne mogu imati koristi od pomoći.
- 12) Potvrdite da li je moguća kumulacija pomoći koja se dodjeljuje shodno izmijenjenom Privremenom okviru COVID-19 sa de minimis pomoći²⁹ i/ili sa pomoći koja se dodjeljuje shodno Regulativi o opštem grupnom izuzeću³⁰; u tom slučaju, potvrdite da će se poštovati odredbe relevantnih regulativa;
- 13) Potvrdite da li je moguća međusobna kumulacija pomoći koje se dodjeljuju shodno različitim odjeljcima izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19; u tom slučaju, potvrdite da se poštuju relevantne odredbe u posebnim odjeljcima Privremenog okvira COVID-19;
- 14) Potvrdite da su MSP definisana u skladu sa Prilogom I Regulative o opštem grupnom izuzeću.
- 15) Obavežite se na poštovanje svih odredbi vezanih za praćenje i izvještavanje iz odjeljka 4 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19:
  - Obaveza objavljivanja relevantnih informacija o svakoj pojedinačnoj pomoći iznad 100.000 EUR u okviru mjere na sveobuhvatnoj internet stranici državne pomoći ili IT alatu Komisije u roku od 3 mjeseca od trenutka dokapitalizacije³¹; nominalna vrijednost mere dokapitalizacije objavljuje se po privrednom društvu;
  - Vođenje detaljne evidencije u vezi sa dodjelom pomoći deset godina od dodjele pomoći i obaveza da se dostavi Komisiji na zahtjev. Takva evidencija mora da sadrži sve informacije neophodne da se utvrdi da su ispoštovani neophodni uslovi navedeni u Privremenom okviru TF COVID-19;
  - Podnošenje godišnjih izveštaja u skladu sa zahtjevima Uredbe Komisije (EC) br. 794/2004³²;

²⁸ Nema dodjeljivanja ili isplate pomoći prije obavještenja i odobrenja od strane Komisije.

²⁹ Regulativa Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni članova 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju EU na de minimis pomoć (Sl. list L 352, 24.12.2013, str. 1) i Regulativa Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. aprila 2012. godine o primjeni članova 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju EU na de minimis pomoć koja se dodjeljuje privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa (Sl. list L 114 od 26.4.2012, str. 8).

³⁰ Regulativa Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora.

³¹ Pozivajući se na informacije potrebne u Prilogu III Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014.

³² Regulativa Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. aprila 2004. o primjeni Regulative Savjeta (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu člana 93 Ugovora o EZ, OJ L 140, 30.4.2004, str. 1–134.

- 16) Potvrdite da obavještenje ne sadrži povjerljive informacije. U suprotnom, naznačite informacije iz obavještenja koje sadrže povjerljive informacije;

ODJELJAK II: MJERE DOKAPITALIZACIJE ZA NEFINANSIJSKA PRIVREDNA DRUŠTVA

A. PRIMJENLJIVOST

1. Navedite informacije da li je primjena mjere pomoći ograničena na velika privredna društva i/ili samo na mala i srednja preduzeća (MSP).
2. Potvrdite da se pomoć u okviru mjere može dodijeliti najkasnije do 31. decembra 2021. godine.

B. USLOVI PRIHVATLJIVOSTI I ULASKA

3. Objasnite kako mjera obezbjeđuje da se mjera pomoći odnosi samo na korisnike, koji bi izašli iz poslovanja ili bi se suočili sa ozbiljnim poteškoćama da održe svoje poslovanje bez intervencije države. Na takve probleme može se, posebno, ukazati pogoršanjem odnosa duga i kapitala korisnika ili sličnih pokazatelja.
4. Objasnite kako mjera obezbjeđuje da se mjera pomoći primjenjuje samo u slučajevima kada postoji zajednički interes da se interveniše. Ovo se može odnositi na izbjegavanje socijalnih poteškoća i tržišnog neuspjeha usljed značajnog gubitka radnih mjesta, izlaska inovativne kompanije, izlaska sistemski važne kompanije, rizika od prekida pružanja važne usluge ili sličnih situacija koje su propisno obrazložene.
5. Objasnite kako mjera obezbjeđuje da se primjenjuje samo na privredna društva, koja nijesu u mogućnosti da nađu finansiranje na tržištima po pristupačnim uslovima, a horizontalne mjere koje postoje u predmetnoj državi članici za pokrivanje potreba za likvidnošću nisu dovoljne da obezbijede njenu održivost. Da biste opravdali intervenciju, objasnite koja će se vrsta procjene izvršiti kako bi se pokazalo da privredna društva nisu u mogućnosti da nađu finansiranje na tržištima po pristupačnim uslovima, i objasnite zašto su druge pomoći ili opšte mjere koje su dostupne za pokrivanje potreba za likvidnošću nedovoljne da se obezbijedi održivost privrednih društava korisnika.
6. Potvrdite da mjera dokapitalizacije nije moguća za srednja³³ i veća preduzeća koja su već bila u poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem grupnom izuzeću³⁴, Uredbe o grupnom izuzeću u poljoprivredi³⁵ ili Uredbe o grupnom izuzeću u ribarstvu³⁶) 31. decembra 2019.
7. Potvrdite da je mjera dokapitalizacije otvorena za mikro i mala preduzeća³⁷ koja su već bila u poteškoćama na dan 31. decembra 2019. godine, ova preduzeća, u trenutku dodjele pomoći, nisu predmet kolektivnog stečajnog postupka prema nacionalnom zakonu i da nisu primila pomoć za spašavanje ili pomoć za restrukturiranje. Ako su ova preduzeća primila pomoć za spašavanje, potvrdite da će, u trenutku dodjele pomoći, ta preduzeća vratiti kredit ili ukinuti garanciju. Ako su ova preduzeća primila pomoć za restrukturiranje, potvrdite da u trenutku dodjele pomoći ta preduzeća više neće biti predmet plana restrukturiranja.
8. Potvrdite da mjera dokapitalizacije nije uslovljena preseljenjem proizvodne ili druge aktivnosti korisnika iz druge zemlje u okviru EEP na teritoriju države članice koja dodjeljuje

³³ Kao što je definisano u Prilogu I Uredbe o opštem grupnom izuzeću.

³⁴ Kako je definisano u članu 2 (18) Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora, OJ L 187 od 26.6. 2014, str. 1.

³⁵ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

³⁶ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodjelu državne pomoći.

³⁷ Kao što je definisano u Prilogu I Uredbe o opštem grupnom izuzeću.

pomoć, bez obzira na broj izgubljenih radnim mjesta koji je stvarno nastao u prvobitnom osnivanju korisnika pomoći u EEP.

9. Potvrdite da će nadležni organi pristupiti COVID-19 dokapitalizaciji samo na pisani zahtjev za takvu pomoć od strane budućih privrednih društava korisnika pomoći.
10. Ako se mjera pomoći odnosi na šemu, obavezite se da će vaši nadležni organi posebno prijaviti individualne pomoći u okviru šeme iznad praga od 250 miliona EUR.
11. U tom slučaju, dostavite dokaze o pisanom zahtjevu za takvu pomoć od strane budućeg privrednog društva korisnika pomoći i potvrdite da će Komisija biti u poziciji da procijeni sljedeće:
  - da postojeće finansiranje na tržištu ili horizontalne mjere za pokrivanje potreba za likvidnošću nisu dovoljne za osiguranje održivosti korisnika;
  - da su odabrani instrumenti dokapitalizacije i sa njima povezani uslovi prikladni za rješavanje ozbiljnih poteškoća korisnika;
  - da je pomoć srazmjerna; i
  - da su ispunjeni svi uslovi propisani svim odjeljcima 3.11.2 do 3.11.7 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.

C. VRSTE MJERA DOKAPITALIZACIJE

12. Opišite vrstu mjera dokapitalizacije u okviru izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19 koje su moguće u okviru mjere pomoći. Navedite da li mjera pomoći predviđa:

a. vlasničke instrumente, a posebno izdanje novih redovnih ili povlašćenih akcija

da   ne

U ovom slučaju, ako mjera pomoći predviđa i učešće privatnih investitora, opišite pod kojim uslovima.

b. instrumente sa vlasničkom komponentom (u daljem tekstu „hibridni instrumenti kapitala”)³⁸, posebno prava na učešće u dobiti, tiho učešće i konvertibilne obezbijedene ili nebezbijedene obveznice.

da   ne

c. instrumente koji predstavljaju subordinirani dug u skladu sa tačkom 27a izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, ali su iznad ograničenja navedenih u tački 27a.

da   ne

d. bilo koju varijaciju gore navedenih instrumenata ili kombinacija vlasničkih i hibridnih instrumenata kapitala.

da   ne

13. Osiguranje za bilo koji od gore navedenih instrumenata u kontekstu tržišne ponude. U ovom slučaju, obavezite se da svaka posljedična državna intervencija kod korisnika ispunjava uslove navedene u odjeljku 3.11. izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, i u skladu sa tim popunite sljedeći obrazac.

---

³⁸ Hibridni instrumenti kapitala su instrumenti koji imaju obilježja dužničkih i vlasničkih instrumenata. Naknada za konvertibilne obveznice plaća se na primjer kao za obične obveznice sve do njihove konverzije u vlasnički instrument. Procjena ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala stoga zavisi, s jedne strane, od iznosa naknade za dužnički instrument i, s druge strane, od uslova konverzije u vlasnički instrument.

D. IZNOS DOKAPITALIZACIJE

14. Pokažite kako mjera pomoći, kojom se hibridni instrumenti koje je dodijelila država računaju kao kapital, obezbjeđuje da iznos kapitala za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 u svakom slučaju neće biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika i da neće preći ono što je nužno za ponovno uspostavljanje strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-19, odnosno stanja na dan 31. decembra 2019.
15. U slučaju da se obavještenje odnosi na pojedinačnu ili ad hoc mjeru, navedite informacije o drugim mjerama državne pomoći koje je korisnik već primio ili su planirane za ovog korisnika u kontekstu pandemije COVID-19.

E. NAKNADA I IZLAZAK DRŽAVE

i. Naknada za vlasničke instrumente

16. U slučaju da kapitalizujete vlasničke instrumente, naročito nove obične ili povlašćene akcije, opišite karakteristike instrumenta, posebno starost/rang u postojećem i nestalom preduzeću tako što ćete popuniti listu uslova koja je priložena obrascu za obavještenje (Prilog II).
17. Objasnite kako će se izračunati ulazna cijena dokapitalizacije i potvrdite da će se državna ili ekvivalentna intervencija sprovoditi po cijeni koja ne prelazi prosječnu cijenu akcije korisnika tokom 15 dana prije podnošenja zahtjeva za dokapitalizaciju. Ako korisnik nije privredno društvo koje se kotira na berzi, potvrdite da će se procjena njegove tržišne vrijednosti utvrditi posredstvom nezavisnog stručnjaka ili drugim srazmjernim sredstvima.
18. Objasnite kako svaka mjera dokapitalizacije uključuje mehanizam postupnog povećanja naknade državi kako bi se korisnik podstakao na otkup državnih dokapitalizacija. Objasnite da li takvo povećanje naknade ima oblik dodatnih akcija³⁹ dodijeljenih državi ili drugih mehanizama i potvrdite da odgovara minimalnom povećanju naknade države od 10% (za učešće koje proizlazi iz neotplaćene državne dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19) za svaki korak postupnog povećanja:
  - a. Mehanizam postupnog povećanja aktivira se četiri godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, ako država nije prodala najmanje 40 % svog vlasničkog udjela koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.
  - b. Mehanizam postupnog povećanja ponovo se aktivira šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ako država nije u potpunosti prodala svoj vlasnički udio koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.
  - c. Ako korisnik nije društvo koje se kotira na berzi, države članice mogu odlučiti da implementiraju svaki od dva gore navedena koraka godinu dana kasnije, odnosno pet i sedam godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.
19. Ako mjera pomoći ne predviđa mehanizam za povećanje kako je gore opisano, objasnite šta je alternativni mehanizam i potvrdite da će dovesti do sličnog ishoda u pogledu podsticajnih efekata na izlazak države i sličnog ukupnog uticaja na državne naknade.
20. Potvrdite da korisnik u svakom trenutku ima mogućnost da otkupi vlasnički udio koji je država stekla i da će otkupna cijena biti veća od iznosa za:
  - (i) nominalno ulaganje države, uvećano za godišnje kamate za naknadu, kako je prikazano u tabeli „Naknada za hibridne instrumente kapitala: 1-godišnji IBOR +“ u tački 66

---

³⁹ Dodatne akcije mogu se, na primjer, dodijeliti izdavanjem konvertibilnih obveznica na datum dokapitalizacije, koje će se kovertovati u vlasnički kapital na datum pokretanja mehanizma postupnog povećanja.

izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19 plus dodatna naknada od 200 baznih bodova godišnje do osme godine; ili

(ii) tržišna cijena u trenutku otkupa.

21. U slučaju da mjera pomoći predviđa da država može u bilo kojem trenutku prodati svoj vlasnički udio po tržišnim cijenama kupcima koji nisu korisnici⁴⁰, potvrdite da će se takva prodaja u načelu sprovoditi putem:

(i) otvorenog i nediskriminatornog savjetovanja sa potencijalnim kupcima; ili

(ii) prodaje na berzi.

22. Navedite da li država može postojećim akcionarima dati pravo preče kupovine po cijeni dobijenoj na osnovu javnih konsultacija u skladu sa tačkom 64 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19. Pravo preče kupovine postojećih akcionara u skladu sa tačkom 64 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19 ne bi trebalo da dovede do toga da postojeći akcionari prekorače svoj udio u kapitalu korisnika prije dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19.

Potvrdite da, ako država proda svoj vlasnički udio po cijeni nižoj od minimalne cijene utvrđene u tački 63 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, pravila upravljanja utvrđena u odjeljku 3.11.6. izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19 nastavljaju se primjenjivati najmanje četiri godine nakon odobrenja mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19.

23. U slučaju da mjera pomoći predviđa da se otkup može izvršiti u skladu sa tačkom 64a izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, potvrdite da:

a. do takvog otkupa može doći pod uslovom da su prošle dvije godine od odobravanja dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19;

b. se takav otkup može izvršiti na osnovu procjene korisnika koju je izvršio entitet nezavisno od tog korisnika i od države, utvrđujući pozitivnu tržišnu vrijednost, čak i ako korisnik ostaje u vlasništvu države;

c. ako je pozitivna tržišna vrijednost manja od minimalne cijene utvrđene u tački 63 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, pravila upravljanja utvrđena u odjeljku 3.11.6. izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19 nastavljaju se primjenjivati najmanje četiri godine nakon odobrenja mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19; i

d. za mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 koje prelaze 250 miliona EUR država članica će tu nezavisnu procjenu dostaviti Komisiji.

24. U slučaju da mjera pomoći predviđa da se otkup (za cijeli ili dio vlasničkog kapitala COVID-19) može desiti u skladu sa tačkom 64b Privremenog okvira COVID-19, potvrdite da:

a. do takvog otkupa može doći pod uslovom da su prošle dvije godine od odobravanja dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19;

b. za dio vlasničkog kapitala povezanog sa pandemijom COVID-19 koji bi država trebalo da zadrži kako bi se njen vlasnički udio vratio na nivo prije dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, mogu se primijeniti uslovi iz tačke 64a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19. Ako država proda značajan dio akcija privrednog društva korisnika privatnim investitorima putem tržišnog postupka izbora kako je navedeno u tački 64 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, taj postupak se može smatrati nezavisnom procjenom za potrebe tačke 64a izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19;

---

⁴⁰ Izlazak države iz dokapitalizacije korisnika u kontekstu pandemije COVID-19 putem mehanizma iz tačke 64 Privremenog okvira COVID-19 zahtijeva prodaju državnog udijela u kapitalu po tržišnim cijenama kupcima trećim licima, što znači subjektima koji nijesu korisnici i koji nijesu niti javni organi niti javna privredna društva u smislu člana 2 Direktive Komisije 2006/111/EZ od 16. novembra 2006. o transparentnosti finansijskih odnosa između država članica i javnih privrednih društava, kao i o finansijskoj transparentnosti unutar određenih privrednih društava, SL L 318, 17.11.2006, str. 17.

- c. na preostali dio vlasničkog kapitala povezanog sa pandemijom COVID-19 primjenjuju se uslovi iz tačke 64 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, uključujući posebno potrebu za sprovođenjem tržišnog postupka izbora. Država nema prava preče kupovine koja su navedena u tački 64 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19.

ii. Naknada hibridnih instrumenata kapitala

25. Opišite kako se prilikom utvrđivanja ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala moraju na odgovarajući uzeti u obzir sljedeći elementi koji takođe treba da budu naznačeni u listi uslova priloženoj obrascu prijave (Prilog III):
- nivo podređenosti (starost/rangiranje u ugašenom preduzeću, učešće u gubitku ugašenog preduzeća);
  - rizik instrumenta, odnosno dospijeće instrumenta (fiksno ili trajno);
  - modaliteti plaćanja kupona (diskreciono ili obavezno po osnovu dobiti, i da li se može odložiti ako je kapitalizovan).
26. Potvrdite da će minimalna naknada za hibridne instrumente kapitala do njihove konverzije u vlasnički instrument biti najmanje jednaka osnovnoj stopi (jednogodišnji IBOR ili ekvivalentna vrijednost koju objavi Komisija⁴¹), uvećanoj za premiju kako je utvrđeno u nastavku.

Naknada za hibridne instrumente kapitala: jednogodišnji IBOR +

Vrsta primaoca	Prva godina	Druga i treća godina	Četvrta i peta godina	Šesta i sedma godina	Osma godina i period nakon toga
MSP-a	225 baznih bodova	325 baznih bodova	450 baznih bodova	600 baznih bodova	800 baznih bodova
Velika privredna društva	250 baznih bodova	350 baznih bodova	500 baznih bodova	700 baznih bodova	950 baznih bodova

27. Objasnite da li karakteristike odabranog instrumenta, posebno njegov nivo podređenosti, rizik i svi modaliteti plaćanja, kao i podsticaji za izlazak, dozvoljavaju gornju minimalnu naknadu ili zahtijevaju njeno povećanje.
28. Dostavite informaciju da li je predviđena konverzija instrumenta i ako jeste, dostavite informaciju pod kojim uslovima (automatski ili diskreciono), na osnovu kojih pokretača i potvrdite da će se konverzija hibridnih instrumenata kapitala u vlasnički kapital sprovesti

⁴¹ Osnovne stope izračunate u skladu s Komunikacijom Komisije o reviziji metoda za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008, str. 6.) i objavljene na internet stranici Generalnog direktorata za konkurenciju: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

po cijeni koja je za pet ili više posto manja od teoretske cijene akcija bez prava u trenutku konverzije.

29. U slučaju da je hibridni instrument konvertovan u vlasnički kapital, opišite mehanizam postupnog povećanja naknade državi radi podsticaja korisnika na otkup državne dokapitalizacije. Ako je vlasnički kapital koji proizlazi iz državne intervencije u kontekstu pandemije COVID-a 19 i dalje u vlasništvu države dvije godine nakon konverzije u vlasnički kapital, potvrdite da će država dobiti dodatni udio u vlasništvu korisnika uz preostali udio koji proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-a 19 koju je sprovela država. Taj dodatni vlasnički udio iznosi najmanje 10 % preostalog udjela koji proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-a 19 od strane države. U slučaju da mjera pomoći predviđa alternativne mehanizme postupnog povećanja ili povrata, pokažite da ova metoda podjednako podstiče rani prekid državne pomoći za dokapitalizaciju korisnika.
30. Ako mjera pomoći predviđa metodu za utvrđivanje cijena koji uključuje dodatne klauzule o postupnom povećanju ili isplati, pokažite da se ovom metodom podstiče rano okončanje državne pomoći za dokapitalizaciju korisnika.
31. Ako mjera pomoći predstavlja alternativnu metodologiju za određivanje cijena, opišite njihov mehanizam i pokažite da to dovodi do naknada koje su veće ili slične onima koje proizlaze iz prethodno navedenih metoda.

iii. **Kombinacije vlasničkih i hibridnih instrumenata kapitala**

32. Ako je mjera pomoći varijacija gore navedenih instrumenata ili kombinacija instrumenata vlasničkog i hibridnog kapitala i ne predviđa metodologije za naknade u gore navedenim tačkama, objasnite metodologiju naknade predviđenu mjerom pomoći, posebno potvrđujući da:
- je metodologija prilagođena u skladu sa karakteristikama i starosti instrumenta kapitala, i
  - njihov ukupni rezultat dovodi do sličnog ishoda u pogledu podsticajnih efekata na izlazak države i sličnog ukupnog uticaja na državnu naknadu.

iv. **Podređeni dug**

33. Ako se mjera pomoći odnosi na podređeni dug, čija je usklađenost procijenjena u skladu sa odjeljkom 3.11, potvrdite da je naknada u skladu sa tačkom 66 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19. Ako je predviđena alternativna metodologija naknade, objasnite je i navedite osnovne elemente popunjavanjem liste uslova hibridnih elemenata koji je priložen obrascu za prijavu (Prilog III).

Objasnite metodologiju naročito upućivanjem na:

- 17) rizik instrumenta, odnosno rok dospeljeće instrumenta (fiksno ili trajno);
- 18) modalitete plaćanja kupona (diskreciono ili obavezno po osnovu dobiti, i ako se može odložiti ako je kapitalizovan).

v. **Upravljanje i sprečavanje neopravdanog narušavanja tržišne konkurencije**

34. Potvrdite da mjera pomoći uključuje zabranu privrednim društvima korisnicima da se uključe u agresivno komercijalno širenje pomoću sredstava državne pomoći ili preuzimanjem prekomjernih rizika.
35. Ako je korisnik mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 u vrijednosti većoj od 250 miliona EUR privredno društvo sa značajnom tržišnom snagom na najmanje jednom

od relevantnih tržišta na kojima djeluje, predložite dodatne mjere za očuvanje efikasne tržišne konkurencije na tim tržištima. Predlažući takve mjere, ponudite strukturne obaveze i obaveze praćenja poslovanja predviđene u obavještenju Komisije o korektivnim mjerama prihvatljivim u skladu sa Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 i Uredbom Komisije (EZ) br. 802/2004.

36. Potvrdite da prijavljena mjera pomoći zabranjuje korisnicima mjera za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 da to oglašavaju u komercijalne svrhe.
37. Potvrdite da, sve dok nije otplaćeno najmanje 75% mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19:
  - se korisnicima koji nisu MSP-a onemogućuje sticanje više od 10% udjela u konkurentima ili drugim subjektima iz iste vrste poslovanja, uključujući poslovanje sa početka i kraja proizvodnog lanca.
  - U izuzetnim okolnostima i ne dovodeći u pitanje kontrolu koncentracija, ti korisnici mogu steći više od 10% udjela u subjektima sa početka ili kraja proizvodnog lanca u svom području djelovanja, ali samo u slučaju da je sticanje potrebno kako bi se osigurala održivost korisnika. Obavezite se da se takvo sticanje ne može sprovesti prije nego što Komisija donese odluku o tom pitanju.
38. Potvrdite da se državna pomoć ne koristi za unakrsno subvencionisanje privrednih djelatnosti integrisanih privrednih društava koja su već bila u ekonomskim problemima na dan 31. decembra 2019.
39. Potvrdite da mjera pomoći u integrisanim privrednim društvima uključuje zahtjev za jasno razdvajanje računa kako bi se osiguralo da mjere dokapitalizacije ne koriste tim djelatnostima.
40. Potvrdite da korisnici ne mogu izvršavati isplate dividendi i neobvezne isplate kupona niti otkupljivati akcije, osim u odnosu na državu, sve dok mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 nisu u potpunosti otplaćene.
41. Potvrdite da sve dok nije otplaćeno najmanje 75% mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19:
  - naknada svakom članu korisnikove uprave ne smije biti veća od fiksnog dijela njegove naknade na dan 31. decembra 2019. Za lica koje postanu članovi uprave tokom ili nakon dokapitalizacije kao ograničenje primjenjuje se fiksna naknada za članove uprave sa istim odnosom odgovornosti na dan 31. decembra 2019. Ni u kakvim okolnostima ne isplaćuju se bonusi ni druge varijabilne ili uporedive naknade.
42. Ako je država postojeći dioničar, tj. ako je to bila prije dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, i:
  - a. država ulaže novi vlasnički kapital pod istim uslovima kao i privatni ulagači i srazmjerno svojem postojećem vlasničkom udjelu (ili manje), i
  - b. učestvovanje privatnog sektora je znatno (u načelu najmanje 30% novog uloženog kapitala), i
  - c. nova državna dokapitalizacija čini državnu pomoć u kontekstu njenih posebnih okolnosti, npr. zbog druge mjere u korist društvapotvrdite da se primjenjuju svi uslovi iz Odjeljka 3.11. izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, osim tačke 61 i 62 i odjeljak 3.11.7. (isključujući tačku 83), dok se ostali uslovi primjenjuju kako slijedi:
  - zabrana sticanja i ograničenje naknada za upravu ograničeni su na tri godine;
  - ukida se zabrana isplate dividendi za vlasnike novih akcija. Za postojeće akcije ukida se zabrana isplate dividendi, pod uslovom da se udio svih vlasnika tih postojećih akcija u

društvu razrijedi na ispod 10%. Ako se udio svih vlasnika postojećih akcija u društvu ne razrijedi na ispod 10%, zabrana isplate dividendi primjenjuje se na postojeće akcionare u razdoblju od tri godine. U svakom slučaju, naknada u kontekstu pandemije COVID-19 za hibridne instrumente kapitala i podređene dužničke instrumente koje drži država isplaćuje se prije isplate dividendi akcionarima u određenoj godini;

- obaveze izvještavanja iz tačke 83 izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19 primjenjuju se u razdoblju od tri godine.

43. Ako država ulaže vlasnički kapital u društvo u kojem nije postojeći akcionar (tj. ako to nije bila prije mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19), i

- a. ulaže novi vlasnički kapital pod istim uslovima kao i privatni ulagači, i
- b. učestvovanje privatnog sektora je znatno (u načelu najmanje 30 % novog uloženog kapitala), i
- c. ako državna dokapitalizacija čini državnu pomoć u kontekstu njenih posebnih okolnosti, npr. zbog druge mjere u korist društva

potvrdite da se primjenjuju svi uslovi iz odjeljka 3.11. izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19, osim:

- zabrana isplate dividendi ukida se za sve vlasnike novih akcija. Za postojeće akcije ukida se zabrana isplate dividendi, pod uslovom da se udio svih vlasnika tih postojećih dionica u društvu razrijedi na ispod 10%. U svakom slučaju, naknada u kontekstu pandemije COVID-19 za hibridne instrumente kapitala i podređene dužničke instrumente koje drži država, isplaćuje se prije isplate dividendi akcionarima u određenoj godini.

vi. Strategija izlaska države iz učešća koja proizilazi iz obaveza dokapitalizacije i izvještavanja

Strategija izlaska

44. Korisnici koji nijesu MSP-a, a primili su dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 u iznosu od više od 25% vlasničkog kapitala u trenutku intervencije moraju dokazati postojanje vjerodostojne strategije izlaska države članice iz učešća, osim ako se državna intervencija smanji ispod nivoa od 25% vlasničkog kapitala u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele pomoći (u ovom kontekstu, za izračunavanje nivoa sopstvenog kapitala, hibridni instrumenti koje je dodijelila država treba da se računaju kao kapital). Potvrdite da ovo uključuje:

- a. plan korisnika za nastavak djelatnosti i korišćenje sredstava koja je uložila država, uključujući raspored plaćanja naknade i otkupa državnog ulaganja (zajedno „raspored otplate”); i
- b. mjere koje će korisnik i država preduzeti kako bi se pridržavali rasporeda otplate.

45. Potvrdite da strategiju izlaska koju je predstavio korisnik mora odobriti država.

Obaveza izvještavanja za sve korisnike

46. Potvrdite obavezu korisnika da izvještavaju državu članicu o napretku u sprovođenju rasporeda otplate i usklađenosti sa uslovima koji se tiču upravljanja i sprečavanja nepotrebnog narušavanja konkurencije (tačka 3.11.6. izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19) u roku od 12 mjeseci od objavljivanja rasporeda, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci.

Obaveza objavljivanja za velika preduzeća

47. Potvrdite da sve dok se u potpunosti ne otplate mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, korisnici dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19, koji nijesu MSP-a, objavljuju informacije o korišćenju primljene pomoći u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele pomoći, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci. To bi posebno trebalo

da uključuje informacije o načinu na koji se sredstvima primljene pomoći podržavaju njihove aktivnosti u skladu s ciljevima EU i nacionalnim obvezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije, uključujući cilj klimatske neutralnosti EU do 2050.

Obaveza izvještavanja za državu

48. Obavežite se da ćete godišnje izvještavati Komisiju o sprovođenju rasporeda otplate i ispunjavanju uslova iz odjeljka 3.11.6. izmijenjenog Privremenog okvira COVID-19. Ako je korisnik primio dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-19 u iznosu većem od 250 miliona EUR, izvještavanje uključuje informacije o ispunjavanju uslova koji se odnose na iznos dokapitalizacije iz tačke 54 Privremenog okvira COVID-19.

Plan restrukturiranja

49. Potvrdite da ako šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-19 (ili sedam godina u slučaju kompanija koje se ne kotiraju berzi ili nisu MSP-a) intervencija države nije smanjena na odnos ispod 15% vlasničkog kapitala korisnika (u ovom kontekstu, za izračunavanje nivoa sopstvenog kapitala, hibridni instrumenti koje je dodijelila država treba da se računaju kao kapital), Komisiji se mora dostaviti na odobrenje plan restrukturiranja u skladu sa Smjernicama o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje. U tom slučaju obavežite se da će aktivnosti predviđene planom restrukturiranja osigurati održivost korisnika u skladu sa Smjernicama za spašavanje i restrukturiranje i sa:

- ciljevima EU i nacionalne obaveze u pogledu zelene i digitalne tranzicije; i
- izlaskom države, a da pritom ne utiču negativno na trgovinu u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.

PRIJAVA

ZA PRIVREMENI OKVIR ZA MJERE DRŽAVNE POMOĆI U SVRHU PODRŠKE PRIVREDI U AKTUELNOJ PANDEMIJI OBOLJENJA COVID-19*

Dana 19. marta 2020. godine, Komisija je usvojila Privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (Privremeni okvir TF COVID-19).⁴² Dana 3. aprila 2020. godine, 8. maja 2020. godine, 29. juna 2020. godine, 13. oktobra 2020. godine, 28. januara 2021. godine i 18. novembra 2021. godine, Komisija je usvojila izmjene i dopune Privremenog okvira.⁴³

Komisija poziva države članice da u svom obavještenju obezbijede:

---

⁴² Saopštenje Komisije C(2020) 1863 od 19. marta 2020. godine o Privremenom okviru za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 091I od 20.3.2020, str. 1).

⁴³ Saopštenje Komisije C(2020) 2215 od 3. aprila 2020. godine o izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 112 I, 4.4.2020, str. 1-9); Saopštenje Komisije C(2020) 3156 od 8. maja 2020. godine o izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 164, 13.5.2020, str.3-15); Saopštenje Komisije C(2020) 4509 od 29. juna 2020. godine o trećim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 (SL C 218, 2.7.2020, str.3-8); Saopštenje Komisije C(2020) 7127 od 13. oktobra 2020. godine o četvrtim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 340 I, 13.10.2020, str.1); Saopštenje Komisije C(2021) 564 od 28. januara 2020. godine o petim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 034, 1.2.2021, str.6) i Saopštenje Komisije C(2021) 8442 od 18. novembra 2021. godine o šestim izmjenama i dopunama Privremenog okvira za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 i izmjenama Priloga Saopštenja Komisije državama članicama o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita (SL C 473, 24.11.2021, str.1).

- 3) opšte informacije iz Odjeljka I i
- 4) dodatne informacije po dolje navedenim tačkama iz Odjeljka II:
  - **tačka 1:** za pomoć shodno odjeljku 3.13. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć kroz ulaganja za održivi oporavak;
  - **tačka 2:** za pomoć shodno odjeljku 3.14. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 – Pomoć za solventnost;

---

* Ova prijava se podnosi prilikom podnošenja Prijave za državnu pomoć radi podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja Covid19.

ODJELJAK I: OPŠTE INFORMACIJE

1. Opis ozbiljnih poremećaja privrede vaše zemlje i zvanično reagovanje vaših organa vlasti

Imajući u vidu da pandemija oboljenja COVID-19 pogađa sve države članice i da mjere i ograničenja koja uvode države članice utiču na privredna društva, Komisija smatra da je državna pomoć opravdana i da se može proglasiti usklađenom s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačka b Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije. Informacije koje slijede imaju za cilj razjašnjenje specifične situacije vezane za konkretnu zemlju:

- 3) Podaci o ekonomskom uticaju pandemije oboljenja COVID-19 u vašoj zemlji, naročito u sektorima obuhvaćenim šemom, informacije o nedostatku likvidnosti s kojim se suočavaju privredna društva, ako je dostupno.
- 4) Redosljed (glavnih) događaja u periodu između dešavanja i usvajanja prijavljene mjere, uključujući sve zvanične preporuke ili zabrane koje su donijeli nadležni organi.

2. Opšti opis mjere pomoći

- 1) Nacionalni pravni osnov – molimo dostavite primjerak;
- 2) Davalac i nadležni organ za upravljanje šemom (ako se radi o različitim organima);
- 3) Cilj prijavljene mjere pomoći;
- 4) Budžet;
- 5) Geografski obuhvat;
- 6) Korisnici: procijenjeni broj / predmetni sektori / veličina predmetnih kompanija, ako je to relevantno / isključenost iz obuhvata mjera;
- 7) Trajanje:
  - Datum stupanja šeme na snagu;
  - Potvrda usklađenosti sa članom 108 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije⁴⁴;
  - Vremenski period tokom kojeg korisnici mogu podnijeti zahtjev za pomoć;
  - Krajnji datum do kojeg će se individualna pomoć dodjeljivati u okviru prijavljene mjere.

3. Opšte potvrde i obaveze

- 1) Potvrdite da pomoć koja se dodjeljuje shodno odjeljku 3.13. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 nije dostupna srednjim⁴⁵ i velikim preduzećima koja su već bila u poteškoćama (u značenju Uredbe o opštem grupnom izuzeću⁴⁶, Uredba o grupnom izuzeću

---

⁴⁴ Nema dodjeljivanja ili isplate pomoći prije obavještenja i odobrenja od strane Komisije.

⁴⁵ Prema definiciji iz Priloga I Uredbe o opštem grupnom izuzeću.

⁴⁶ Prema definiciji iz člana 2 stav 18 Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenih s unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora. (SL L 187 od 26.6.2014, str. 1)

u poljoprivredi⁴⁷ ili Uredbe o grupnom izuzeću u ribarstvu⁴⁸) na dan 31. decembar 2019. godine.

- 2) Potvrdite da, ako je pomoć dodjeljena u skladu sa odeljkom 3.13. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 mikro i malim preduzećima⁴⁹ koja su već bila u teškoćama 31. decembra 2019. godine, ova preduzeća, u trenutku dodjele pomoći, nisu predmet kolektivnog stečajnog postupka prema nacionalnom zakonu i da nisu primili pomoć za spašavanje ili pomoć za restrukturiranje. Ako su ova preduzeća primila pomoć za spašavanje, potvrdite da će u trenutku dodjele pomoći ta preduzeća vratiti kredit ili ukinuti garanciju. Ako su ova preduzeća primila pomoć za restrukturiranje, potvrdite da, u trenutku dodjele pomoći, ova preduzeća više neće biti predmet plana restrukturiranja.
- 3) Potvrdite da su kreditne i finansijske institucije isključene iz opsega prijavljene mjere pomoći i da ne mogu imati koristi od pomoći, osim kada kreditna institucija usmjerava pomoć u obliku zajmova i garancija u skladu sa tačkama 29, 30 i 31 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.
- 4) Potvrdite da mjera dokapitalizacije nije uslovljena preseljenjem proizvodne ili druge aktivnosti korisnika iz druge zemlje u okviru EEP na teritoriju države članice koja dodjeljuje pomoć, bez obzira na broj izgubljenih radnim mjesta koji je stvarno nastao u prvobitnom osnivanju korisnika pomoći u EEP.
- 5) Potvrdite da li je moguća kumulacija pomoći koja se dodjeljuje shodno izmijenjenom Privremenom okviru COVID-19 sa de minimis pomoći⁵⁰ i/ili sa pomoći koja se dodjeljuje shodno Uredbi o opštem grupnom izuzeću⁵¹; u tom slučaju, potvrdite da će se poštovati odredbe relevantnih regulativa;
- 6) Potvrdite da li je moguća međusobna kumulacija pomoći koje se dodjeljuju shodno različitim odjeljcima izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, pod uslovom da se poštuju relevantne odredbe izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 7) Potvrdite da su MSP definisana u skladu sa Prilogom I Uredbe o opštem grupnom izuzeću;
- 8) Obavežite se na poštovanje svih odredbi vezanih za praćenje i izvještavanje iz odjeljka 4 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19:
  - Obaveza objavljivanja relevantnih informacija o svakoj pojedinačnoj pomoći iznad 100.000 EUR dodijeljenoj u okviru mjere na sveobuhvatnoj internet stranici državne pomoći ili IT alatu Komisije u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele⁵²;
  - Vođenje detaljne evidencije u vezi sa dodjelom pomoći deset godina od dodjele pomoći i obaveza da se dostavi Komisiji na zahtjev. Takva evidencija mora da sadrži sve informacije neophodne da se utvrdi da su ispoštovani neophodni uslovi navedeni u Privremenom okviru TF COVID-19;
  - Podnošenje godišnjeg izveštaja u skladu sa zahtjevima Uredbe Komisije (EC) No 794/2004.⁵³

⁴⁷ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.

⁴⁸ Na podršku sektoru poljoprivrede i ribarstva ne primjenjuju se pravila za dodijelu državne pomoći.

⁴⁹ Prema definiciji iz Priloga I Uredbe o opštem grupnom izuzeću.

⁵⁰ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju EU na de minimis pomoć (SL L 352, 24.12.2013, str. 1) i Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. aprila 2012. godine o primjeni člana 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju EU na de minimis pomoć koja se dodjeljuje privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa (SL L 114 od 26.4.2012, str. 8)

⁵¹ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenih s unutrašnjim tržištem u primjeni članova 107 i 108 Ugovora.

⁵² Pozivajući se na informacije potrebne u Prilogu III Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. Za povratne avanse, garancije, zajmove, subordinirani dug i druge oblike pomoći, nominalna vrijednost osnovnog instrumenta unosi se po korisniku. Za poreske i platne olakšice, iznos individualne pomoći može biti naznačen u rasponima.

- Tamo gdje je relevantno, dostaviti Komisiji do 30. juna 2021. spisak mjera uspostavljenih na osnovu odobrenih šema u okviru izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19.
- 9) Potvrdite da obavještenje ne sadrži povjerljive informacije. U suprotnom, naznačite informacije iz obavještenja koja sadrže povjerljive informacije;
  - 10) Ako šemu sufinansira Evropski fond za regionalni razvoj (ERDF), Evropski socijalni fond (ESF), Kohezioni fond (CF), Fond solidarnosti Evropske Unije (EUSF) ili Investiciona inicijativa kao odgovor na koronavirus (CRII), potvrdite da će se poštovati pravila koja se primjenjuju u okviru ovih fondova.

ODJELJAK II: DODATNE INFORMACIJE

TAČKA 1: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.13. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA TF COVID-19 – POMOĆ KROZ ULAGANJA ZA ODRŽIVI OPORAVAK

- 1) Potvrdite da je pomoć dodijeljena na osnovu šeme i da maksimalni pojedinačni iznos pomoći koji se može dodeliti po privrednom društvu ne prelazi 1% ukupnog raspoloživog budžeta;
- 2) U slučaju da se tačka 1) ne može potvrditi jer šema može pokrivati izuzetne situacije, navedite sledeće:
  - 2.1. Objasnite zašto običan pristup prema tački 89 a izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 nije prikladan za postizanje cilja šeme;
  - 2.2. Pokazati da predložena alternativna metodologija dovodi do sličnih rezultata u pogledu:
    - i) relativne maksimalne pomoći koja je dostupna svakom pojedinačnom korisniku (tj. ne više od 1% budžeta) i
    - ii) broja potencijalnih korisnika u okviru šeme (najmanje 100).
  - 2.3. U slučaju da procjena pod tačkom 2) pokaže da pojedinačni korisnici mogu dobiti više od 1% ukupnog raspoloživog budžeta i/ili se očekuje da će manje od 100 korisnika imati koristi od šeme, obrazložite zašto drugačiji dizajn šeme nije moguć ili na drugi način ne bi odgovarao objektivnim potrebama privrede. Ovo obrazloženje, u skladu sa tačkom 89 c izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19, treba da sadrži sledeće elemente:
    - 2.3.1. Opravdanje za bilo kakvo ograničenje specifičnih ekonomskih aktivnosti ili vrste dodeljene pomoći. Ovo bi trebalo da uključuje (i) obrazloženje zašto je podobnost ograničena i (ii) objasniti broj potencijalnih korisnika, tj. broj privrednih društava u određenoj državi članici koja potpadaju pod ove kriterijume i za koje se razumno može očekivati da će se prijaviti za podršku.
    - 2.3.2. Dokazi da su takva ograničenja osmišljena široko i da ne dovode do vještačkog ograničenja prihvatljivih ulaganja ili potencijalnih korisnika što bi rezultiralo ciljanjem samo na mali broj privrednih društava.
- 3) Opišite vid pomoći (npr. direktna bespovratna sredstva, poreske olakšice, povraćaj avansa, garancije, zajmovi, učešća);
- 4) Opišite vrstu opravdanih troškova u okviru nacionalne šeme i potvrdite da se poštuju uslove iz tačke 89 b izmijenjenog privremenog okvira TF COVID-19;
- 5) Opišite sva moguća ograničenja podobnosti korisnika, na primjer u slučaju da je šema ograničena na specifične sektore ili privredne aktivnosti;
- 6) Potvrdite da se pomoć dodjeljuje zaključno sa 31. 12. 2022. godine;

---

⁵³ Uredba Komisije (EC) br. 794/2004 od 21. aprila 2004. o primjeni Uredbe Savjeta (EC) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu člana 93 Ugovora o EZ, (SL L 140, 30.4.2004, str. 1–134).

- 7) Potvrdite da su maksimalni intenziteti pomoći ograničeni u skladu sa tačkom 89 d izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19;
- 8) Potvrdite da dodijeljena pomoć ne prelazi 10 miliona EUR po privrednom društvu u nominalnom iznosu ili maksimalni iznos pomoći, izračunat u skladu sa članom 14 Uredbe o opštem grupnom izuzeću, sa izuzetkom člana 14 stav 14 Opšte uredbe o grupnom izuzeću i na osnovu važeće mape regionalne pomoći, nominalno uvećan za 10 miliona EUR;
- 9) U slučaju da se tačka 8 ne može potvrditi i pomoć se pruža isključivo u obliku garancija ili zajmova ili sličnih instrumenata za vraćanje: potvrdite da je maksimalni iznos pomoći po korisniku ograničen na 15 miliona EUR i da se poštuju svi uslovi iz tačke 96 izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID 19;
- 10) Potvrdite da pomoć ne podržava aktivnosti koje krše princip „ne čini značajnu štetu” i objasnite na osnovu čega se to utvrđuje;
- 11) Potvrdite da se pomoć može dodijeliti samo na osnovu pismenog zahtjeva prije početka radova na investiciji;
- 12) Ako se pomoć usmjerava posredstvom kreditnih institucija ili drugih finansijskih institucija opišite način na koji će se obezbijediti prenošenje krajnjim korisnicima od strane finansijskih posrednika (naročito kod šema u kojima se garancije koriste za postojeće zajmove, opišite detaljnije zaštitne mehanizme koji su uspostavljeni kako bi se osiguralo da se usklađivanje kamatnih stopa u potpunosti prenese).
- 13) Ako je pomoć dodijeljena u obliku garancija, potvrditi da je mobilizacija garancija ugovorno povezana sa specifičnim uslovima, koji moraju biti dogovoreni između strana kada se garancija prvobitno daje;
- 14) Ako mjera predviđa konverziju pomoći iz jednog oblika u drugi, opišite odgovarajuće oblike pomoći, odjeljke izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 prema kojima su mjere koje treba da se konvertuju odobrene, uslove i vrijeme takve konverzije;
- 15) Ako mjera pruža pomoć u obliku poreskih olakšica: potvrditi da mjera uspostavlja pravo na pomoć u skladu sa objektivnim kriterijumima i bez daljeg vršenja diskrecionog prava od strane države članice, kao i da se pomoć može dodijeliti samo ako je mjera usvojena i na snazi je prije početka radova na investiciji.

TAČKA 2: ZA POMOĆ SHODNO ODJELJKU 3.14. IZMIJENJENOG PRIVREMENOG OKVIRA TF COVID-19 – POMOĆ ZA SOLVENTNOST

- 1) Potvrdite da je pomoć dodijeljena preko namjenskih investicionih fondova;
- 2) Potvrdite da su namjenski investicioni fondovi izabrani u otvorenom, transparentnom i nediskriminatorском postupku i da su naknade menadžerima tih fondova zasnovane na učinku cjelokupnog portfelja fonda;
- 3) Potvrdite da su namjenski investicioni fondovi ograničeni na ulaganja u MSP-a i mala preduzeća srednje tržišne kapitalizacije⁵⁴ kao krajnje korisnike;
- 4) Opišite vrstu finansijskog instrumenta koju namjenski investicioni fondovi mogu da obezbijede;
- 5) Potvrdite da su ulaganja zasnovana na odlukama o ulaganjima zasnovanim na profitu;
- 6) Opišite da li i na koji način kreditne institucije mogu djelovati kao finansijski posrednici u vezi sa mjerom i potvrdite da se poštuje odgovarajuća podjela rizika od najmanje 10% obima sredstava obezbjeđenja;

---

⁵⁴ Kako je definisano u tački 52 (xxvii) Smjernica o državnoj pomoći za promovisanje ulaganja u rizično finansiranje, SL C 9, 22.1.2014, str. 4.

- 7) Opišite uslove javne garancije date za investicioni fond u smislu: obima, zaštite od negativnih strana/podjele gubitaka, učešća/podjele dobiti, naknade i drugih parametara koji mogu biti relevantni;
- 8) Potvrdite da trajanje javne garancije ne prelazi osam godina;
- 9) Opišite ugovorne aranžmane o mobilizaciji garancije („garantovani događaji“) i obezbijedite kopiju relevantnih pravnih aranžmana ako je moguće;
- 10) Potvrdite da će ta mjera mobilisati dodatne nove investicije privatnih investitora i objasnite kako se to obezbeđuje;
- 11) Potvrdite da su fondovi otvoreni za sve investitore na nediskriminatorskoj osnovi;
- 12) Objasnite detaljno mogući povrat za državu i kako je on povezan sa rizikom koji preuzima investicioni fond;
- 13) Potvrdite da je ukupan iznos finansiranja koji se obezbeđuje mjerom po krajnjem korisniku (tj. maksimalno ulaganje koje je fond napravio kod pojedinačnog subjekta ulaganja) ograničen na 10 miliona EUR;
- 14) Potvrdite da se pomoć neće dodijeljivati nakon 31. decembra 2023. godine;
- 15) Potvrdite da su korisnici koji primaju pomoć prema odjeljku 3.11. izmijenjenog Privremenog okvira TF COVID-19 isključeni kao krajnji korisnici iz mjere.“

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 06 - 040/2-3305/3

Podgorica, 9. februara 2022. godine

Ministar,
mr **Milojko Spajić**, s.r.

203.

Na osnovu člana 22 Zakona o medijima („Sl. list Crne Gore”, broj 82/20) i člana 34 tačka 27 Statuta Agencije za elektronske medije, Savjet Agencije za elektronske medije, na sjednici održanoj 09.02.2022.godine, donio je

P R A V I L N I K
O IZMJENI I DOPUNI PRAVILNIKA O RASPODJELI SREDSTAVA IZ FONDA ZA
PODSTICANJE PLURALIZMA I RAZNOVRSNOSTI MEDIJA
NAMIJENJENIH KOMERCIJALNIM I NEPROFITNIM ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

Član 1

U stavu (1) člana 5 Pravilnika o raspodjeli sredstava iz Fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija namijenjenih komercijalnim i neprofitnim elektronskim medijima („Sl. list CG”, br. 83/21, u daljem tekstu: Pravilnik) broj „30” zamjenjuje se brojem „60”.

Član 2

U tački 1 stava (2) člana 7 Pravilnika, poslije riječi „snimaka“ dodaje se riječ „seniorskih”.

Član 3

Poslije stava (2) člana 35 Pravilnika dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Izuzetno od stava 1 člana 9 ovog Pravilnika, u toku realizacije javnog konkursa za raspodjelu sredstava za 2021. godinu, neće se primjenjivati uslov propisan alinejom (b) tačke 11 ovog stava.”

Član 4

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 01-166

Podgorica, 09.02.2022. god.

Predsjednik Savjeta Agencije za elektronske medije,
dr Branko Bošković, s.r.

204.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore i člana 15 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Skupština Crne Gore 27. saziva, na sjednici Četvrtog vanrednog zasijedanja u 2022. godini, dana 7. februara 2022. godine, donijela je

O D L U K U
O RAZRJEŠENJU PREDsjedNIKA SKUPŠTINE CRNE GORE 27. SAZIVA

Član 1

Razrješava se Aleksa Bečić dužnosti predsjednika Skupštine Crne Gore 27. saziva.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj 00-71/22-3/1

EPA 418 XXVII

Podgorica, 7. februar 2022. godine

Skupština Crne Gore 27. saziva
Potpredsjednik,
dr **Strahinja Bulajić**, s.r.